

Budapest,
2006. december 13.,
szerda

153. szám

I. kötet

Ára: 1701,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

82/2006. (XII. 13.) GKM r.	A meghatározott összterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet módosításáról	12034
83/2006. (XII. 13.) GKM r.	A légiforgalmi irányító szolgálatot ellátó és a légiforgalmi szakemberképzést végző szervezetről	12040
14/2006. (XII. 13.) OKM r.	Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet módosításáról	12042
31/2006. (XII. 13.) PM-ÖTM e. r.	A helyi önkormányzatok 2005. évben megillető normatív állami hozzájárulásokról, normatív, kötött felhasználású támogatásokról, személyi juttatásokról, a bérkiadások kiegészítő támogatásáról, a települési önkormányzatok juttatásdifferenciálódását mérsékelő kiegészítésről, illetve beszámításról, valamint az államháztartási tartalékról szóló 4/2005. (I. 28.) PM-BM együttes rendelet végrehajtásáról*	12102
70/2006. (XII. 13.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	12104
1122/2006. (XII. 13.) Korm. h.	A kormányzati fejlesztéspolitika kistérségi szintű képviselőiről . .	12120
	Helyesbítés	12120

* A rendelet mellékletekkel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2006. évi 153. számának II. kötete CD-n tartalmazza, melyet az érintett előfizetők (helyi önkormányzatok, minisztériumok stb.) kérés nélkül megkapnak, más előfizetőknek – kérés esetén – megküldjük (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A gazdasági és közlekedési miniszter 82/2006. (XII. 13.) GKM rendelete

a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) A meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A megengedett össztömeget, illetőleg a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó, a túlméretes, továbbá a láncaltalpas jármű közlekedéséhez az érintett út külön jogszabályban meghatározott kezelőjének (a továbbiakban: közútkezelő) az a)–f) pontban megjelöltek szerinti hozzájárulása szükséges. A hozzájárulást, ha a jármű]

„b) országos közúton közlekedik, a Magyar Közút Közhasznú Társaság (a továbbiakban: Magyar Közút Kht.)”
[adja meg.]

(2) Az R. 3. §-a (1) bekezdésének *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A megengedett össztömeget, illetőleg a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó, a túlméretes, továbbá a láncaltalpas jármű közlekedéséhez az érintett út külön jogszabályban meghatározott kezelőjének (a továbbiakban: közútkezelő) az a)–f) pontban megjelöltek szerinti hozzájárulása szükséges. A hozzájárulást, ha a jármű]

„f) országos közúton és helyi közúton, vagy a közútkezelő szervezet által kezelt közúton közlekedik, a Magyar Közút Kht., az érintett utak kezelőjével történt előzetes egyeztetés alapján”

[adja meg.]

(3) Az R. 3. §-ának (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A közútkezelői hozzájárulás iránti kérelmet az erre a célra rendszeresített nyomtatványon (1. számú melléklet) az (1) bekezdésben megjelölt közútkezelőhöz kell – papíron vagy elektronikus úton – benyújtani.

(4) A közútkezelői hozzájárulás iránti kérelem benyújtásakor a szolgáltatás költségeivel arányban álló díjat kell a hozzájárulás kiadására jogosult szervezet részére fizetni. A fizetendő díj – kérelmenként – az alapidj és a 2. számú mellékletben meghatározott szorzószámok szorzata. Az alapidj 1000 Ft.”

2. §

Az R. 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A közútkezelői hozzájárulás lehet eseti vagy határozott időre szóló.”

3. §

Az R. 6. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A területi közlekedési felügyelet, illetőleg – a közúti közlekedés ellenőrzésére jogosult más hatóság által végzett ellenőrzés keretében – Budapesten a közútkezelője, országos közúthálózaton a Magyar Közút Kht. a járművek tengelyterhelését, méretét, össztömeget helyszíni mérés, hitelesített mérőberendezéssel végzett mérésről kiállított okmány vagy menetokmányok alapján ellenőrizheti.

(2) Az országos közúthálózaton végzett – az (1) bekezdésben meghatározott – ellenőrzés költségét az Útpénztárból, az egyéb úton végzett ellenőrzés költségét a közútkezelőnek kell fedezni.”

4. §

(1) Az R. 7. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Amennyiben a jármű a megengedett össztömeget, illetve a tengelyenként vagy tengelycsoportonként megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladja, a mérés vagy ellenőrzés helye szerint illetékes területi közlekedési felügyelet a jármű üzemben tartóját pótdíj fizetésére kötelezi. A pótdíjat valamennyi túlterhelt tengelyre ki kell vetni. Amennyiben a megengedett össztömeget, illetve a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó jármű érvényes közútkezelői hozzájárulással rendelkezik, de az abban foglaltnál nagyobb össztömeget, illetőleg tengelyterheléssel közlekedik, az üzembentartónak pótdíjat

kell fizetnie. A pótdíj kiszabásánál a közútkezelői hozzájárulásban szereplő és az ellenőrzés során megállapított értékhez tartozó, a 3. számú melléklet szerinti díjtételek különbözetét kell alapul venni.”

(2) Az R. 7. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A pótdíj megállapítására]

„*a*) az országos közúthálózatra vonatkozóan a közlekedési felügyelet jegyzőkönyve, a rendőrségi jegyzőkönyv, a Magyar Közút Kht. jegyzőkönyve vagy a menetokmány alapján a mérés, illetve ellenőrzés helye szerint illetékes területi közlekedési felügyelet,”

[jogosult.]

(3) Az R. 7. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A pótdíj megállapítására]

„*b*) a közúti áruforgalom részére megnyitott határátkelőhelyen a Magyar Közút Kht. értesítése (mérési jegyzőkönyve) alapján a területileg illetékes közlekedési felügyelet,”

[jogosult.]

(4) Az R. 7. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A fizetendő pótdíj összegét – amely a 3. számú melléklet szerinti díj tízszerese, de legalább 40 000 Ft – a (2) bekezdésben megjelölt területi közlekedési felügyelet számlájára kell befizetni. Az országos közút használatáért fizetett pótdíjat a területi közlekedési felügyelet a Magyar Államkincstárnál vezetett „Túlsúlydíj” elnevezésű nemzetgazdasági számlára köteles átutalni. A 3. § (1) bekezdésének *c*) pontjában megjelölt közútkezelők által kezelt közutak, továbbá a közforgalom elől el nem zárt magánutak esetén a pótdíj az érintett út kezelőjét illeti meg.”

(5) Az R. 7. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A tengelyterhelés és az össztömeg mérésének módját, eljárási rendjét, valamint a pótdíj összegének – a 7. § (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével történő – megállapítását a Közlekedési Főfelügyelet szabályzatban határozza meg.”

5. §

(1) Az R. 1. számú mellékletének helyébe e rendelet 1. számú melléklete lép.

(2) Az R. 2. számú mellékletének helyébe e rendelet 2. számú melléklete lép.

(3) Az R. 3. számú mellékletének helyébe e rendelet 3. számú melléklete lép.

6. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja, valamint a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet módosításáról szóló

a) 24/2002. (V. 18.) KöViM rendelet 1. §-ának (1) bekezdése, 4. §-ának (1) bekezdése, valamint

b) 40/2004. (IV. 7.) GKM rendelet 2. §-ának (1) és (2) bekezdése, 6. §-ának (1) bekezdése, 6. §-a (2) bekezdésének az R. 7. §-a (2) bekezdésének *a*) és *b*) pontját megállapító rendelkezése, valamint 6. §-ának (3) bekezdése.

(2) E rendelet 5. §-ának (2) és (3) bekezdése, valamint 2. és 3. számú melléklete 2007. január 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet módosításáról szóló 24/2002. (V. 18.) KöViM rendelet 5. §-ának (1) bekezdése és 1. számú melléklete.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

1. számú melléklet a 82/2006. (XII. 13.) GKM rendelethez

„1. számú melléklet a 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelethez

ÚTVONALENGEDÉLY

össztömeg-, tengelyterhelés- és mérethatárt meghaladó jármű közúti közlekedéséhez

1. Járművek				B. BEÉRKEZÉS		A. KIADJA:	
Rendszám	Honosság	Fajta	Saját tömeg, t				
				2. Hivatkozás			
				3. Átvétel helye			
4. Üzembentartó				5. Fizetés lebonyolításáért felelős			
6. Kérelmező (üzembentartó/fuvarozó/szállítmányozó)				7. Ügyintéző (név, telefon, fax, e-mail)			
8. Szállítási időtartam kezdete		9. Kiindulás (helységnev/határátkelőhely)		10. Kiindulás (utca, házszám)			
11. Szállítási időtartam vége		12. Célállomás (helységnev/határátkelőhely)		13. Célállomás (utca, házszám)			
14. Sürgősség ☐ 6 óra ☐ 3 nap ☐ 15 nap		15. Típus ☐ eseti ☐ 3 ☐ 6 ☐ 12 időtartam hónap		16. Alváz magasság m	17. Hossz rakománnyal m	18. Szélesség rakománnyal m	19. Magasság m
20. Díjkezdvezmény	21. Bonthatóság	22. Rakomány megnevezése		23. Raktömeg t	24. Hossz m	25. Szélesség m	26. Cs. Magasság m
27. Tengelyadatok				C. Díjszámítás			
Sorsz.	Típus	Tengelyterhelés t (terheletlen)	Tengelyterhelés t (terhelt)	Tengelytáv, m	Kerék-szám	Keréktáv, m	
				Tengely csoport terhelés t			
				Kedvezmény %			
				Ft / km			
				Fizetendő díj Ft			
				28. Össztömeg t			
				D. Távolság km		E. Fizetendő távolság km	
				F. Túlsúlydíj összesen Ft			
29. Megjegyzés							

G. Útvonal, megkötések

H. Engedélyezés

Engedélyszám:

Érvényes:

Kiállítás dátuma:

Bélyegző

Aláírás

30. Kérelmező

Bélyegző

Kelt:

Aláírás

"

2. számú melléklet a 82/2006. (XII. 13.) GKM rendelethez

„2. számú melléklet a 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelethez

A meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséhez szükséges közútkezelői hozzájárulás eljárás díjaként fizetendő költségtérítés

1.	Az alapidő a Rendelet 3. §-a (4) bekezdésének b) pontjában meghatározott összeg		
		Feltételek	Szorószám
2.	Sürgősség		
2.1.	normál	15 munkanapon belül	1
2.2.	sürgős	3 munkanapon belül	2
2.3.	azonnali	6 munkaórán belül	3

	Egy alkalomra érvényes útvonalengedély		
3.	Távolság		
3.1.	térségen belüli	távolság ≤ 100 km	1
3.2.	térségek közötti	távolság > 100 km	1,5
4.	Bonyolultság		
4.1.	egyszerű	szélesség ≤ 3,2 m hosszúság ≤ 22 m magasság ≤ 4,2 m össztömeg ≤ 50 t	1
4.2.	bonyolult	3,2 m < szélesség ≤ 4 m 22 m < hosszúság ≤ 35 m 4,2 m < magasság ≤ 4,5 m 50 t < össztömeg ≤ 80 t	2
4.3.	különösen bonyolult	4 m < szélesség 35 m < hosszúság 4,5 m < magasság 80 t < össztömeg tengelyterhelés > a megengedett 150%-ánál	3

	Meghatározott időtartamra érvényes útvonalengedély		
5.	Időtartam		
5.1.	3 hónap		4
5.2.	6 hónap		6
5.3.	12 hónap		8
6.	Útvonalak		
6.1.	egy kijelölt útvonalra	3 m < szélesség ≤ 3,5 m 22 m < hosszúság ≤ 26 m 4 m < magasság ≤ 4,3 m 2 tengelyes jármű 22 t < össztömeg ≤ 24 t 3 tengelyes jármű 28 t < össztömeg ≤ 36 t 4 tengelyes jármű 30 t < össztömeg ≤ 48 t 3 tengelyes járműszerelvény 32 t < össztömeg ≤ 36 t 4 tengelyes járműszerelvény 36 t < össztömeg ≤ 48 t 5 vagy több tengelyes járműszerelvény 40 t < össztömeg ≤ 60 t	1

6.2.	kistérségi közúthálózatra – a kiindulási cím és a tőle 20 km-en belül lévő utcék közötti közlekedésre	össztömeg ≤ 28 t	1,5
6.3.	teljes közúthálózatra	szélesség ≤ 3 m hosszúság ≤ 22 m magasság ≤ 4 m össztömeg 2 tengelyes jármű ≤ 22 t 3 tengelyes jármű ≤ 28 t 4 tengelyes jármű ≤ 30 t 3 tengelyes járműszerelvénnyel ≤ 32 t 4 tengelyes járműszerelvénnyel ≤ 36 t 5 vagy több tengelyes járműszerelvénnyel ≤ 40 t	2,5

A díj összegét az

- a) egy alkalomra érvényes engedély esetén a 2., 3., 4. pontban,
b) meghatározott időtartamra érvényes engedély esetén a 2., 5., 6. pontban meghatározott szorzószámok és az alapidíj szorzatának figyelembevételével kell megállapítani.”

3. számú melléklet

a 82/2006. (XII. 13.) GKM rendelethez

„3. számú melléklet

a 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelethez

1. A megengedett össztömeget meghaladó járművek után fizetendő díjak:

Össztömeg, t	Díj, Ft/km
40,0-nél nagyobb	40,5-ig –
40,5-nél nagyobb	45,0-ig 110
45,0-nél nagyobb	50,0-ig 130
50,0-nél nagyobb	55,0-ig 160
55,0-nél nagyobb	60,0-ig 220
60,0-nél nagyobb	65,0-ig 290
65,0-nél nagyobb	70,0-ig 350
70,0-nél nagyobb	75,0-ig 450
75,0-nél nagyobb	80,0-ig 540
80,0-nél nagyobb	85,0-ig 700
85,0-nél nagyobb	90,0-ig 860
90,0-nél nagyobb	95,0-ig 1020
95,0-nél nagyobb	100,0-ig 1220

100,0 tonna felett: megkezdett 10 tonnánként további 480 Ft/km

2. A megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó – fűvott gumibronccsal felszerelt kerekű – járművek után fizetendő díjak:

2.1. Egyes tengely

Tengelyterhelés, t	Díj, Ft/km
10,0-nél nagyobb	10,5-ig –
10,5-nél nagyobb	11,0-ig 80
11,0-nél nagyobb	11,5-ig 130
11,5-nél nagyobb	12,0-ig 240
12,0-nél nagyobb	12,5-ig 350
12,5-nél nagyobb	13,0-ig 510
13,0-nél nagyobb	13,5-ig 670
13,5-nél nagyobb	14,0-ig 830
14,0-nél nagyobb	14,5-ig 990
14,5-nél nagyobb	15,0-ig 1150
15,0-nél nagyobb	15,5-ig 1310
15,5-nél nagyobb	16,0-ig 1470

16,0 tonna (157,0 kN) felett: megkezdett 0,5 tonnánként (4,91 kN) további 160 Ft/km

2.2.1. Útkímélő egyes tengely autóbusz kivételével

Tengelyterhelés, t	Díj, Ft/km
11,0-nél nagyobb	11,5-ig –
11,5-nél nagyobb	12,0-ig 80
12,0-nél nagyobb	12,5-ig 130
12,5-nél nagyobb	13,0-ig 240
13,0-nél nagyobb	13,5-ig 400
13,5-nél nagyobb	14,0-ig 560
14,0-nél nagyobb	14,5-ig 720
14,5-nél nagyobb	15,0-ig 880
15,0-nél nagyobb	15,5-ig 1040
15,5-nél nagyobb	16,0-ig 1200

16,0-nél nagyobb	16,5-ig	1360
16,5-nél nagyobb	17,0-ig	1520
17,0 tonna (166,8 kN) felett: megkezdett 0,5 tonnánként (4,91 kN) további 160 Ft/km		

2.2.2. Útkímélő egyes tengely autóbusz esetében

Tengelyterhelés, t	Díj Ft/km
11,5-nél nagyobb	12,0-ig –
12,0-nél nagyobb	12,5-ig 130
12,5-nél nagyobb	13,0-ig 240
13,0-nél nagyobb	13,5-ig 400
13,5-nél nagyobb	14,0-ig 560
14,0-nél nagyobb	14,5-ig 720
14,5-nél nagyobb	15,0-ig 880
15,0-nél nagyobb	15,5-ig 1040
15,5-nél nagyobb	16,0-ig 1200
16,0-nél nagyobb	16,5-ig 1360
16,5-nél nagyobb	17,0-ig 1520

17,0 tonna (166,8 kN) felett: megkezdett 0,5 tonnánként (4,91 kN) további 160 Ft/km

2.3. Kettős tengely

2.3.1. Kettős tengely – autóbusz kivételével

Tengelyterhelés, t	Díj, Ft/km
16,0-nél nagyobb	16,5-ig –
16,5-nél nagyobb	17,0-ig 80
17,0-nél nagyobb	18,0-ig 160
18,0-nél nagyobb	19,0-ig 240
19,0-nél nagyobb	20,0-ig 320
20,0-nél nagyobb	21,0-ig 420
21,0-nél nagyobb	22,0-ig 510
22,0-nél nagyobb	23,0-ig 640
23,0-nél nagyobb	24,0-ig 830
24,0-nél nagyobb	25,0-ig 1020
25,0-nél nagyobb	26,0-ig 1280

26,0 tonna (255,1 kN) felett: megkezdett 1,0 tonnánként (9,81 kN) további 256 Ft/km

2.3.2. Kettős tengely autóbusz esetében, ha a két szomszédos tengelyének távolsága legalább 1,30 méter és kisebb 2,00 méternél

Tengelyterhelés, t	Díj, Ft/km
18,0-nél nagyobb	18,5-ig –
18,5-nél nagyobb	19,0-ig 240
19,0-nél nagyobb	20,0-ig 320
20,0-nél nagyobb	21,0-ig 420
21,0-nél nagyobb	22,0-ig 510

22,0-nél nagyobb	23,0-ig	640
23,0-nél nagyobb	24,0-ig	830
24,0-nél nagyobb	25,0-ig	1020
25,0-nél nagyobb	26,0-ig	1280

26,0 tonna (255,1 kN) felett: megkezdett 1,0 tonnánként (9,81 kN) további 256 Ft/km

2.4. Három tengelyből álló tengelycsoport, ha a szélső tengelyek közötti távolság nem több, mint 2,60 m

Tengelyterhelés, t	Díj, Ft/km
22,0-nél nagyobb	22,5-ig –
22,5-nél nagyobb	23,0-ig 110
23,0-nél nagyobb	24,0-ig 160
24,0-nél nagyobb	25,0-ig 260
25,0-nél nagyobb	26,0-ig 350
26,0-nél nagyobb	27,0-ig 450
27,0-nél nagyobb	28,0-ig 560
28,0-nél nagyobb	29,0-ig 670
29,0-nél nagyobb	30,0-ig 800
30,0-nél nagyobb	31,0-ig 930
31,0-nél nagyobb	32,0-ig 1090
32,0-nél nagyobb	33,0-ig 1280
33,0-nél nagyobb	34,0-ig 1470
34,0-nél nagyobb	35,0-ig 1700

35,0 tonna (343,4 kN) felett: megkezdett 1,0 tonnánként (9,81 kN) további 224 Ft/km

2.5. Három tengelyből álló tengelycsoport, ha a szélső tengelyek közötti távolság több, mint 2,60 m

Tengelyterhelés, t	Díj Ft/km
24,0-nél nagyobb	24,5-ig –
24,5-nél nagyobb	25,0-ig 110
25,0-nél nagyobb	26,0-ig 160
26,0-nél nagyobb	27,0-ig 260
27,0-nél nagyobb	28,0-ig 350
28,0-nél nagyobb	29,0-ig 450
29,0-nél nagyobb	30,0-ig 560
30,0-nél nagyobb	31,0-ig 680
31,0-nél nagyobb	32,0-ig 800
32,0-nél nagyobb	33,0-ig 930
33,0-nél nagyobb	34,0-ig 1090
34,0-nél nagyobb	35,0-ig 1280
35,0-nél nagyobb	36,0-ig 1470
36,0-nél nagyobb	37,0-ig 1700

37,0 tonna (363,0 kN) felett: megkezdett 1,0 tonnánként (9,81 kN) további 224 Ft/km

3. A megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó – fűvott gumibronccsal fel nem szerelt kerekű – járművek után fizetendő díjak (láncaltalpas járművek kivételével)

Tengelyterhelés, t	Díj Ft/km
6,0-nél nagyobb	6,5-ig –
6,5-nél nagyobb	7,0-ig 80
7,0-nél nagyobb	7,5-ig 130
7,5-nél nagyobb	8,0-ig 190
8,0-nél nagyobb	8,5-ig 260
8,5-nél nagyobb	9,0-ig 320
9,0-nél nagyobb	9,5-ig 380
9,5-nél nagyobb	10,0-ig 460
10,0-nél nagyobb	10,5-ig 540
10,5-nél nagyobb	11,0-ig 640
11,0-nél nagyobb	11,5-ig 740
11,5-nél nagyobb	12,0-ig 830

12,0 tonna (117,7 kN) felett: megkezdett 0,5 tonnánként (4,91 kN) további 128 Ft/km”

A gazdasági és közlekedési miniszter 83/2006. (XII. 13.) GKM rendelete

a légiforgalmi irányító szolgálatot ellátó és a légiforgalmi szakszemélyzet képzését végző szervezetről

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 91/A. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel az Áht. 88. §-ának (3) bekezdésére, valamint 90. §-a (1) bekezdésének c) pontjára és (3) bekezdésére, továbbá a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 31. §-ára és 61. §-ának (2) bekezdésére – a honvédelmi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

(1) 2006. december hó 31. napjával megszüntetem a központi költségvetési szervként működő HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálatot (székhelye: 1185 Budapest, Igló utca 33–35.; felügyeleti szerve: Gazdasági és Közlekedési Minisztérium).

(2) A HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: HungaroControl Zrt.) a Magyar Köztársaság polgá-

ri légiközlekedés számára kijelölt ellenőrzött légtérben a légiforgalmi irányító, repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátására, valamint a légiforgalmi irányító és körzeti repüléstájékoztató szakszemélyzet képzésére az Lt. 61/A. §-ában foglaltak alapján kerül kijelölésre.

2. §

A HungaroControl Zrt. mint az 1. § (2) bekezdése szerinti szervezet – a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat központi költségvetési szerv általános jogutódjaként – 2007. január hó 1. napjától ellátja az Lt. 61/A. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feladatokat.

3. §

A HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat központi költségvetési szerv alkalmazásában lévő közalkalmazottaknak a HungaroControl Zrt.-nél történő továbbfoglalkoztatására a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 25/A. §-ának és 25/B. §-ának rendelkezései irányadók.

4. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2007. január 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet 5. §-ának (2) bekezdése 2007. március 7-én lép hatályba.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a magyar légtér igénybevételeért fizetendő díjról szóló 116/2005. (XII. 27.) GKM rendelet 2. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § jelenlegi szövegének megjelölése (1) bekezdésre módosul:

„(2) A légtér igénybevételei díj a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 61/A. §-ban meghatározott szervezetet illeti meg, az Lt. 61/A. §-ának (3) bekezdésében foglalt feladatainak ellátása érdekében.”

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság megszüntetéséről és a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat létrehozásáról szóló 45/2001. (XII. 20.) KöViM rendelet,

b) a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság megszüntetéséről és a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat létrehozásáról szóló 45/2001. (XII. 20.) KöViM rendelet módosításáról szóló 43/2002. (XII. 28.) GKM rendelet,

c) a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság megszüntetéséről és a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat létrehozásáról szóló 45/2001. (XII. 20.) KöViM rendelet módosításáról szóló 103/2004. (VIII. 27.) GKM rendelet,

d) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtására kiadott 24/1992. (XII. 2.) KHVM rendelet 5/A. §-a, 6. §-a, 7. §-a, 14. §-ának b) pontja, 1. számú melléklete I. részének b) pontja és 3. számú melléklete,

e) a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtására kiadott 7/1995. (V. 30.) KHVM rendelet 1. számú mellékletének 4. pontja,

f) a gazdasági és közlekedési miniszter irányítása alatt álló szervek közalkalmazottainak vagyonynyilatkozat-tételéről szóló 4/2003. (I. 25.) GKM rendelet mellékletének a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” címe a hozzá tartozó munkakörökkel és beosztásokkal együtt,

g) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 24/1992. (XII. 2.) KHVM rendelet módosításáról rendelkező 51/2001. (XII. 22.) KöViM rendelet 1. §-ának (3) bekezdése és melléklete.

5. §

(1) A Magyar Köztársaság légterében és repülőterein történő repülések végrehajtásának szabályairól szóló 14/2000. (XI. 14.) KöViM rendelet melléklete 2. fejezetének 2.11.5.3. alpontjában, az „R” Függelék 109. pontjához tartozó Megjegyzésben, valamint 143. pontjához tartozó Megjegyzésben a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” szövegrész helyébe a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság” szöveg lép.

(2) A Magyar Köztársaság légterében és repülőterein történő repülések végrehajtásának szabályairól szóló 14/2000. (XI. 14.) KöViM rendelet melléklete 4. fejezetének 4.4.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.4.2. Az állami légijárművek kivételével az FL195 (5950 m STD) felett működő valamennyi IFR légijárművet 8,33 kHz csatornaosztású rádióberendezéssel kell felszerelni. A légijármű berendezéseinek alkalmasnak kell lenniük a 25 kHz csatornaosztású frekvenciákon történő működésre is.

Megjegyzés: Az egyes államok bizonyos tevékenységet végző légijárművek számára felmentést adhatnak a 8,33 kHz frekvenciaosztású készülékkel történő felszereltség alól. Ha az ATS egységek földi távközlési rendszere biztosítja a légiforgalmi szolgálatok UHF rádió segítségé-

vel történő megfelelő ellátását, az UHF-el felszerelt állami légijárművek számára lehetővé teszik az olyan légtérben történő működést, ahol 8,33 kHz frekvenciaosztású rádiókészülékkel történő felszereltséget írtak elő.

A felmentéseket és az UHF rádió ilyen légtérben történő fenti alkalmazásának lehetőségét a nemzeti Légiforgalmi Tájékoztató Kiadványokban (AIP-kben) teszik közzé.”

(3) A légiforgalom irányításának szabályairól szóló 16/2000. (XI. 22.) KöViM rendelet 1. számú mellékletének 1.1.2.4. pontjában az „a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság megszüntetéséről és a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat létrehozásáról szóló 45/2001. (XII. 20.) KöViM rendeletnek megfelelően a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” szövegrész”, 1. számú mellékletének 1.8.2.1. és 3.2.1.1. pontjában a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” szövegrész, 2. számú mellékletének 16.2.1. pontjában a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat (HungaroControl)” szövegrész, 3. számú mellékletének 224. pontjához kapcsolódó Megjegyzésben a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” szövegrész helyébe a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság” szöveg lép.

(4) A rendkívüli állapot feladatainak ellátásához nélkülözhetetlen hadkötelesek meghagyásával kapcsolatos követelmények meghatározásáról szóló 37/2003. (VI. 7.) GKM rendelet 1. számú mellékletének III. kategória részében a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” szövegrész helyébe a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság” szöveg lép.

(5) A polgári légiforgalmi szolgálat szakszemélyzetének szakszolgálati engedélyéről és képzéséről szóló 3/2004. (I. 13.) GKM rendelet 6. §-ának (1) bekezdésében a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat (a továbbiakban: HungaroControl)” szövegrész, valamint 6. §-ának (6) bekezdésében a „HungaroControl” szövegrész helyébe a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság” szöveg lép.

(6) A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 14/1998. (VI. 24.) KHVM–HM–KTM együttes rendelet 20. §-ának 2. pontjában, valamint 32. pontjában a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat” szövegrész helyébe a „HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság” szöveg lép.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

**Az oktatási és kulturális miniszter
14/2006. (XII. 13.) OKM
rendelete**

**az alap- és mesterképzési szakok képzési
és kimeneti követelményeiről szóló
15/2006. (IV. 3.) OM rendelet módosításáról**

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 153. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Magyar Rektori Konferencia egyetértésével a következőket rendelem el:

1. §

(1) Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. számú melléklet „I. Agrár képzési terület, 13. Mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak” 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit.”

(2) A Rendelet 2. számú melléklet „VIII. Műszaki képzési terület, 14. Had- és biztonságtechnikai mérnöki alapképzési szak” 10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. Nyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.”

(3) A Rendelet 2. számú melléklete kiegészül e rendelet 1. számú mellékletével.

2. §

(1) A Rendelet 3. számú melléklet „III. Műszaki képzési terület” része kiegészül e rendelet 2. számú mellékletével.

(2) A Rendelet 3. számú melléklete kiegészül e rendelet 3. számú mellékletében meghatározott IV–VIII. fejezetekkel.

3. §

(1) A Rendelet 4. számú melléklet 4.1. és 4.2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.1. A ciklusokra bontott, osztott képzés alapképzési szakjaira épülő tanári szakon:

a) a két tanári szakképzettség párhuzamos megszerzésekor: 5 félév, 150 kredit;

b) a szakmai és művészeti tanári szakképzettségek területén a csak egy szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén: 4 félév, 120 kredit.

4.2. Mesterfokozatot adó szakon nem tanári szakképzettség megszerzését követően vagy valamely mesterszakkal párhuzamosan felvett tanári szakon:

a) egy tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén: 3 félév, 90 kredit;

b) a művészeti képzési területen – a szakterületi követelményeknek a művészeti mesterszakon történt teljesítése esetén – 2 félév, 60 kredit.”

(2) A Rendelet 4. számú melléklet 6.2.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6.2.1. Az e rendelet 4. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint a tanári felkészítést megalapozó, pályaeorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése, amelynek kreditértéke 10 kredit, valamint az egyes tanári szakképzettségek választásához e rendelet 7. § (3) bekezdése szerint előírt feltételek.”

4. §

E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

*Dr. Hiller István s. k.,
oktatási és kulturális miniszter*

1. számú melléklet
a 14/2006. (XII. 13) OKM rendelethez

„2. számú melléklet
a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez

XIII. MŰVÉSZET KÉPZÉSI TERÜLET

**1. ALKOTÓMŰVÉSZET ÉS MUZIKOLÓGIA
ALAPKÉPZÉSI SZAK**

1. Az alapképzési szak megnevezése: alkotóművészet és muzikológia

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

– végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

– szakképzettség:

- a) zeneszerző
- b) jazz-zeneszerző
- c) muzikológus
- d) zeneteoretikus
- e) zenei asszisztens

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

- a) BA in Composition
- b) BA in Jazz Composition
- c) BA in Musicology

pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. *Nyelvi követelmények:* az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

2. ELŐADÓMŰVÉSZET ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. *Az alapképzési szak megnevezése:* előadóművészet

2. *Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

- szakképzettség:
- klasszikus zongora előadóművész
- klasszikus orgona előadóművész
- klasszikus csembaló előadóművész
- klasszikus harmonika előadóművész
- klasszikus hárfa előadóművész
- klasszikus gitár előadóművész
- klasszikus lant előadóművész
- klasszikus cimbalom előadóművész
- klasszikus hegedű előadóművész
- klasszikus mélyhegedű előadóművész
- klasszikus gordonka előadóművész
- klasszikus gordon előadóművész
- klasszikus furulya előadóművész
- klasszikus fuvola előadóművész
- klasszikus oboa előadóművész
- klasszikus klarinét előadóművész
- klasszikus szaxofon előadóművész
- klasszikus fagott előadóművész
- klasszikus kürt előadóművész
- klasszikus trombita előadóművész
- klasszikus harsona előadóművész
- klasszikus tuba előadóművész
- klasszikus ütőhangszeres előadóművész
- klasszikus ének előadóművész
- jazz-zongora előadóművész
- jazzgitár előadóművész
- jazzbasszusgitár előadóművész
- jazzbőgő előadóművész
- jazzszaxofon előadóművész
- jazztrombita előadóművész
- jazzharsona előadóművész
- jazzdob előadóművész
- jazzének előadóművész
- zenekar- és kórusvezető előadóművész
- egyházzene-orgona előadóművész
- egyházzene-kórusvezető előadóművész
- népi vonós (hegedű, brácsa, nagybőgő-cselló-ütőgardon) előadóművész

- népi pengetős (citera-tambura-koboz-tekerő) előadóművész
- népi fúvós (furulya-duda, klarinét-tárogató) előadóművész
- népi cimbalom előadóművész
- népi ének előadóművész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Piano)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Organ)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Harpsichord)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Accordion)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Harp)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Guitar)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Lute)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Cimbalom / Dulcimer)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Violin)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Viola)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Cello)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Double Bass)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Recorder)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Flute)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Oboe)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Clarinet)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Saxophone)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Bassoon)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Horn)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Trumpet)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Trombone)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Tuba)
- BA in Classical Instrumental Music Performance (Percussion)
- BA in Classical Singing
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Piano)
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Guitar)

- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Bass Guitar)
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Double Bass)
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Saxophone)
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Trumpet)
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Trombone)
- BA in Jazz Instrumental Performance (Jazz Drums)
- BA in Jazz Singing
- BA in Orchestral and Choral Conducting
- BA in Church Music Performance (Organ)
- BA in Church Music Performance (Choral Conducting)
- BA in Folk Music Performance on Bowed Strings [Violin-Viola/Double bass-Cello-Gardon (Percussion Cello)]
- BA in Folk Music Performance on Plucked Strings [Zither-Tambura-Koboz (Historical Hungarian Lute)/Rotary Lute (Hurdy-gurdy)]
- BA in Folk Music Performance on Wind Instruments [Furulya (Folk Flute)-Bagpipe / Clarinet-Tarogato (Hungarian Folk Clarinet)]
- BA in Folk Music Performance on Cimbalom
- BA in Folk Song Performance

3. Képzési terület: művészet

4. Képzési ág: zeneművészet

5. A képzési idő félévekben: 6 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20–30 kredit

6.2. A szakirányokhoz rendeltendő kreditek minimális értéke: 110 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz (diplomakoncerthez) rendelhető kreditérték: 6 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 80 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik előadóművészi teljesítményükkel a magyar és az európai zenekultúrát gyarapítani és terjeszteni tudják. Megszerzett

gyakorlati és elméleti ismereteik birtokában kiművelt zenei ízléssel, technikával, formálókészséggel művészi szolgálat ellátására képesek zene- és énekkarokban, kamarazenei együttesekben. A zenei élet intézményeiben aktív kulturális szerep betöltésére alkalmasak. A végzettek kidolgozott zenei készségekkel, kellő mélységű vokális és hangszeres, valamint megfelelő elméleti ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:

- a professzionális zenész szakmai tudásához szükséges alapvető elméleti és történeti zenei ismeretek,
- a szakiránynak megfelelő speciális előadóművészeti, elméleti ismeretek és repertoárismeret,
- a zenei előadóegyüttesek műfaji sajátosságainak, működésük és működtetésük tartalmi, formai kereteinek, valamint társadalmi-művelődési adottságainak ismerete,
- a kamarazenei, zenekari, illetve énekkari kultúra ismeretanyaga és repertoárja,
- a képzés folytatásához szükséges zenei készségek és kellő mélységű elméleti ismeretek;

b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az alapszakon elsajátított ismeretek birtokában zenekarokban, kamaraegyüttesekben, énekkarokban szólamait tisztán, formáltan, a stílus és a zeneszerző gondolkodásmódjának megfelelően megszólaltatni,
- a hangversenyéletben kamarazeneszként vagy zenekari muzsikusként részt venni,
- saját környezetükben szólistaként, kísérelőként, szólamvezetőként tevékenykedni,
- a zeneművészeti alkotásokat megérteni és azokat szakirányuknak megfelelően interpretálni,
- a zeneismeretüket és -szeretetüket hangszeren, énekkel, szóban és írásban terjeszteni,
- zenei szervezési, szerkesztési feladatokat megoldani,
- zenei együtteseket, művelődési intézményeket a szakirányuknak megfelelő szolgálattal alkotó módon segíteni és alsóbb fokon irányítani,
- a zenei művek önálló értékelésére azok stílári, kompozíciótechnikai, esztétikai kontextusában,
- zenei ismereteiket másokkal megosztani,
- a megszerzett tudás, képzelőerő, ízlés és technika birtokában részt venni csoportos zenei teljesítmények létrehozásában;
- c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
 - jól megalapozott és kifejlesztett hallás és formálókészség,
 - a zeneértés jól megalapozott gyakorlati és elméleti készsége,
 - kiművelt zenei ízlés,
 - kiművelt hangszeres/vokális technika, valamint alapvető stílusismeret,
 - saját tevékenységük megítélésének képessége,
 - az értékek feltárására és megtartására törekvő céltudatos magatartás,

- minőség- és felelősségtudat,
- jó együttműködő és kommunikációs képességek,
- különféle szakmai közösségek/együttesek tagjaként, illetve irányítójaként megnyilvánuló felelős magatartás,
- nyilvános szereplés gyakorlatának megszerzése.

8. *A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):*

- Alapozó ismeretek: 20–30 kredit
filozófia, esztétika, etika, művelődési és művészettörténeti ismeretek, általános és magyar zenetörténet műismeret (hangverseny tapasztalat), akusztika;
- Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 115–148 kredit

- a) általános szakterületi ismeretek: 40–60 kredit
zeneelmélet, szolfézis, zongora, kamarazene/kamaraének, kortárszenei gyakorlat, zenekar-/kóruszolgálat;
- b) differenciált szakterületi ismeretek: 65–70 kredit
a hangszer / ének / vezénylés / egyházzenei tevékenység technikája, művek produktív feldolgozása, repertoárismeret, hangversenygyakorlat, stílusismereti kurzusok, adott szakképzettség megszerzéséhez kapcsolódó szakmai ismeretek;

- c) egyéb, szabadon választható szakterületi ismeretek: 10–18 kredit.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. *Nyelvi követelmények:*

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

3. KOREOGRÁFUS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. *Az alapképzési szak megnevezése:* koreográfus

2. *Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: koreográfus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Choreographer

3. *Képzési terület:* művészet

4. *Képzési ág:* táncművészet

5. *A képzési idő félévekben:* 6 félév

6. *Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 20 kredit

6.2. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.3. A szakdolgozathoz (koreográfiához) rendelt kreditérték: 10 kredit

6.4. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 76 kredit

6.5. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. *Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan koreográfusok képzése, akik képesek eredeti és személyes hangvétellő táncművészeti alkotások megtervezésére és gyakorlati megvalósítására, alkotói elképzeléseik személyes megértetésére és elfogadtatására, valamint az előadóművészekkel való kreatív együttműködésre. Megszerzett technikai és elméleti ismereteik birtokában képesek a magyar táncművészeti kultúrában aktív szerep betöltésére az intézményekhez kötődő, illetve a független művészeti életben, valamint a magyar táncművészet értékeinek nemzetközi fórumokon történő reprezentálására is. Szakmai felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

- a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:
 - professzionális táncművész szakmai tudásához szükséges alapvető táncművészeti ismeretanyag (elméleti, történeti, gyakorlati),
 - a művészeti alkotások szerkezete és dramaturgiája,
 - bölcséleti és képzőművészeti ismeretek,
 - színházi ismeretek,
 - színpadi ismeretek,
 - az előadókkal és színrevivőkkel való kapcsolatalakításhoz és együttműködéshez szükséges alapvető pedagógiai, pszichológiai, menedzsment és jogi ismeretek;
- b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:
 - önálló színpadi mű létrehozására, a koreográfia eszközeivel történő önkifejezésre,
 - alkalmazott koreográfiai művek készítésére,
 - a művészeti és közművelődési élet alkotó módon történő segítésére,
 - a koreográfia filmre vagy televízióra történő alkalmazására,
 - a táncművészeti rendezvények előkészítésében és lebonyolításában való együttműködésre,
 - a táncművészet és a társművészetek ismeretének és szeretetének mások felé történő közvetítésére,

– egyszerűbb alkotások létrehozására, valamint a saját alkotások művészi elképzeléseinek mások felé történő közvetítésére,

– a táncművészeti alkotások megértésére, elemzésére, közvetítésére,

– táncművek önálló értékelésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– a személyes művészi adottságok kiművelése, valamint készség a folyamatos továbbfejlesztésre,

– önállóság,

– az értékek megismerésére, feltárására, megőrzésére és másokkal történő megismertetésére irányuló felelősségtudat,

– a saját tevékenység megítélésének képessége,

– az önművelés képessége és készsége,

– jó együttműködő és kommunikációs képességek.

8. *A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):*

– Alapozó ismeretek: 20–40 kredit

művészetek története (művészettörténet, zenetörténet, tánc történet) és elmélete;

– Szakmai törzsanyag

a) általános szakmai ismeretek: 40–80 kredit

táncgyakorlatok-tánc technikák, médiaismeretek, kommunikáció, informatika, mozgásbiológia,

b) differenciált szakmai ismeretek: 60–100 kredit

a koreográfia művészete és elmélete, zeneismeret, kreativitás, táncelemzés, színházi ismeretek és gyakorlat, pszichológiai ismeretek.

9. *Szakmai gyakorlat:*

Az alapfokozat megszerzéséhez szükséges szakmai gyakorlatot saját alkotásaik betanítása és bemutatása alkalmával teljesítik a hallgatók.

10. *Nyelvi követelmények:*

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből legalább középfokú C típusú, államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

4. TÁNCMŰVÉSZ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. *Az alapképzési szak megnevezése:* táncművész

2. *Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

– szakképzettség: táncművész (megjelölve a szakirányt)

– választható szakirányok: klasszikus balett, néptánc, modern tánc, kortárs tánc, színházi tánc

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Dancer (specialized in Classical Ballet, Folk Dance, Modern Dance, Contemporary Dance, Theatre Dance)

3. *Képzési terület:* művészet

4. *Képzési ág:* táncművészet

5. *A képzési idő félévekben:* 6 félév

6. *Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 20 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 100 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz (diplomakoncerthez) rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 90 kredit

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerzhető minimális kreditérték: 14 kredit

7. *Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan táncművészek képzése, akik képesek személyes adottságaik kibontakoztatásával a táncművészet aktív művelésére, továbbá a régi és az új táncművészeti alkotások egyéni feldolgozásával azok interpretálására. Megszerzett technikai és elméleti ismereteik birtokában képesek a magyar táncművészeti kultúrában aktív szerep betöltésére intézményekhez kötődő, illetve a független művészeti életben. A végzettek alkalmasak a magyar táncművészet értékeinek nemzetközi fórumokon történő bemutatására is. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon szerzhető ismeretek:

– a professzionális táncművész szakmai tudásához szükséges alapvető táncművészeti ismeretanyag elméleti, történeti, gyakorlati vonatkozásai,

– stílusismeret,

– a klasszikus, valamint a választott szakiránynak megfelelő táncművészeti formanyelv terén szerzett magas fokú technikai képzettség,

– a szakiránynak megfelelő speciális elméleti, történeti és gyakorlati táncművészeti ismeretek,

– a szakiránynak megfelelő szakmai ismeretek a magyar, az európai és a nemzetközi táncművészeti élet, hagyományok, kortárs törekvések területén;

b) az alapképzési szakon végzetek alkalmasak:

– a választott szakiránynak megfelelően a koreográfus és a rendező elképzeléseihez, valamint az együttes szelleméhez igazodva különböző stílusú és jellegű, elsősorban kartáncai és kisebb szólószerepek önálló megformálására,

– a művészeti és közművelődési élet alkotó módon történő segítésére a választott szakiránynak megfelelően,

– táncári tagként, magántáncosként vagy egyéb besorolással színházaknál és hivatásos együtteseknél művészi szolgálat teljesítésére,

– a táncművészeti alkotások megértésére és interpretációjára, táncművek önálló értékelésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– magas fokú technikai képzettség birtokában készség táncművek önálló elsajátítására,

– személyes táncos és művészi adottságok kibontakoztatása, valamint készség a folyamatos továbbfejlesztésre,

– az értékek megismerésére, feltárására, megőrzésére és másokkal történő megismertetésére irányuló felelősségtudat,

– saját tevékenység megítélésének képessége,

– önművelés képessége és készsége,

– jó együttműködő és kommunikációs képességek.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

– Alapozó ismeretek: 20–40 kredit

művészetek története (művészettörténet, zenetörténet, tánc történet) és elmélete, művelődéstörténet;

– Szakmai törzsanyag

a) általános szakmai ismeretek: 20–40 kredit

előadóművészi képességfejlesztés, mozgásbiológia;

b) differenciált szakmai ismeretek: 90–120 kredit

klasszikus balett szakirányon: klasszikus balett, emelés, szakirány szerinti repertoár és színházi gyakorlat, kiegészítő tánc technikák (társastánc, modern tánc stb.), szakirány szerinti repertoárismeret és táncműelemzés,

néptánc szakirányon: néptánc (magyar és nemzetiségi), szakirány szerinti repertoár és színházi gyakorlat, kiegészítő tánc technikák (balett, flamenco, modern társastánc stb.), népzene, néprajz, szakirány szerinti repertoárismeret és táncműelemzés,

modern tánc szakirányon: modern tánc, szakirány szerinti repertoár és színházi gyakorlat, kiegészítő tánc technikák (balett, néptánc stb.), koreográfiai alapismeretek, improvizáció, szakirány szerinti repertoárismeret és táncműelemzés,

kortárs tánc szakirányon: kortárs tánc, modern tánc, balett, néptánc, kreativitás (repertoár, improvizáció, kompozíció), színháztechnika, tánc elemzés, egyéb szakirányú gyakorlat és elmélet,

színházi tánc szakirányon: színházi tánc, szakirány szerinti repertoár és színházi gyakorlat, kiegészítő tánc technikák (balett, társastánc, néptánc stb.), ének és zenés színházi gyakorlat, szakirány szerinti repertoárismeret és táncműelemzés.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke 10 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

Az alapképzési szak megszerzéséhez szükséges szakmai gyakorlatot a képző intézmény saját előadásain, valamint a professzionális színházak és együttesek produkcióiban közreműködve teljesítik a hallgatók.

10. Nyelvi követelmények:

Az alapképzési szak megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből legalább középfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

5. TÁNCOS ÉS PRÓBAVEZETŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: táncos és próba-vezető

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

– végzettségi szint: alapképzési (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

– szakképzettség: táncos és próba-vezető (megjelölve a szakirányt)

– választható szakirányok: klasszikus balett, néptánc, modern tánc, társastánc, kortárs tánc, divattánc, színházi tánc

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Dancer and Coach (specialized in Classical Ballet, Folk Dance, Modern Dance, Ballroom Dances, Contemporary Dance, Fashion Dance, Theatre Dance)

3. Képzési terület: művészet

4. Képzési ág: táncművészet

5. A képzési idő félévekben: 6 félév

6. Az alapképzési szak megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 20 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 60 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 70 kredit

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan táncosok és próbavezetők képzése, akik képesek a magyar táncművészeti kultúrában aktív szerep betöltésére, és a magyar táncművészet értékeinek nemzetközi fórumokon történő reprezentálására is. megszerzett technikai és elméleti ismereteik birtokában alkalmasak az intézményekhez kötődő, illetve a független művészeti életben való részvételre. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:

- a professzionális táncos és próbavezető szakmai tudásához szükséges alapvető elméleti, történeti és gyakorlati táncművészeti ismeretek,
- a választott szakiránynak megfelelő táncművészeti formanyelv terén szerzett technikai ismeretek,
- a szakiránynak megfelelő elméleti, történeti, gyakorlati táncművészeti ismeretanyag,

- a magyar, az európai és a nemzetközi táncművészeti élet, hagyományok és kortárs törekvések ismerete a választott szakirány vonatkozásában,

- kommunikációs és pedagógiai alapismeretek;

b) az alapképzési szakon végzetek alkalmasak:

- saját egyéniségük gazdagításával a táncművészet régi és új alkotásainak interpretálására,

- kisebb csoportok munkájának irányítására, valamint együttműködésre koreográfusokkal, rendezőkkel és más szakemberekkel a művészi elképzelések gyakorlatba történő átültetése során,

- a táncművészeti alkotások megértésére és interpretációjára,

- kisebb együttesek irányítására, a próbafolyamatok vezetésére, a koreográfus-rendező elképzeléseinek közvetítésére,

- a koreográfus és a rendező elképzeléseihez, valamint az együttes szelleméhez igazodva különböző stílusú és jellegű táncművekben való közreműködésre,

- a művészeti és közművelődési élet alkotó módon történő segítésére a választott szakiránynak megfelelően,

- táncari tagként színházaknál és hivatásos együtteseknél művészi szolgálat teljesítésére,

- próbavezetői feladatok elvégzésére, mások munkájának koordinálására,

- táncművészeti rendezvények előkészítésében és lebonyolításában való együttműködésre,

- a táncművészet és a társművészetek értékeinek mások számára történő közvetítésére;

- c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- a személyes táncos és művészi adottságok kiművelése, valamint készség azok folyamatos továbbfejlesztésére,

- készség táncművek önálló elsajátítására,

- az értékek megismerésére, feltárására, megőrzésére és másokkal történő megismertetésére irányuló felelősségtudat,

- a saját tevékenység megítélésének képessége,

- az önművelés képessége és készsége,

- jó együttműködési és kommunikációs képességek.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretek):

- Alapozó ismeretek: 20–50 kredit

művészetek története (művészettörténet, zenetörténet, tánc történet) és elmélete, pszichológiai és pedagógiai alapismeretek, kommunikáció és médiaismeretek;

- Szakmai törzsanyag

a) általános szakmai ismeretek: 30–50 kredit

mozgásbiológia, próbavezetési és koreográfiai ismeretek, hospitálás, színházismeret;

b) differenciált szakmai ismeretek: 50–90 kredit

klasszikus balett szakirányon: klasszikus balett, pas de deux, kiegészítő tánc technikák (jazztánc, társastánc, moderntánc stb.), balettdzene, szakirány szerinti próbavezetési és koreográfiai ismeretek (elmélet és gyakorlat),

néptánc szakirányon: néptánc (magyar és nemzetiségi), kiegészítő tánc technikák (balett, flamenco, társastánc stb.), népzene, néprajz, táncjelírás, szakirány szerinti próbavezetési és koreográfiai ismeretek (elmélet és gyakorlat),

moderntánc szakirányon: moderntánc, kiegészítő tánc technikák (balett, néptánc stb.), modern zenék, világítás-technika, szakirány szerinti próbavezetési és koreográfiai ismeretek (elmélet és gyakorlat),

társastánc szakirányon: társastánc, történelmi társastánc, kiegészítő tánc technikák (balett, tangó, divattáncok stb.), tánczene, pontozás és versenyszabályok, viselkedéskultúra, szakirány szerinti próbavezetési és koreográfiai ismeretek (elmélet és gyakorlat),

kortárástánc szakirányon: modern- és kortárástánc, kiegészítő tánc technikák (balett, néptánc stb.), kreativitás, tánc-elemzés, szakmai gyakorlati ismeretek,

divattánc szakirányon: divattáncok, kiegészítő tánc technikák (balett, jazztánc stb.), tánczene, pontozás és versenyszabályok, viselkedéskultúra, szakirány szerinti próbavezetési és koreográfiai ismeretek (elmélet és gyakorlat),

színházi tánc szakirányon: színházi tánc, kiegészítő tánc technikák (balett, társastánc stb.), zenés színházi mesterség, hangképzés és ének, zenés színházi műfajok, szín-

háztörténet, szakirány szerinti próbavezetési és koreográfiai ismeretek (elmélet és gyakorlat).

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

Az alapfokozat megszerzéséhez szükséges szakmai gyakorlatot a képző intézmény saját előadásaiiban, továbbá táncgyűtesek, színházak, iskolák, versenytáncklubok stb. produkcióiban, illetve azok előkészítésében teljesítik a hallgatók.

10. Nyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből legalább középfokú C típusú, államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

XIV. MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉS KÉPZÉSI TERÜLET

1. ELEKTRONIKUS ÁBRÁZOLÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: elektronikus ábrázolás

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: vizuális művészet-közvetítő elektronikus ábrázolás alapképzési szakon (megjelölve a szakirányt)
- választható szakirányok: webdesign, képanimátor, elektrográfia
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BA in Digital Design

3. Képzési terület: művészetközvetítés

4. Képzési ág: vizuális kultúra

5. A képzési idő félévekben: 6 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 50 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 47 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az elektronikus ábrázolás területén megfelelő elméleti és gyakorlati felkészültséggel rendelkeznek. Ismerik az elektronikus képalakítás gyakorlatát, a digitális képnnyelv, a technikai kép, a tervezőgrafika, valamint a vizuális kommunikáció különböző területeit. Az alapszakon végzettk tájékozottak a Magyarország és az európai országok vizuális művészeti életét érintő sajátosságok és problémák tekintetében. A kulturális élet különböző szinterein vállalt feladataik végrehajtása során képesek ismereteik alkotó szellemű alkalmazására. Megszerzett ismereteik birtokában kellő mélységű ismerettel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

- a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:
 - az elektronikus képfeldolgozás fő területei, műfajai és tendenciái,
 - szakmai informatikai ismeretek,
 - az elektronikus képalakítás kifejezőeszközei, hatáskeltő lehetőségei,
 - a digitális, elektronikus eszközök technikai és kulturális vonatkozásai,
 - vizuális kommunikációs ismeretek,
 - művészettörténeti ismeretek,
 - ábrázoló geometriai ismeretek,
 - a digitális képnnyelv ismeretanyaga,
 - tervezőgrafikai ismeretek,
 - tipográfiai ismeretek.
- b) Az alapképzési szakon végzettk alkalmasak:
 - a különböző technikai képfajtákkal kapcsolatos elméleti és gyakorlati feladatok (képelemzések, képek, képösszeállítások létrehozása) megoldására,
 - a megszerzett elektronikus ábrázolás szakismereteinek önálló, kreatív és rugalmas használatára,
 - a rendelkezésre álló technikai eszközök értő és önálló használatára,
 - szakmai műhely, szakkör, képességfejlesztő tanfolyamok vezetésére,
 - sokoldalú inter- és multidiszciplináris tervezői, kiviteli és irányító-szervezői feladatok elvégzésére,
 - művészeti szintű végzettséggel rendelkező szakemberek (vizuális és környezetkultúra-tanár, multimédia művész) mellett referensi feladatok ellátására;
- c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
 - kreativitás,
 - rugalmasság,
 - önállóság,

- jó együttműködő készség,
- vizuális érzékenység,
- jó rajzkészség,
- térlátás.

8. *A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):*

- Alapozó ismeretek: 40–60 kredit

a) általános ismeretek: kommunikációs és vizuális kommunikációs alapismeretek, vizuális megismerés, a kulturális antropológia alapismeretei, jogi, minőségbiztosítási, vállalkozási, PR alapismeretek, informatikai alapismeretek, környezetvédelem, művelődéstörténeti, filozófiai ismeretek – 10–20 kredit;

b) szakmai alapismeretek: rajzi alapképzés; kreatív-vizuális gyakorlatok; művészettörténet, műelemzés; ábrázoló geometria alapismeretek; vizuális nyelvi eszköz- és anyagismereti alapismeretek – 30–40 kredit.

- Szakmai törzsanyag: 50–60 kredit

a) szakmai alapismeretek:

az elektronikus képalakítás gyakorlata; a digitális képnyelv alapjai; a tárgykultúra, a design, a környezetalakítás és téralakítás gyakorlata; vizuális kommunikáció, s ezen belül is a web-kommunikáció; az analóg és a digitális technikai kép (fotó, mozgókép), a médiumszervezés ismeretkörei; szakmai informatika, a tervezőgrafika alapismeretei; művészettörténet, médiatörténet; vizuális esztétika, műelemzés; a képzőművészeti marketing ismeretkörei; a tipográfiai tervezés területei, eszköztára, tipográfiai alapismeretek; a betűformák és tervezői szokások, hagyományok alakulása; a XX. század és a jelenkor tipográfiai és tervezőgrafikai tendenciái, lehetőségei a számítógépes grafikai terezés és a sokszorosító eljárások változásának (fejlődésének) tükrében; mai alternatív vizuális kommunikációs törekvések, a betűtől független vizuális kommunikáció lehetőségei és megjelenési formái az elektronikus médiában; speciális kódok, egyéni kommunikációs stratégiák; design és tipográfia kapcsolata, kölcsönhatása az elektronikus tervezői gyakorlatban; a kereskedelem és az elektronikus vizuális kommunikációs tervezőművészet kapcsolata;

b) differenciált szakmai ismeretek: 47–52 kredit

ba) az alapszak további szakterületi ismeretei a webdesign, a képalakítás, az elektrografia szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

bb) a második szak szakterületi ismeretei.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. *Szakmai gyakorlat:*

A képzés ideje alatt kéthetes művésztelepi gyakorlaton és egy hét időtartamban szakmai tanulmányúton szükséges részt venni.

10. *Nyelvi követelmények:*

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges egy élő idegen nyelvből.

2. KÉPI ÁBRÁZOLÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. *Az alapképzési szak megnevezése:* képi ábrázolás

2. *Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: vizuális művészet-közvetítő képi ábrázolás alapképzési szakon (megjelölve a szakirányt)
- választható szakirányok: festészet, képgrafika, díszítő festő, építészeti síkúveg
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BA in 2D Art

3. *Képzési terület:* művészetközvetítés

4. *Képzési ág:* vizuális kultúra

5. *A képzési idő félévekben:* 6 félév

6. *Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 180 kredit

6.1. *A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke:* 50 kredit

6.2. *A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték:* 47 kredit

6.3. *A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték:* 10 kredit

6.4. *A szakdolgozathoz rendelt kreditérték:* 10 kredit

6.5. *A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték:* 110 kredit

6.6. *Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kreditérték:* –

7. *Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek a tradicionális, valamint a kortárs képalakítás és képalakítás terén. A végzettség szemléletmódja biztos alapokat nyújt a vizuális világban való tájékozódáshoz, beleértve a képalakítás hétköznapi és művészeti megnyilvánulásait is. A végzettség alkalmasak a vizuális nyelvben rejlő kifejezési lehetőségek tanulmányozására, és azok autonóm módon

történő felhasználására. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

- a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:
- kultúrtörténeti ismeretek,
 - a klasszikus és a jelenkori képalakítási technikák ismerete,
 - művészettörténeti ismeretek,
 - színelméleti ismeretek,
 - rajzoló és festési ismeretek,
 - vizuális közlésformák ismerete,
 - PR, vállalkozási és jogi ismeretek,
 - a rajzolás-festés-mintázás fontosabb konvencióinak, az ábrázolás és kifejezés vizuális nyelvi eszközkészletének ismerete,
 - a képi alkotás fiziológiai, pszichológiai ismeretanyaga;
- b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:
- a köznapi és művészeti vizuális látványok önálló vizsgálatára, elemzésére,
 - a képi ábrázolás alkalmazott és autonóm műfajaiban és eljárásaiban az elemzési tapasztalatok, következtetések kreatív hasznosítására,
 - a vizuális közlések kifejező nyelvi eszközkészletének adekvát felhasználására,
 - szakmai műhely, szakkör, képességfejlesztő tanfolyamok vezetésére,
 - ábrázolási szándékkal harmonizáló anyag-eszköz-technológia megválasztására,
 - az emberi környezet vizuális és esztétikai szempontú elemzésének figyelembevételére,
 - az ábrázolás és kifejezés vizuális nyelvi eszközkészletének alkotó szellemű ábrázolására,
 - művészeti végzettséggel rendelkező szakemberek mellett referensi feladatok ellátására;
 - képalakítási technikák alkotó módon történő felhasználására;
- c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
- vizuális ítéletalkotás,
 - interpretáció képessége,
 - kreativitás,
 - vizuális memória és fantázia.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

- Alapozó ismeretek: 40–60 kredit
- a) általános ismeretek: vizuális megismerés, kommunikációs és vizuális kommunikációs alapismeretek, a kulturális antropológia alapismeretei, jogi, minőségbiztosítási, vállalkozási, PR alapismeretek, környezetvédelem, művelődéstörténeti, filozófiai ismeretek – 10–20 kredit
- b) szakmai alapismeretek: rajzi alapképzés; kreatív-vizuális gyakorlatok; művészettörténet, műelemzés; ábrázoló geometriai alapozás; vizuális nyelvi, eszköz- és anyagismereti alapozás – 30–40 kredit;

– Szakmai törzsanyag: 50–60 kredit

a) szakmai alapozó modul

művészettörténet, műtörténeti alapfogalmak, a különböző nagy művészettörténeti korok; műelemzési gyakorlat és bibliai, mitológiai, ikonográfiai ismeretek;

a környezetelemzés elméleti és gyakorlati alapjai; az emberi környezet vizuális, esztétikai megjelenése, elemzése; tárgy- és környezetkultúra, vizuális kommunikáció (vizuális közlésformák vizuális médiumok, általános betűismeret és tipográfia), építészeti elemzés, népművészeti, kiállítás-rendezői tanulmányok;

társadalmi ismeretek; vállalkozási és jogi ismeretek; munkaköri tűz-, környezet-, baleset- és munkavédelem;

rajzolás-festés, mintázás; tér- és tárgyábrázolás; funkcionális rajzi közvetítő és elemző vázlatrajzok, szerkesztő távlatlan, tapasztalati távlatlan, monge, axonometria műszaki rajz, tanulmány jellegű alakrajz, anatómiai rajzok és krokik; színelmélet; formatan különböző anyagokkal (papír, agyag, fa stb.), a háromdimenziós kifejezés eszköztára; a látási és tapintási érzékelés bevonása;

b) differenciált szakmai ismeretek: 47–52 kredit

ba) az alapszak további szakterületi ismeretei:

festészet, képgrafika, díszítőfestő, építészeti síküveg szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

bb) a második szak szakterületi ismeretei.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

A képzés ideje alatt kéthetes művésztelepi gyakorlaton és egy hét időtartamban szakmai tanulmányúton szükséges részt venni.

10. Nyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges egy élő idegen nyelvből.

3. KÉZMŰVES ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: kézműves

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: kézműves (megjelölve a szakirányt)
- választható szakirányok: szövő-textilművesség, festett-nyomott textilművesség, nemszőtt-nemezelt textilművesség, papírművesség, kerámia, bőrművesség
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Craftsman

3. *Képzési terület:* művészetközvetítés

4. *Képzési ág:* vizuális kultúra

5. *A képzési idő félévekben:* 6 félév

6. *Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 50 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 47 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kreditérték: –

7. *Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak a kézművesség területén megszerzett elméleti és gyakorlati ismereteik kreatív alkalmazására. A végzettek megszerzett ismereteik birtokában kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:

- vizuális kommunikációs ismeretek,
- rajzos ismeretek,
- ábrázoló geometriai ismeretek,
- művészettörténeti ismeretek,
- jogi és vállalkozási ismeretek,
- a kézművesség funkcionális, technikai, esztétikai, gazdasági, emberi környezeti-tárgyi összefüggéseinek ismerete,

- a nemzetközi kortárs kézműves tárgykultúra törekvéseinek, a hagyományok szerepének ismerete,

- az iparművészet, a design, a környezet- és tárgykultúra értékeinek, kultúrtörténeti, történelmi kontextusának, társadalmi terjesztésének ismerete;

b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:

- kézműves megmunkálások, díszítések tervezésére, kivitelezésére,

- a különböző elvárások, megrendelések, funkciók szerint adekvát megoldások kiválasztására, kivitelezésére,

- kézműves szakmai műhely, szakkör, képességfejlesztő tanfolyamok vezetésére,

- a kézművesség széles körű alkalmazására,

- a különböző kézműves technikák anyag-eszköz-technológia eljárásainak alkalmazására,

- az iparművészet, a design, a környezet- és tárgykultúra értékeinek terjesztésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- rajzkészség,
- kreativitás,
- kézügyesség,
- önállóság,
- az egyéni kivitelezés képessége.

8. *A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):*

- Alapozó ismeretek: 40–60 kredit

a) általános ismeretek: a vizuális megismerés, kommunikációs és vizuális kommunikációs alapismeretek, a kulturális antropológia alapismeretei, jogi, minőségbiztosítási, vállalkozási, PR alapismeretek, környezetvédelem, művelődéstörténeti, filozófiai ismeretek – 10–20 kredit;

b) szakmai alapismeretek: rajzi alapképzés; kreatív-vizuális gyakorlatok; művészettörténet, műelemzés; ábrázoló geometria alapozás; vizuális nyelvi, eszköz- és anyagismereti alapozás – 30–40 kredit.

- Szakmai törzsanyag: 50–60 kredit

a) szakmai alapozó modul

művészettörténet, a kézművesség története, ornamentikatörténet, anyagismeretek, technológiai ismeretek; népi kismesterségek, kézműves alapozó gyakorlatok, tárgy- és környezetkultúra, szakmai gyakorlat, szakmai tanulmányút, műhelygyakorlat, külső műhelygyakorlat, múzeumi gyűjtés, digitális fotódokumentáció, számítógépes prezentáció;

b) differenciált szakmai ismeretek: 47–52 kredit

ba) az alapszak további szakterületi ismeretei:

szövő-textilművesség, festett-nyomott textilművesség, nemszőtt-nemezelt textilművesség, papírművesség, kerámia, bőrművesség szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

bb) a második szak szakterületi ismeretei.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. *Szakmai gyakorlat:*

A képzés ideje alatt kéthetes művésztelepi gyakorlaton és egy hét időtartamban szakmai tanulmányúton szükséges részt venni.

10. *Nyelvi követelmények:*

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges egy élő idegen nyelvből.

4. KÖRNYEZETKULTÚRA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: környezetkultúra

2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: környezetkultúra-fejlesztő (megjelölve a szakirányt)
- választható szakirányok: környezetprezentáció, tárgyprezentáció, látványprezentáció
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BA in Environmental Design

3. Képzési terület: művészetközvetítés

4. Képzési ág: vizuális kultúra

5. A képzési idő félévekben: 6 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 50 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 47 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerorzhető minimális kreditérték: –

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a környezetkultúra területén megfelelő elméleti és gyakorlati tájékozottsággal rendelkeznek és képesek megszerzett ismereteik alkotó szellemű alkalmazására. A végzettek ismerik az ember és környezete kapcsolatának horizontális és vertikális összefüggéseit, Magyarország és az európai országok vizuális művészeti életét, annak sajátosságait, problémáit. Kulturális intézményekben vállalt feladataik ellátása során képesek felelősségteljes és környezettudatos ökológiai szemlélet kialakítására. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon szerorzhető ismeretek:

- vizuális kommunikáció,
- vizuális eszközökben rejlő hatáskeltő lehetőségek ismerete,

- környezetelemzési eljárások,
- művelődéstörténeti ismeretek,
- tárgy- és stílusismeret,
- a funkció-forma-anyag-technológia összefüggéseinek ismerete,
- környezetkulturális ismeretek,
- PR, jogi és vállalkozási ismeretek;
- b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:
 - a vizuális kultúra és vizuális kommunikáció jelenségeinek észlelésére, tanulmányozására, értékelésére,
 - saját elképzeléseik, a megrendelői elvárások során gondolataik, élményeik hagyományos ábrázolással és digitálisan történő prezentációjára,
 - az ember és környezet kölcsönhatásainak elemzésére, a látvány elemeinek értelmezésére, a vizuális kifejezőeszközök értő alkalmazására, tudatos hatáskeltésre,
 - különböző anyagkarakterek felhasználásán keresztül anyagszerű struktúrák, konstrukciók, formák funkcionális tervezésére és kivitelezésére,
 - művészeti végzettséggel rendelkező szakemberek mellett referensi feladatok ellátására;
- c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
 - környezettudatos magatartás, a környezettel szembeni érzékenység,
 - jó elemzőkészség,
 - felelősségtudat,
 - jó kommunikációs és prezentációs készség.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

- Alapozó ismeretek: 40–60 kredit
- a) általános ismeretek: kommunikációs és vizuális kommunikációs alapismeretek, vizuális megismerés, a kulturális antropológia alapismeretei, jogi, minőségbiztosítási, vállalkozási, PR alapismeretek, informatikai alapismeretek, környezetvédelem, művelődéstörténeti, filozófiai ismeretek – 10–20 kredit;
- b) szakmai alapismeretek: rajzi alapképzés; kreatív-vizuális gyakorlatok; művészettörténet, műelemzés; ábrázoló geometria alapismeretek; vizuális nyelvi, eszköz- és anyagismereti alapismeretek – 30–40 kredit.
- Szakmai törzsanyag: 50–60 kredit
- a) szakmai alapozó modul
 - rajzi, művészettörténeti ismeretek, a korszerű szemléletű környezetkultúra interdiszciplináris megközelítésű esztétikai, szakmai ismeretei; szakmai feladatok tervvázlatok, variációi; tér- és formaelemzés; ábrázolási konvenciók; rajzi-plasztikai ismeretek; a funkció-forma-anyag-technológia összefüggései; a tervezés, kivitelezés, makettezés elméleti és gyakorlati ismeretei; kézműves, gyári, alkalmazott és autonóm technológiák modern és hagyományos anyagokkal, eszközökkel; társadalmi-kulturális háttérismeretek; művészettörténet, tárgytörténet, stílusismeret; vizuális kommunikáció;

ember és tárgy-környezet elemzése; környezetalakítási és tárgyformálási gyakorlatok;

b) differenciált szakmai ismeretek: 47–60 kredit

ba) az alapszak további szakterületi ismeretei:

környezetprezentáció, tárgyprezentáció, látványprezentáció szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

bb) a második szak szakterületi ismeretei.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

A képzés ideje alatt kéthetes művésztelepi gyakorlaton és egy hét időtartamban szakmai tanulmányúton szükséges részt venni.

10. Nyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges egy élő idegen nyelvből.

5. MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: mozgóképkultúra és médiaismeret

2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

– végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

– szakképzettség: mozgóképkultúra és médiaismeret alapszakos szakember (megjelölve a szakirányt)

– választható szakirányok: mozgóképkultúra-terjesztő, mozgókép-készítő, multimédia-fejlesztő

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BA in Film and Media Studies

3. Képzési terület: művészetközvetítés

4. Képzési ág: mozgóképkultúra

5. A képzési idő félévekben: 6 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 30 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 60 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 20 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 55 kredit

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerorzhető minimális kreditérték: 20 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik elméleti ismereteik birtokában képesek tájékozódni a tömeg-médiumok fejlődésének folyamataiban, ismerik a mediális közlés sajátosságait és képesek a mediális közlésmódot használó szövegek értelmezésére. A végzettek alkalmasak a mozgóképes, illetve multimédiás szövegek előállításával kapcsolatos gyakorlati feladatok ellátására. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon szerorzhető ismeretek

– magyar és egyetemes filmtörténeti ismeretek,

– médiatörténeti ismeretek,

– a technomédiumok hatáskeltő eszközeire vonatkozó ismeretek,

– a digitális eszközök technikai és kulturális ismeretei,

– a mozgókép-előállítás legfontosabb műveleteinek ismerete,

– filmforgalmazási ismeretek,

– televíziós műsorkészítési ismeretek,

– piackutatás, reklám- és marketing ismeretek;

b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:

– a különböző médiaszövegekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati feladatok megoldására,

– önállóan használni a rendelkezésre álló technikai eszközöket,

– önállóan tájékozódni a különböző mozgóképszövegek között,

– mozgóképszövegek önálló értelmezésére,

– mozgóképkészítői feladatok teljesítésére, analóg és digitális utómunkálatok elvégzésére,

– műsorkészítés szervezésére,

– szerkesztőség munkájában történő aktív együttműködésre,

– művészi végzettséggel rendelkező szakemberek mellett referensi feladatok ellátására;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– készségek fejlesztésére, új kompetenciák kialakítására irányuló igény,

– vizuális eszközök kreatív használata,

– vizuális intelligencia,

– jó együttműködési és kommunikációs készségek,

– kreativitás.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

- Alapozó ismeretek: 25–35 kredit:
filozófia, pszichológia, művelődéstörténet, társadalomismeret, kommunikációelmélet, informatika, jogi alapismeretek.
- Szakmai törzsanyag: 55–65 kredit:
 - a) szakmai alapozó modul
magyar és egyetemes filmtörténet, filmelmélet, médiaelmélet, mozgóképes szövegek elemzése, műfajismeret (film, televízió, nyomtatott sajtó), médiaszociológia, médiajog és médiaetika, média-gazdaságtan, technikátörténet, a műsorkészítés és médiafejlesztés alapjai, gyakorlati ismeretek;
 - b) differenciált szakmai ismeretek: 55–65 kredit
mozgóképkultúra-terjesztő, mozgóképkészítő, multimédiafejlesztő szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök.

9. Szakmai gyakorlat:

A képzés ideje alatt összefüggő mozgóképes és média szakmai gyakorlat művészetközvetítő vagy tömegkommunikációs média intézményeknél (választott szakiránynak megfelelően) a gyakorlat szakmai tanulmányutat is tartalmaz.

10. Nyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges egy élő idegen nyelvből.

6. PLASZTIKAI ÁBRÁZOLÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: plasztikai ábrázolás

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: vizuális művészet-közvetítő plasztikai ábrázolás alapképzési szakon (megjelölve a szakirányt)
- választható szakirányok: szobrászat, érmészet, díszítő szobrász, báb-játékkészítő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BA in 3D Art

3. Képzési terület: művészetközvetítés

4. Képzési ág: vizuális kultúra

5. A képzési idő félévekben: 6 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 50 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 47 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik képesek a plasztikai ábrázolás területén megszerzett elméleti és gyakorlati ismereteik birtokában a plasztikai ábrázolás inter- és multidiszciplináris gyakorlati művelésére, ismereteik alkotó szellemű alkalmazására. Eredeti módon használnak fel különböző anyagokat és tárják fel a bennük rejlő téralkotási, térszervezési és plasztikai kifejezési lehetőségeket. Képesek mélyebb összefüggések feltárására a forma, az anyag, a tömeg és a tér kapcsolatáról. A végzettek kellő mélységű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

- a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:
 - művelődéstörténeti és filozófiai ismeretek,
 - vizuális kommunikációs ismeretek,
 - művészettörténeti ismeretek,
 - műelemzés,
 - rajzos ismeretek,
 - ábrázoló geometriai alapok,
 - informatikai alapok,
 - környezetvédelmi ismeretek,
 - a plasztikai kompozíció térszervező sajátosságai,
 - a térplasztikai kifejezésformák történetisége, társadalmi, kulturális és művészeti konvenciói, közlésformák, kifejezési tendenciák;
- b) az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:
 - művészetközvetítő és ezzel kapcsolatos szervező feladatok ellátására,
 - művészeti végzettséggel rendelkező szakemberek mellett asszisztensi/közvetítői feladatok ellátására,
 - szakmai műhely, szakkör, képességfejlesztő tanfolyamok vezetésére,
 - a klasszikus és a kortárs plasztikai-szobrászati alakítás technikáinak felhasználására,
 - a plasztikai kifejezőeszközök kreatív felhasználási lehetőségeinek kiaknázására az alkotói folyamatban,

– a forma, az anyag, a tömeg és a tér kapcsolatrendszerének, kölcsönhatásainak érzékelésére,

– a vizuális-plasztikai jelenségek helyes megítélésére a plasztikai megnyilvánulások hétköznapi és művészeti területein,

– az individuális és a kollektív tudat szerepének megítélésére a plasztikai alakításban, a taktilis és a vizuális megismerés folyamatában;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kezűgyesség,
- fejlett vizuális és taktilis érzék,
- kreativitás,
- önállóság,
- művészetközvetítési problémák iránti nyitottság,
- problémamegoldó képesség.

8. *A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):*

– Alapozó ismeretek: 40–60 kredit

a) általános ismeretek: kommunikációs és vizuális kommunikációs alapismeretek, a vizuális megismerés, a kulturális antropológia alapismeretei, jogi, minőségbiztosítási, vállalkozási, PR alapismeretek, informatikai alapo- zás, környezetvédelem, művelődéstörténeti, filozófiai ismeretek – 10–20 kredit;

b) szakmai alapismeretek: rajzi alapképzés; kreatív-vizuális gyakorlatok; művészettörténet, műelemzés; ábrázoló geometriai alapo- zás; vizuális nyelvi, eszköz- és anyagismereti alapo- zás – 30–40 kredit.

– Szakmai törzsanyag: 50–60 kredit

a) szakmai alapozó modul

téri és plasztikai alakítási módok és technikák, plasztikai formanyelv; műfaji és formai sajátosságok; téralkotás, térszervezés és plasztikai kifejezés lehetőségei; tér- és formaalkotási módok; forma, anyag, tömeg és a tér kapcsolata; a plasztikai kompozíció térszervező tulajdonságai; a szimmetrikus és az aszimmetrikus tér és forma; a statikus és a dinamikus térrendezés, formaalakítás hatásai; az arányok és a proporcionáltság problémái;

b) differenciált szakmai ismeretek: 47–52 kredit

ba) az alapszak további szakterületi ismeretei
szobrászat, érmészet, díszítőszobrász, báb-játékkészítő szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök;

bb) a második szak szakterületi ismeretei.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. *Szakmai gyakorlat:*

A képzés ideje alatt kéthetes művésztelepi gyakorlaton és egy hét időtartamban szakmai tanulmányúton szükséges részt venni.

10. *Nyelvi követelmények:*

Az alapképzés megszerzéséhez államilag elismert leg- alább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szük- séges egy élő idegen nyelvből.

7. ÉNEK-ZENE ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. *Az alapképzési szak megnevezése:* ének-zene

2. *Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: alapképzés (baccalaureus, bache- lor; rövidítve: BA)

– szakképzettség: ének-zene alapszakos szakember

– választható szakirányok: karvezetés, népzene, egy- házzene

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BA in Music

3. *Képzési terület:* művészetközvetítés

4. *Képzési ág:* zenekultúra

5. *A képzési idő félévekben:* 6 félév

6. *Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kre- ditek száma:* 180 kredit

6.1. A szakirányokhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 50 kredit

6.2. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit

6.3. A szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelhe- tő kreditérték: 5 kredit

6.4. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 65 kredit

7. *Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik zeneel- méleti, zeneirodalmi ismereteik, a kulturális/művészeti in- tézményrendszerrel szerzett tudásuk birtokában, kiművelt zenei technikával, jó ízléssel és alkotó döntési készséggel képesek szolgálatuk ellátására az európai térség zenei és más kulturális/művészeti intézményeiben. A képzés során kellő jártasságra tesznek szert a magyar zenei élet és az európai országok zenei életének megismeréséhez. Felké- szültségük alapján alkalmasak tanulmányaik mesterkép- zés keretében történő folytatására.

- a) Az alapképzési szakon szerezhető ismeretek:
- általános és a szakiránynak megfelelő speciális zene-történeti, zeneelméleti és zeneirodalmi ismeretanyag elméleti és gyakorlati ismeretei,
 - a zeneművészet és zenei információs rendszer intézményeinek ismerete,
 - a zeneművészet és zenekultúra területéhez tartozó ismeretrendszerekben való jártasság;
- b) az alapképzési szakon végzettek alkalmassak:
- zenei szervezési, szerkesztési feladatokat megoldani,
 - zenei együtteseket, művelődési intézményeket a szakirányuknak megfelelő szolgálattal alkotó módon segíteni és alsóbb fokon irányítani,
 - csoportos zenei teljesítmények létrehozásában részt venni,
 - magas fokú motivációval, minőségi igénnyel és személyes hatással dolgozni az ének-, illetve zenekultúrával összefüggő intézményekben és munkakörökben feladatot ellátni,
 - a hangversenyélet szervezési kérdéseiben szakreferensként, tanácsadóként és szervezőként működni,
 - a zeneismeretüket és zeneszeretüket hangszeren, énekkel, szóban és írásban terjeszteni;
- c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
- megalapozott és kifejlesztett zenei hallás és zenei formálókészség,
 - kiművelt ízlés,
 - saját tevékenység reális megítélésének képessége,
 - az értékek feltárására és megtartására törekvő céltudatos magatartás,
 - minőség- és felelősségtudat,
 - jó együttműködő és kommunikációs képességek,
 - jó szervezőkészség.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

- Alapozó ismeretek: 25–35 kredit
filozófiatörténet, zenetörténet alapjai, zeneelmélet alapjai, kóruséneklés alapjai, alapozó szolfézs, zongora és a partitúraolvasás alapjai, vezénylési gyakorlat alapjai, hangképzés.
 - Szakmai törzsanyag: 115–155 kredit
- a) általános szakterületi ismeretek: 70–100 kredit
zenetörténeti és zeneelemzési ismeretek (zenetörténet-zenekultúra, általános zeneelmélet és hangszerismeret), zenei-kulturális ismeretek (népzene-néphagyomány, zenei nevelési tanulmány és rendezvényszervezés, műismeret); zenei készségfejlesztési gyakorlat (szolfézs, zeneelmélet, partitúraolvasás, zenei informatikai ismeretek), zenei interpretációs gyakorlat (karének és előadói gyakorlat, vezénylési gyakorlat és kargyakorlat, zongora-hangszerjáték, magánének);

- b) differenciált szakterületi ismeretek: 45–55 kredit
- ba) karvezetés szakirány: műelemzés, zeneelmélet, szolfézs, karvezetés, kórusirodalom, beszédgyakorlat, zongorakiséret, transzponálás-partitúraolvasás;
- bb) népzene szakirány: népi hangszer, népzeneelmélet, néprajz, népi kamarazene, népdalkör-vezetés, táncház, harmonizálási gyakorlat, néptáncelmélet, néptánc;
- bc) egyházzene szakirány: gregorián, liturgia-elmélet, orgona, kórusvezetés, egyházzene gyakorlat, egyházzene-történet, népének-korál, latin;
- bd) a második szak szakterületi ismeretei;
- be) egyéb differenciált szakmai ismeretek;
- c) egyéb, szabadon választható szakterületi ismeretek: 10–15 kredit.

A tanári mesterképzési szak választása esetén biztosítani kell a tanári felkészítéshez szükséges pedagógiai és pszichológiai modult, amelynek kreditértéke legalább 10 kredit.

9. Nyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.”

2. számú melléklet

a 14/2006. (XII. 13.) OKM rendelethez

3. számú melléklet

a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez

20. EGÉSZSÉGÜGYI MÉRNÖKI
MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: egészségügyi mérnöki

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles egészségügyi mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Biomedical Engineering

3. Képzési terület: műszaki

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: –

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kredittek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok:

biomérnöki, villamosmérnöki, gépészmérnöki, mérnök informatikus, programtervező informatikus, gazdaság-informatikus, orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus, biológia, fizika, kémia alapképzési szakok, valamint az egységes, osztatlan orvos mesterképzési szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben: 4 félév*

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit*

6.1. Az alapoató ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 30–45 kredit

6.2. A szakmai törzssanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 46–60 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan interdiszciplináris elméleti és gyakorlati ismeretekkel, valamint alkalmazási készséggel rendelkező mérnökök képzése, akik műszaki vagy informatikai vagy orvosi vagy természettudományos alaptudásukat kiegészítve, az elméleti és a gyakorlati jellegű egészségügyi mérnöki tevékenységek rendkívül széles területén alkalmazhatók. Az egészségügyi mérnökök az élő és élettelen természettudományos, műszaki, gazdasági és humán ismereteik, továbbá az ezekhez kapcsolódó készségeik révén alkalmasak szakterületükön tervezői és kutatási-fejlesztési feladatok ellátására, egészségügyi és műszaki szakemberekből álló csoportok kutató, fejlesztő és alkalmazói munkájában való közreműködésre, megfelelő gyakorlat után ilyen csoportok önálló irányítására alkalmasak. A mesterfokozat megszerzése feljogosít a doktori képzésben való részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerzhető ismeretek:

– anatómiai, élettani, biokémiai és biostatistikai alapismeretek,

– alapismeretek a matematika, fizika és számítástechnika területén,

– műszaki és biológiai rendszerek leírására használható módszerek ismerete, élettani folyamatok és szabályozások modellezése és jellemzése,

– orvosi biológiai mérésekhez, valamint terápiás kezelésekhöz szükséges műszerek főbb moduljainak és ezek diagnosztikai, illetve terápiás alkalmazásának ismerete,

– alapvető kommunikációs, vezetési és mérnöketikai ismeretek,

– minőségbiztosítási, munkahelyi egészség és biztonsági alapismeretek,

– orvosi informatikai alapismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

– a törvényszerűségek, összefüggések, problémák megértésére, eredeti ötletek felvetésére, a megszerzett tudás önálló alkalmazására és gyakorlati hasznosítására,

– a műszaki – gazdasági – humán erőforrások kezelésének komplex szemléletére,

– szakmai kooperációra, az integrált ismeretek alkalmazására,

– a szakiránynak megfelelően orvosi biológiai tevékenységhez (orvosi biológiai berendezések tervezése, telepítése, üzemeltetése; orvosi biológiai jelek számítógépes analízise; gyógyszerek és hatóanyagok, gyógyhatású anyagok, gyógyászati segédanyagok és segédeszközök fejlesztése és tesztelése; orvosi biológiai kutatásokhoz műszeres és mérés technikai háttér kiválasztása, kísérlettervezés), egészségügyi informatikai tevékenységhez (egészségügyi szervezési és pénzügyi, továbbá epidemiológiai és népegészségügyi feladatok kezelése; lágy és kemény adatokból orvosi információ kinyerése; egészségügyi információs és telemetriai rendszerek, döntéstámogató rendszerek tervezése; egészségügyi adatbiztonsági feladatok kezelése), sugárbiológiai tevékenységhez (ionizáló sugárzást alkalmazó gyógyászati berendezések tervezése, telepítése, üzemeltetése; új sugárkezelési eljárások fejlesztése és tesztelése; ionizáló sugárzásokkal kapcsolatos munka- és sugárvédelmi feladatok kezelése) kapcsolódó feladatok megoldására;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– kreativitás, rugalmasság,

– problémafelismerő és -megoldó készség,

– intuíció és módszeresség,

– tanulási készség és jó memória,

– széles körű műveltség,

– információfeldolgozási képesség,

– környezettel szembeni érzékenység,

– elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

– önművelésre, önfejlesztésre, az egyéni tudás, ismeret bővítésére, elmélyítésére való készség, a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,

– kezdeményező, illetve döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása,

– alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 20–30 kredit
matematika, fizika, számítástudomány, biológia, biofizika, anatómia, élettan;

gazdasági és humán ismeretek: 10–15 kredit
gazdasági, vezetési és menedzsment ismeretek, minőségbiztosítás, ergonómia, kommunikációelmélet, műszaki tudományok kultúrtörténete, környezetvédelem.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15–30 kredit

a szakmai törzsanyag bemutatja a műszaki és biológiai rendszerek elméletét, az egészségmegőrzéshez, egészségügyi ellátáshoz szükséges adatok megszerzésének, tárolásának informatikai alapjait, a biológiai eredetű jelek mérésére használható műszerek és méréstechnika, a klinikai műszeres diagnosztika és terápia, valamint az orvosi képalakítás és képfeldolgozás alapjait.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 46–60 kredit

differentiált szakmai ismeretek:

orvosbiológiai mérnöki, egészségügyi mérnök-informatikus, sugárfizikai, továbbá a szakma igényeinek, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek;

diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azazal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél megléte szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább

60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

– természettudományos ismeretek (35 kredit): matematika (min. 12 kredit), fizika (min. 5 kredit), anatómia (min. 6 kredit), élettan (min. 6 kredit), biokémia (min. 5 kredit), kémia, biológia;

– gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): közgazdaságtan, környezetvédelem, minőségbiztosítás;

– számítástechnikai ismeretek: 5 kredit;

– mérnöki alapismeretek (10 kredit): rendszerek analízise, tervezési ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felvett ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

21. FÖLDMÉRŐ- ÉS TÉRINFORMATIKAI MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* földmérő- és térinformatikai mérnöki

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: okleveles földmérő- és térinformatikai mérnök

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Surveying and Geoinformational Engineer

3. *Képzési terület:* műszaki

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az építőmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: műszaki földtudományi, földmérő- és földrendező mérnöki, erdőmérnöki, katonai vezetői, földrajz, földtudományi.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben: 3 félév*

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit*

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–29 kredit

6.2. A szak és a szakirány szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 18–23 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 38–42 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 5 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja nemzetközi munkaerőpiacon is versenyképes földmérő- és térinformatikai mérnökök kibocsátása, akik az alapképzésben leírt célokon túl – bizonyos gyakorlat után – képesek egyrészt az építőmérnöki létesítményekkel kapcsolatos földmérő- és térinformatikai mérnöki feladatok, másrészt műszaki fejlesztési, kutatási, irányítási feladatok önálló ellátására, továbbá bonyolult és speciális mérnöki létesítmények geodéziai feladatainak, valamint más földmérési, térképészeti, térinformatikai feladatok tervezésére és szakértésére. A mesterfokozat megszerzése feljogosít a doktori képzésben való részvételre.

a) *A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:*

– alapvető információs és kommunikációs, vezetési, mérnökietikai, valamint európai uniós ismeretek az építőmérnöki szakma teljes területén,

– felkészítés vállalkozási és szakhatósági feladatok koordinálására, a vezetői feladatok ellátására a földmérés, a földügy, a térképészet és térinformatika szakterületein,

– alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,

– a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnökietika alapvető ismeretei,

– a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,

– a globális társadalmi és gazdasági folyamatok ismerete;

b) *a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:*

– szakmai, környezeti, társadalmi és etikai szempontokat egyaránt mérlegelő, önálló irányítói feladatok ellátására,

– a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására,

– a tudományág szakmai ismereteinek, felmerülő új problémáinak, új jelenségeinek feldolgozására,

– a lehetőségek szerint helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,

– a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,

– önművelésre, önfejlesztésre, a saját tudás magasabb szintre emelésére, a földmérő- és térinformatikai mérnökség témakörében további szakismeretek elsajátítására,

– vállalkozási és szakhatósági feladatok koordinálására, vezetésre a földmérés, a földügy, a térképészet és térinformatika szakterületein,

– hagyományos geodéziai és a műholdas helymeghatározás elméleti és gyakorlati használatára,

– műszaki, gazdasági komplex folyamatokban való részvételre a földmérő- és térinformatikai mérnöki kutatás-fejlesztés integrálásával, a minőségirányítási rendszerbe történő bekapcsolódással,

– angol nyelvű földmérő- és térinformatikai dokumentáció megértésére,

– a szakiránynak megfelelően a geodézia (földmérés, földügy, térképészet és mérnökgeodézia), illetve a térinformatika szakterületéhez (földmérés, földügy, a térképészet, térinformatikai adatbázisok, -modellezés és -rendszerek) kapcsolódó feladatok megoldására,

– a földmérő- és térinformatikai mérnöki tervezésben való alkotó, irányító közreműködésre,

– jogszabályokban, illetve a mérnök kamarai szabályok által rögzített szakmai gyakorlat után tervezői és/vagy szakértői jogosultságra a szakiránynak megfelelő építőmérnöki szakterületen;

c) *szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:*

– kreativitás, rugalmasság,

– problémafelismerő és -megoldó készség,

– intuíció és módszeresség,

– tanulási készség és jó memória,

– széles műveltség,

– információfeldolgozási képesség,

– környezettel szembeni érzékenység,

– elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

– a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,

– kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,

– alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 15–20 kredit

építőmérnöki matematika, numerikus módszerek, adatbázisrendszerek, informatika, kiegyenlítő számítások, geofizika;

gazdasági és humán ismeretek: 7–9 kredit
EU-ismeretek, angol nyelvi kommunikáció, mérnöki etika, döntéstámogató módszerek.

8.2. A szak és a szakirány szakmai törzsanyagának kötelező ismeretkörei: 18–23 kredit

térbeli adatgyűjtés, térinformatika, továbbá a szakiránynak megfelelően GNSS elmélete és alkalmazása, deformációmérések és -analízis, topográfia, térinformatikai rendszerek, intelligens közlekedési rendszerek és járműnavigáció.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 38–42 kredit

differentiált szakmai ismeretek:

földmérőmérnöki, térinformatikai, továbbá a szakma és a Mérnöki Kamara igényeinek, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek;

diplomamunka: 20 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A diplomafeladathoz kapcsolódóan az intézményi terv határozza meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van, azzal a megkötéssel, hogy angoltól legalább alaphokú állami nyelvvizsgával kell rendelkezni.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 90 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- természettudományos ismeretek (30 kredit): matematika, mechanika, fizika, geofizika;
- gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): mikro- és makroökonómia, menedzsment és vállalkozás-gazdaságtan, üzleti jog, település- és régiófejlesztés, közigazgatástan, ingatlan-nyilvántartás;
- építőmérnöki törzsanyag (20 kredit): mérnöki informatika, geológia, építőanyagok, talajmechanika, földművek, alapozás, méretezés alapjai, acélszerkezetek, vasbetonszerkezetek, magasépítéstan, fa-, falazott és kőszerkezetek, utak, vasúti pályák, környezetmérnöki alapok, közművek, hidraulika, hidrológia, vízépítés, vízgazdálkodás, geodézia, geodézia mérőgyakorlat, térinformatika;
- geoinformatika-építőmérnöki specializáció (30 kredit): geoinformatika, vetülettan, geodéziai alaphálózatok,

felsőgeodézia, globális helymeghatározás, mérnökgeodézia, kiegyenlítő számítások, fotogrammetria, távérzékelés topográfia, kartográfia, építésirányítás, mozgásvizsgálatok, mérnöki létesítmények geodéziája, térinformatikai elemzések, térinformatikai adatrendszerek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

22. GYÓGYSZERVEGYÉSZ-MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* gyógyszervegyész-mérnöki

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles gyógyszervegyész-mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Engineer in Pharmaceutical Industry

3. *Képzési terület:* műszaki

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a vegyészmérnöki alapképzési szak, a biomérnöki alapképzési szak, a környezetmérnöki alapképzési szak, a kémia alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: az anyagmérnöki, az agrármérnöki, a mezőgazdasági és élelmiszeripari mérnöki, a biológia, a környezettan.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 30–45 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz, illetve szakirányhoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 46–60 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja a szakterület, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek megfelelően olyan mérnökök képzése, akik a megszerzett magas szintű természettudományi, műszaki és informatikai, valamint gazdasági, humán és nyelvi ismereteik, továbbá az ezekhez kapcsolódó készségeik révén – a bioaktív anyagok diszciplínáján belül – gyógyszer-, növényvédőszer- és finomkémiai ipari területen kutatási-fejlesztési, tervezői és magas szintű szakmai menedzseri feladatok ellátására alkalmasak. A képzésben résztvevők képessé válhatnak a doktori képzésben való részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- a gyógyszervegyész-mérnökség szerteágazó területéhez kapcsolódó matematikai, fizikai és – elsősorban – kémiai, valamint biológiai ismeretek,
- a szakmához kötött elméleti és gyakorlati, valamint mérnöki ismeretek,
- megfelelő szintű manuális (preparatív és műszeres) készség – ezek laboratóriumi és üzemi szintű alkalmazása,
- a kémiai problémamegoldást lehetővé tévő ismeretek,
- gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek,
- alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes munkában,
- környezetvédelmi és minőségügyi ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- a gyógyszer-, növényvédőszer-, valamint finomkémiai iparhoz kapcsolódó törvényszerűségek, összefüggések megértésére, a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására,
- gyógyszer- és növényvédőszer hatóanyagok, valamint finomkémikáliák kutatásában, fejlesztésében, gyártásában és minőségellenőrzésében, továbbá összetett kémiai technológiai rendszerek tervezésében és kivitelezésében való alkotó közreműködésre, analitikai módszerek magas szintű alkalmazására, valamint önálló mérnöki feladatok ellátására,

- biológiailag aktív molekulák tervezésére,
- anyagtudományi ismeretekre épülő gyógyszer- és növényvédőszer-készítmény tervezésre és gyógyszertechnológia kidolgozására, illetve különféle gyógyszerformák gyártásával, minőségellenőrzésével kapcsolatos feladatok ellátására,

- a felmerülő problémák megértésére és megoldására,
- helytálló vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,

- eredeti ötletek felvetésére,
- önálló irányítói feladatok ellátására,
- integrált ismeretek alkalmazására a gyógyszervegyész-mérnökség területén;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- problémafelismerő és -megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- széles körű műveltség,
- információfeldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 20–30 kredit
matematika, fizika, kémia (szakmaspecifikus alaptárgyak pl. számításhoz és szerves kémia), biológia, biokémia;
gazdasági és humán ismeretek: 10–15 kredit
mikroökonómia, vezetési és menedzsment ismeretek, minőségbiztosítási és szabadalmi ismeretek, ergonómia, kommunikációelmélet, kémiai tudománytörténet, környezetvédelem.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20–30 kredit

fizikai kémia, anyagszerkezet, analitika, alkalmazott szerves kémia (pl. bioaktív anyagok, biotranszformációk), vegyipari technológiák, vegyipari művelet és tervezési szakterületek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 46–60 kredit

differenciált szakmai ismeretek:

gyógyszeripari technológia, növényvédőszer, molekula-tervezés, gyógyszerkémia, bioaktív anyagok szintézise, készit-

mények technológiája, valamint választható tárgyak a szintetikus, a formálási vagy analitikai irányultságnak megfelelően;

diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalmá van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 70 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

– természettudományos ismeretek (30 kredit): matematika, fizika, kémia (szerves kémia), biokémia – ebből kémia legalább 10 kredit;

– gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): mikro- és makroökonómia, menedzsment és vállalkozásgazdaságtan, üzleti jog;

– szakmai ismeretek (30 kredit): fizikai kémia alkalmazásai, anyagtudomány, mérés és irányítástechnika, vegyipari géptan és művelettan, kémiai technológia.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felso- rolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

23. INFRASTRUKTÚRA-ÉPÍTŐMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* infrastruktúra-építőmérnöki

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: okleveles infrastruktúra-építőmérnök

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Infrastructural Engineer

3. *Képzési terület:* műszaki

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az építőmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szak: az építészmérnöki.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 3 félév.

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 90 kredit

6.1. Az alapo- zó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–29 kredit

6.2. A szak és a szakirány szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 18–23 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz, illetve szakirányhoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 38–42 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 5 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja a nemzetközi munkaerőpiacon is versenyképes infrastruktúra-építőmérnökök kibocsátása, akik az alapképzésben leírt célokon túl – bizonyos gyakorlat után – képesek az építőmérnöki létesítményekkel kapcsolatos infrastruktúra-építőmérnöki szakterületen műszaki fejlesztési, kutatási, irányítási, projekt menedzseri feladatok önálló ellátására, továbbá bonyolult és speciális mérnöki létesítmények tervezésére és szakértésére. A mesterfokozat megszerzése feljogosít a doktori képzésben való részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- alapvető információs és kommunikációs, vezetési, mérnöketikai, valamint európai uniós ismeretek az építőmérnöki szakma teljes területén,
- felkészítés az építési, fenntartási és üzemeltetési, vállalkozási és szakhatósági feladatok koordinálására, vezetői feladatok ellátására az építőmérnöki szakma teljes területén, különös tekintettel az infrastruktúra-építési feladatokra,
- alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,
- a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnöketika alapvető ismeretei,
- a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,
- a globális társadalmi és gazdasági folyamatok ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- szakmai, környezeti, társadalmi és etikai szempontokat egyaránt mérlegelő, önálló irányítói feladatok ellátására,
- a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására,
- a tudományág szakmai ismereteinek, felmerülő új problémáinak, új jelenségeinek feldolgozására,
- a lehetőségek szerint helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,
- a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,
- önművelésre, önfejlesztésre, a saját tudás magasabb szintre emelésére, az infrastruktúra-építés témakörében további szakismeretek elsajátítására,
- építési, fenntartási és üzemeltetési, vállalkozási és szakhatósági feladatok koordinálására, vezetésre az infrastruktúra-építőmérnöki területen,
- műszaki, gazdasági komplex folyamatokban való részvételre az infrastruktúra-építőmérnöki kutatás-fejlesztés integrálásával, a minőségirányítási rendszerbe történő bekapcsolódással,
- angol nyelvű infrastruktúra-építőmérnöki dokumentáció megértésére,
- a szakiránynak megfelelően a komplex közúti és vasúti közlekedési rendszerekhez (regionális és országos közlekedési hálózatok, korszerű út- és vasúti pályaszerkezetek, intelligens közlekedési rendszerek), a városi közlekedési és vízi közmű rendszerekhez (közlekedési hálózatok, forgalomtechnika, víz- és szennyvíztisztítás, közműhálózatok, települési csapadékvíz-gazdálkodás, kommunális mérnöki feladatok), valamint a vízmérnöki tevékenységhez (vízrendszerek modellezése, vízhasznosítás, vízkárelhárítás, víz- és szennyvíztisztítás, vízminőség-szabályozás) kapcsolódó feladatok megoldására,
- az infrastruktúra-építőmérnöki tervezésben való alkotó, irányító közreműködésre,

– jogszabályokban, illetve a mérnök kamarai szabályok által rögzített szakmai gyakorlat után tervezői és/vagy szakértői jogosultságra a szakiránynak megfelelő építőmérnöki szakterületen;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- problémafelismerő és -megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- széles műveltség,
- információfeldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 15–20 kredit
építőmérnöki matematika, numerikus módszerek, adatbázis rendszerek, mérnök ökológia, hidromorfológia, környezeti rendszerek modellezése;

gazdasági és humán ismeretek: 7–9 kredit
EU-ismeretek, angol nyelvi kommunikáció, mérnöki etika, döntéstámogató módszerek.

8.2. A szak és a szakirány szakmai törzsanyagának kötelező ismeretkörei: 18–23 kredit

infrastruktúrák földművei, infrastruktúra szerkezetek, továbbá a szakiránynak megfelelően útervezés, vasútervezés, víz- és szennyvíztisztítási technológiák, forgalomtechnika, területfejlesztés, vízrendszerek modellezése.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 38–42 kredit

differentiált szakmai ismeretek:

út- és vasútmérnöki, települési, víz- és vízi környezetmérnöki, továbbá a szakma és a Mérnöki Kamara igényeinek, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek;

diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A diplomafeladathoz kapcsolódóan az intézményi tanterv határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van, azzal a megkötéssel, hogy angolból legalább alapfokú állami nyelvvizsgával kell rendelkezni.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 110 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- természettudományos ismeretek (30 kredit): matematika, statika, szilárdságtan, dinamika;
- gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): mikro- és makroökönómia, menedzsment és vállalkozás-gazdaságtan, üzleti jog, település- és régiófejlesztés, közigazgatás-tan, ingatlan-nyilvántartás;
- építőmérnöki törzsanyag (55 kredit): mérnöki informatika, geológia, építőanyagok, talajmechanika, földművek, alapozás, méretezés alapjai, acélszerkezetek, vasbetonszerkezetek, magasépítéstan, fa- falazott és kőszerkezetek, utak, vasúti pályák, környezetmérnöki alapok, közművek, hidraulika, hidrológia, vízépítés, vízgazdálkodás, geodézia, geodézia mérőgyakorlat, térinformatika;
- infrastruktúra-építőmérnöki specializáció (15 kredit): infrastruktúra műtárgyak, közlekedési létesítmények pályaszerkezetei, forgalomtechnika, közműrendszerek, vízminőség-szabályozás, környezetvédelem, vízkészlet-gazdálkodás, úttervezés, vasúttervezés, vízkárelhárítás, vízhasznosítás, települési közlekedés, közműhálózatok, víz- és szennyvíztisztítás, környezettechnika, környezeti kárelhárítás, környezeti hatásvizsgálatok.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felso- rolt ismeretkörökben legalább 80 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

24. JÁRMŰMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: járműmérnöki

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles járműmérnök

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Vehicle Engineer

3. Képzési terület: műszaki

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a közlekedésmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a gépészmérnöki, a mechatronikai mérnöki, a had- és biztonságtechnikai mérnöki, a mérnök informatikus, a mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 30–45 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 50–60 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan okleveles mérnökök képzése, akik a járművek és mobil gépek szakterülethez kapcsolódó magas szintű természettudományos, specifikus járműgépészeti műszaki, informatikai és gazdasági/menedzsment ismereteik birtokában alkalmasak a vasúti, a közúti, mezőgazdasági, a vízi és a légi járművek, az építő, és anyagmozgató gépek fejlesztésére, tervezésére, gyártására, a bennük végbemenő folyamatok kutatására, valamint ezen járművek és gépek, továbbá a belőlük alkotott szállító rendszerek és géprendszerek biztonságos, a környezetvédelem és az energiagazdálkodás követelményeit figye-

lembe vevő üzemben tartására, fenntartására, diagnosztizálására, karbantartására és javítására. A mesterfokozat megszerzése feljogosít a doktori képzésben való részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- a szakmához kötött elméleti és gyakorlati ismeretek, bizonyos szintű manualitás, mérési készség – ezek laboratóriumi szintű ismerete,

- a tanulmányi területen az ismeretek rendszerezett megértése és elsajátítása,

- vezetői ismeretek,

- biztos alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,

- a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnöketika alapvető ismeretei,

- a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,

- a globális társadalmi és gazdasági folyamatok ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a járművek és mobil gépek témakörébe tartozó kutatási-fejlesztési feladatok megoldásában való alkotó részvételre,

- a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására,

- a tudományágban megszerzett szakmai tapasztalat ismereti határaitól származó információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására,

- a lehetőségek szerint helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,

- a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,

- szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat,

- önművelésre, önfejlesztésre a saját tudás magasabb szintre emelésére,

- a műszaki – gazdasági – humán erőforrások kezelésének komplex szemléletére,

- rendszerszemléletű, folyamatorientált gondolkodásmód alapján komplex rendszerek globális tervezésére,

- integrált ismeretek alkalmazására a közlekedés, a mobilgépek, a folyamatelmélet, az ipari termelési folyamatok, az elektronika és informatika szakterületeiről,

- a közlekedési/szállítási folyamatban részt vevő járművekkel és mobil gépekkel kapcsolatos rendszerszemléletű, folyamatelméleti gondolkodásmódra,

- a választott szakiránytól függően állapotfelmérések elvégzésére, ezek alapján értékelés és javaslat kidolgozására, komplex járműtechnikai rendszerek fejlesztésére, felső szintű tervezésére, szervezésére és irányítására;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- problémafelismerő és -megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- széles műveltség,
- információfeldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 20–30 kredit

alkalmazott matematika, anyagtudományok, irányítás-elmélet, térinformatika, mechanika, rendszertechnika, elektronika, mechatronika, egyéb tantárgyak intézményi hatáskörben;

gazdasági és humán ismeretek: 10–15 kredit

projekt-, környezet- és minőségmenedzsment, vezetés- és szervezélmélet, döntéselőkészítő módszerek, ergonómia, munkavédelem, egyéb tantárgyak intézményi hatáskörben.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15–30 kredit

járművek hő- és áramlástechnikája, járműrendszerdinamikai szimulációs és optimalizációs módszerek, jármű- és mobil gép konstrukcióelmélet, járművek és mobil gépek gyártása, javítása, előképzettségtől függően, kötelezően választandó, szakmai tantárgyak, egyéb, intézményi hatáskörű szakmai törzsanyag.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50–60 kredit

differentiált szakmai ismeretek:

minden olyan anyag-, eszköz-, készülék-, berendezés-, rendszer-, informatikai, automatizálási, technológiai, tervezési és közlekedésbiztonsági ismeret, amely a járműmérnöki szakma képzésben reprezentált szakterületei valamelyikének műveléséhez szükséges, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C-típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalmá van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 70 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- természettudományos alapismeretek (20 kredit): matematika, fizika, kémia, mechanika, anyagismeret, hő- és áramlástan, elektrotechnika;
- gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): közgazdaságtan, vállalat-gazdaságtan, környezetvédelem, minőségbiztosítás, munkavédelem, társadalomtudomány;
- szakmai ismeretek (25 kredit): általános géptan, közlekedési rendszerek, járműrendszerek, logisztikai rendszerek, üzemi szállítási rendszerek, számítástechnika, műszaki ábrázolás, szerkezeti anyagok és megmunkálások, jármű- és hajtáselemek, irányítástechnika, közlekedési technológia, járműdinamika és hajtástechnika, közlekedési automatika, járműgyártás és fenntartás, közlekedés-gazdaságtan;
- szakirány ismeretek (15 kredit): járművek hő- és áramlástechnikai berendezései, járműtervezés és vizsgálat alapjai.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felso- rolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

25. KÖZLEKEDÉSMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: közlekedésmér- nőki

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles közlekedésmérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Transportation Engineer

3. Képzési terület: műszaki

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figye- lembe a közlekedésmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kredi- tek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzé- si szakok: a gépészmérnöki, a mechatronikai mérnöki, a had- és biztonságtechnikai mérnöki, a mérnök informati- kus, az építőmérnöki, a könnyűipari mérnöki.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésé- vel vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mes- terfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyete- mi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megáll- apításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kre- ditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek szá- ma: 30–45 kredit

6.2. A szakmai törzanyagához rendelhető kreditek száma: 15–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kre- ditek száma a diplomamunkával együtt: 50–60 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tan- terv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan mérnökök képzése, akik képesek a közlekedési és szállítási folyamatok és rendszerek gazda- ságos, rendszerszemléletű, a közlekedésbiztonság, a kör- nyezetvédelem, az erőforrás-gazdálkodás és a nemzetközi tendenciák követelményeit figyelembe vevő elemzésére, tervezésére, szervezésére, irányítására. Alkalmasak a kap- csolóó igazgatási és hatósági feladatok ellátására, vala- mint a közlekedési és szállítási rendszerek elemeit képező, azt kiszolgáló járművek, berendezések megválasztására és működtetésére, beleértve az infrastruktúra, az irányítási és informatikai rendszer elemeit is. A mesterfokozat meg- szerzése feljogosít a doktori képzésben való részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

– a szakmához kötött elméleti és gyakorlati ismeretek, bizonyos szintű manualitás, mérési készség – ezek labora- tórium szintű ismerete,

- a tanulmányi területen az ismeretek rendszerezett megértése és elsajátítása,
- vezetői ismeretek,
- biztos alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,
- a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnöketika alapvető ismeretei,
- a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,

- a globális társadalmi és gazdasági folyamatok ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a közlekedés és a szállítás témakörébe tartozó kutatási-fejlesztési feladatok megoldásában való alkotó részvételre,

- a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására,

- a tudományágban megszerzett szakmai tapasztalat ismereti határaitól származó információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására,

- a lehetőségek szerint helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,

- a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,

- szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat,

- önművelésre, önfejlesztésre a saját tudás magasabb szintre emelésére,

- a műszaki – gazdasági – humán erőforrások kezelésének komplex szemléletére,

- rendszerszemléletű, folyamatorientált gondolkodásmód alapján komplex rendszerek globális tervezésére,

- integrált ismeretek alkalmazására a közlekedés, a mobilgépek, a folyamatelmélet, az ipari termelési folyamatok, az elektronika és informatika szakterületeiről,

- a közlekedési rendszerek és az azokat alkotó folyamatok összefüggéseinek, hatásmechanizmusainak felismerésére, ezek rendszerszemléletű értékelésére, kezelésére,

- a közlekedés tervezésében, szervezésében és működtetésében használatos eljárások, modellek, információs technológiák alkalmazására,

- a választott szakiránytól függően állapotfelmérések elvégzésére, ezek alapján értékelés és javaslat kidolgozására, komplex közlekedési, szállítási rendszerek fejlesztésére, felső szintű tervezésére, szervezésére és irányítására;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- problémafelismerő és -megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,

- széles műveltség,
- információfeldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 20–30 kredit

alkalmazott matematika, anyagtudományok, irányítástechnika, térinformatika, I+K technológiák, mechanika, elektronika, mechatronika, egyéb tantárgyak intézményi hatáskörben;

gazdasági és humán ismeretek: 10–15 kredit

projekt-, környezet- és minőségmenedzsment, vezetés- és szervezéstechnika, döntéshozókészítő módszerek, ergonómia, munkavédelem, egyéb tantárgyak intézményi hatáskörben.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15–30 kredit

közlekedési informatika, közlekedéstervezés-technika, közlekedési automatika, közlekedés-gazdaságtan, közlekedési üzemtan, rendszertechnika, egyéb, intézményi hatáskörű szakmai törzsanyag.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50–60 kredit

differentiált szakmai ismeretek:

minden olyan anyag-, eszköz-, készülék-, berendezés-, rendszer-, informatikai, automatizálási, technológiai, tervezési és menedzsment ismeret, amely a közlekedésmérnöki szakma képzésben reprezentált szakterületei valamelyikének műveléséhez szükséges, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek. A szakirányok kialakítása a közlekedésmérnöki feladatokban megjelenő tevékenységtípusok (pl. tervezés, üzemeltetés stb.) vagy közlekedési alágazatok (pl. vasút, légiközlekedés stb.) szerint történhet;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C-típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalmá van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 80 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- természettudományos alapismeretek (20 kredit): matematika, fizika, kémia, mechanika, anyagismeret, hő- és áramlástan, elektrotechnika;
- gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): közgazdaságtan, vállalat-gazdaságtan, környezetvédelem, minőség-biztosítás, munkavédelem, társadalomtudomány;
- szakmai ismeretek (35 kredit): általános géptan, közlekedési rendszerek, járműrendszerek, logisztikai rendszerek, üzemi szállítási rendszerek, közlekedési pályák, számítástechnika, műszaki ábrázolás, szerkezeti anyagok és megmunkálások, jármű- és hajtáselemek, irányítástechnika, közlekedési technológia, járműdinamika és hajtástechnika, közlekedési automatika, járműgyártás és -fenntartás, közlekedés-gazdaságtan;
- szakirány ismeretek (15 kredit): közlekedési információs rendszerek, szállítástechnika, közlekedési hálózat-tervezés.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 50 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

26. LOGISZTIKAI MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: logisztikai mérnöki

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles logisztikai mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Logistic Engineer

3. Képzési terület: műszaki

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a közlekedésmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a gépészmérnöki, a mechatronikai mérnöki, a had- és biztonságtechnikai mérnöki, a mérnök informatikus, a mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki, a könnyűipari mérnök.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozi ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 30–45 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 15–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 50–60 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan mérnökök képzése, akik a logisztika szakterületéhez kapcsolódó természettudományos, specifikus műszaki, gazdasági/menedzsment, informatikai és ipari, közlekedési technológiai ismereteik birtokában alkalmasak a vállalatokon belüli és a vállalatok közötti anyagáramlást, valamint az ahhoz kapcsolódó információ-áramlást megvalósító logisztikai (áruszállítási, anyagmozgatási, raktározási, komissiózási, rakodási, anyagellátási/beszerzési, árueosztási, hulladékkezelési) folyamatok és rendszerek elemzésére, tervezésére, szervezésére és irányítására, valamint a logisztikai rendszerek elemeit képező logisztikai gépek, eszközök, berendezések tervezésére, fejlesztésére és azok gyártásában, minőségellenőrzésében való közreműködésre, üzemeltetésük irányítására.

A mesterfokozat feljogosít a tanulmányok doktori képzés keretében való folytatására is.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

– a szakmához kötött elméleti és gyakorlati ismeretek, bizonyos szintű manualitás, mérési készség – ezek laboratóriumi szintű ismerete,

– a tanulmányi területen az ismeretek rendszerezett megértése és elsajátítása,

– vezetői ismeretek,

– biztos alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,

– a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnöketika alapvető ismeretei,

– a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,

– a globális társadalmi és gazdasági folyamatok ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

– a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására,

– a tudományágban megszerzett szakmai tapasztalat ismereti határaitól származó információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására,

– a lehetőségek szerint helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,

– a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,

– szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat,

– önművelésre, önfejlesztésre a saját tudás magasabb szintre emelésére,

– a műszaki – gazdasági – humán erőforrások kezelésének komplex szemléletére,

– rendszerszemléletű, folyamatorientált gondolkodásmód alapján komplex rendszerek globális tervezésére,

– integrált ismeretek alkalmazására a közlekedés, a mobilgépek, a folyamatelmélet, az ipari termelési folyamatok, az elektronika és informatika szakterületeiről,

– a logisztikai rendszerek részfolyamatainak és azok fizikai realizálását végző részegységek (anyagmozgatógépek, szenzorok, aktuátorok, irányítórendszerek, adatbázisrendszerek stb.) összekapcsolására,

– vállalati logisztikai vezetői feladatok ellátására,

– a választott szakiránytól függően állapotfelmérések elvégzésére, ezek alapján értékelés és javaslat kidolgozására, komplex logisztikai rendszerek fejlesztésére, felső szintű tervezésére, szervezésére és irányítására,

– a logisztika témakörébe tartozó kutatási-fejlesztési feladatok megoldásában való alkotó részvételre;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– kreativitás, rugalmasság,

– problémafelismerő és -megoldó készség,

– intuíció és módszeresség,

– tanulási készség és jó memória,

– széles műveltség,

– információfeldolgozási képesség,

– környezettel szembeni érzékenység,

– elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

– a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,

– kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,

– alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 20–30 kredit

alkalmazott matematika, irányításelmélet, térinformatika, I+K technológiák, folyamatelmélet, mechanika, rendszertechnika, elektronika, mechatronika, egyéb tantárgyak intézményi hatáskörben;

gazdasági és humán ismeretek: 10–15 kredit

projekt-, környezet- és minőségmenedzsment, vezetés- és szervezéselmélet, döntéshozókészítő módszerek, ergonómia, munkavédelem, egyéb tantárgyak intézményi hatáskörben.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 15–30 kredit

logisztikai informatika, szállítási logisztika, anyagmozgató és raktározási rendszerek tervezése, logisztikai gépek és berendezések, robotok, logisztikai rendszerek irányítása, automatizálása, egyéb, intézményi hatáskörű szakmai törzsanyag.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50–60 kredit

differentiált szakmai ismeretek:

minden olyan anyag-, eszköz-, készülék-, berendezés-, rendszer-, folyamat-, informatikai, automatizálási, technológiai, tervezési és műszaki logisztikai ismeret, amely a logisztikai mérnöki szakma képzésben reprezentált szakterületei valamelyikének műveléséhez szükséges, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C-típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 70 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- természettudományos ismeretek (20 kredit): matematika, fizika, kémia, mechanika, anyagismeret, hő- és áramlástan, elektrotechnika;
- gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): közgazdaságtan, vállalat-gazdaságtan, környezetvédelem, minőségbiztosítás, munkavédelem, társadalomtudomány;
- szakmai ismeretek (25 kredit): általános géptan, közlekedési rendszerek, járműrendszerek, logisztikai rendszerek, üzemi szállítási rendszerek, közlekedési pályák, számítástechnika, műszaki ábrázolás, szerkezeti anyagok és megmunkálások, jármű- és hajtáselemek, irányítástechnika és automatizálás, közlekedési technológia, közlekedés-gazdaságtan;
- szakirány ismeretek (15 kredit): logisztikai információs rendszerek, logisztikai menedzsment, szállítási logisztika.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 40 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

27. SZERKEZET-ÉPÍTŐMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: szerkezet-építő-mérnök

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles szerkezet-építőmérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Structural Engineer

3. Képzési terület: műszaki

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe az építőmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szak: az építésmérnöki.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 3 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit.

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–29 kredit

6.2. A szak és a szakirány szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 18–23 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz, illetve szakirányhoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 38–42 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 5 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja a nemzetközi munkaerőpiacon is versenyképes szerkezet-építőmérnökök képzése, akik az alapképzésben leírt célokon túl – bizonyos gyakorlat után – képesek az építőmérnöki létesítményekkel kapcsolatos szerkezet-építőmérnöki szakterületen műszaki fejlesztési, kutatási, irányítási, projekt menedzseri feladatok önálló ellátására, továbbá bonyolult és speciális mérnöki létesítmények tervezésére és szakértésére. A mesterfokozat megszerzése feljogosít a doktori képzésben való részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- alapvető információs és kommunikációs, vezetési, mérnöketikai, valamint európai uniós ismeretek az építőmérnöki szakma teljes területén,
- felkészítés az építési, fenntartási és üzemeltetési, vállalkozási és szakhatósági feladatok koordinálására, veze-

tői feladatok ellátására az építőmérnöki szakma teljes területén, különös tekintettel a szerkezetépítési feladatokra,

- alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,

- a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnökétika alapvető ismeretei,

- a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,

- a globális társadalmi és gazdasági folyamatok ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák felhasználására,

- a tudományág szakmai ismereteinek, felmerülő új problémáinak, új jelenségeinek feldolgozására,

- a lehetőségek szerint helytálló bírálat vagy vélemény megfogalmazására, döntéshozásra, következtetések levonására,

- a megoldandó problémák megértésére és megoldására, eredeti ötletek felvetésére,

- önművelésre, önfejlesztésre, a saját tudás magasabb szintre emelésére, a szerkezetépítés témakörében további szakismeretek elsajátítására;

- építési, fenntartási és üzemeltetési, vállalkozási és szakhatósági feladatok koordinálására, vezetésére a szerkezet-építőmérnöki területen,

- műszaki, gazdasági komplex folyamatokban való részvételre a szerkezet-építőmérnöki kutatás-fejlesztés integrálásával, a minőségirányítási rendszerbe történő bekapcsolódással,

- angol nyelvű szerkezet-építőmérnöki dokumentáció megértésére,

- a szakiránynak megfelelően épületszerkezetek és építmények rekonstrukciójához (integráló építménytervezés, szerkezetek diagnosztikája, épületek rekonstrukciója, szerkezetek védelme és javítása) tartószerkezetek analíziséhez (szerkezetek statikája, dinamikája, nemlineáris vizsgálat, törésmechanika, optimális tervezés, szerkezetek modellezése), speciális tartószerkezeti és kapcsolódó geotechnikai, mélyépítési tevékenységhez (talaj és szerkezet kölcsönhatása, méretezéselmélet, felületszerkezetek, feszített szerkezetek, vékonyfalú szerkezetek, kísérleti szerkezetanalízis, szerkezetek megerősítése), az ingatlan-szakmához (értékbecslés, 3D ingatlan-nyilvántartás, épület auditálás, ingatlanfejlesztés, ingatlan-gazdálkodás és forgalmazás), valamint mérnökgeológiai tevékenységhez (a mérnöki létesítmények és kőzetkörnyezetük közötti kölcsönhatások elemzése, a szerkezeti és földtani elemek értékelése, kőzetmechanika és sziklamunkák, építési kőanyagok minősítése) kapcsolódó feladatok megoldására,

- a szerkezet-építőmérnöki tervezésben való alkotó, irányító közreműködésre,

- szakmai, környezeti, társadalmi és etikai szempontokat egyaránt mérlegelő, önálló irányítói feladatok ellátására,

- jogszabályokban, illetve a mérnök kamarai szabályok által rögzített szakmai gyakorlat után, tervezői és/vagy szakértői jogosultságra a szakiránynak megfelelő építőmérnöki szakterületen;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- problémafelismerő és -megoldó készség,
- intuíció és módszeresség,
- tanulási készség és jó memória,
- széles műveltség,
- információfeldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 15–20 kredit
 építőmérnöki matematika, numerikus módszerek, adatbázis rendszerek, mechanika, végelemek módszerének matematikai alapjai, épületfizika és -kémia;

gazdasági és humán ismeretek: 7–9 kredit
 EU-ismeretek, angol nyelvi kommunikáció, mérnöki etika, döntéstámogató módszerek.

8.2. A szak és a szakirány szakmai törzsanyagának kötelező ismeretkörei: 18–23 kredit

méretezéselmélet, magasépítéstan, építőanyagok, talaj és szerkezet kölcsönhatása, továbbá a szakiránynak megfelelően szerkezetek diagnosztikája, épületek rekonstrukciós tervezése, végelemek módszere, szerkezetek statikája és dinamikája, geotechnikai tervezés, stabilitáselmélet, értékbecslési módszerek, építésügyi eljárások, ingatlanjog, környezetföldtan, hidrogeológia.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 38–42 kredit

differenciált szakmai ismeretek:
 magasépítő és szerkezetrekonstrukció, szerkezetinformatika, tartószerkezet- és geotechnika-mérnök, ingatlan-

mérnöki, mérnökgeológus, továbbá a szakma és a Mérnöki Kamara igényeinek, valamint a szakindítást kérő intézmények hagyományainak megfelelő további szakirányokhoz tartozó speciális szakmai ismeretek;

diplomamunka: 20 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A diplomafeladathoz kapcsolódóan az intézményi tanterv határozza meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van, azzal a megkötéssel, hogy angolból legalább alafokú állami nyelvvizsgával kell rendelkezni.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 110 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- természettudományos ismeretek (30 kredit): matematika, statika, szilárdságtan, dinamika;
- gazdasági és humán ismeretek (10 kredit): mikro- és makroökonómia, menedzsment és vállalkozás-gazdaságtan, üzleti jog, település- és régiófejlesztés, közigazgatás-tan, ingatlan-nyilvántartás;
- építőmérnöki törzsanyag (55 kredit): mérnöki informatika, geológia, építőanyagok, talajmechanika, földművek, alapozás, méretezés alapjai, acélszerkezetek, vasbetonszerkezetek, magasépítéstan, fa- falazott és kőszerkezetek, utak, vasúti pályák, környezetmérnöki alapok, köz-művek, hidraulika, hidrológia, vízépítés, vízgazdálkodás, geodézia, geodézia mérőgyakorlat, térinformatika;
- szerkezet-építőmérnöki specializáció (15 kredit): tartók statikája, végeselemes modellezés, acélszerkezetek, vasbetonszerkezetek, hidépítés, szerkezet-technológia, mélyépítési műtárgyak, épületszerkezetek és épületfizika, építőanyagok, magasépítési acélszerkezetek, magasépítési vasbetonszerkezetek, acél- és vasbeton hidak, geotechnika, mélyépítési vasbetonszerkezetek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 80 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.”

3. számú melléklet

a 14/2006. (XII. 13.) OKM rendelethez

„3. számú melléklet

a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez

IV. AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET

1. AGRÁRMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* agrármérnöki

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles agrármérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Agriculture

3. *Képzési terület:* agrár

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a növénytermesztő mérnöki, az állattenyésztő mérnöki, a kertészmérnöki, az informatikus és szakigazgatási agrármérnöki, a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, a természetvédelmi mérnöki, az élelmiszermérnöki, a vadgazda mérnöki szakok.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15–28 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 39–56 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: minimálisan 15 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan okleveles agrármérnökök képzése, akik képesek a mesterszakon elsajátított mezőgazdasági, természettudományi, műszaki, társadalomtudományi és gazdasági alapismeretek szintetizáló alkalmazására az agrártudományok területén. A végzetek alkalmasak a szakterületen folyó tudományos munkába való bekapcsolódásra, valamint doktori képzésben történő részvételre.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- növénytudományi, állattudományi, gazdasági és humán, valamint környezeti és minőségbiztosítási ismeretek,
- a szakma gyakorlásához szükséges természettudományi, műszaki, technológiai, társadalomtudományi és gazdasági ismeretek,
- a mezőgazdasági termeléssel, technológiákkal, az élelmiszer-alapanyag előállításával kapcsolatos ismeretek,
- a növénytermesztés, állattenyésztés és az élelmiszer-alapanyag-előállítás etikai vonatkozásai,
- a fenntartható gazdálkodás és minőségbiztosítás, valamint a vidékfejlesztés alapelveinek ismeretei;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- az agrárgazdaságban és a kapcsolódó területeken zajló termelő folyamatok, illetve minőségbiztosítási vagy mérnöki szolgáltatás irányítási feladatainak ellátására és azok felügyeletére,
- az agrártudományokon belül választott, speciális terület alkotó művelésére, az ok-okozati összefüggések felismerésére, felhasználására és továbbfejlesztésére,
- a szakterület problémáinak felismerésére, érdemi és használható megoldások kidolgozására, innovációs, tervezési, fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére,
- az agrártudományok területén folyó tudományos munkába való bekapcsolódásra,
- pályázati tevékenység menedzselésére,
- termelési folyamatok végrehajtására, ellenőrzésére, valamint kutatási eredmények gyakorlati megvalósítására,
- környezetvédelmi előírások betartására és érvényesítésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- problémafelismerő és -megoldó képesség,
- kreativitás,
- környezettel szembeni érzékenység,
- környezetvédelmi előírások betartása,

- mérnöki és vezetői feladatok ellátásához szükséges kommunikációs ismeretek és készségek,
- szakmai felelősségtudat,
- szakmai továbbképzés iránti igény,
- alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozó ismeretkörök (15–28 kredit):

természettudományos és mérnöki alapismeretek: termelésélettan, alkalmazott növényfiziológia, alkalmazott biokémia, alkalmazott genetika, alkalmazott talajtan.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 39–56 kredit:

növénytudományi ismeretek: integrált szántóföldi növénytermesztés, integrált kertészeti termesztés, növényi biotechnológia, tápanyag-gazdálkodás és öntözéses gazdálkodás, termelésszervezés;

állattudományi ismeretek: populációgenetika és szaporításbiológia, tenyésztésszervezés, takarmánygazdálkodás, állati termékminősítés;

gazdasági és humán ismeretek: marketing, ágazati ökonomia, vállalkozás- és project menedzsment, vezetési ismeretek;

környezet és minőségbiztosítási ismeretek: minőségbiztosítás, környezet- és tájgazdálkodás.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 15–20 kredit

kommunikáció, logisztika, kutatómódszertan, idegen nyelven szakmai kommunikációs készség, a diplomamunka elkészítéséhez és megvédéséhez szükséges szakspecifikus tárgykörök;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű értségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a

korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: termésettudományi, műszaki, társadalomtudományi, valamint növénytermesztési, állattenyésztési, gazdasági ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzék meg.

2. ÉLELMISZERBIZTONSÁGI ÉS -MINŐSÉGI MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnöki

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Food Safety and Quality

3. Képzési terület: agrár

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe:

- agrár képzési területről: élelmiszer-mérnöki, mezőgazdasági mérnöki alapképzési szakok, valamint állatorvosi egységes, osztatlan szak;
- műszaki képzési területről: biomérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok:

- agrár képzési területéről: a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a növénytermesztő mérnöki, az állattenyésztő mérnöki, a kertézmérnöki, a mezőgazdasági és élelmiszeripari gépésmérnöki alapképzési szakok;
- műszaki képzési területéről: a vegyész-mérnöki, a környezetmérnöki alapképzési szakok;
- természettudományi képzési területéről: a biológia, a kémia alapképzési szakok;
- orvos- és egészségtudományi képzési területéről: orvos egységes, osztatlan szak, az ápolás és betegellátás alapképzési szak dietetikus szakiránya.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevétele alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–26 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 22–28 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30–38 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi terv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnökök képzése, akik mikrobiológiai, molekuláris biológiai, toxikológiai, analitikai ismereteik birtokában hatékonyan tudják felügyelni és ellenőrizni a biztonságos és kiváló minőségű, az emberi táplálkozásra minden tekintetben alkalmas élelmiszer-előállítás folyamatát és forgalmazását. A mesterszakon elsajátított ismeretek alapján a végzetek alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

- a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:
- műszeres analitikai ismeretek,
 - élelmiszer toxikológiai ismeretek,
 - mikrobiológiai, higiéniai és epidemiológiai ismeretek,
 - táplálkozástudományi ismeretek,
 - minőségügyi ismeretek,
 - élelmiszer-biztonsági kockázatelemzés,
 - élelmiszeripari alapanyagok és feldolgozás-technológiák minőségi és biztonsági vonatkozásai,
 - élelmiszer-logisztika és forgalmazás minőségi és biztonsági vonatkozásai,
 - biotechnológia biztonsági, etikai és szabályozási kérdései,
 - élelmiszer-gazdaságtani ismeretek,
 - élelmiszer-minőségügy és -biztonság államigazgatási és jogi szabályozási vonatkozásai,

– az élelmiszerbiztonság hazai és nemzetközi hatósági intézményrendszere;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

– az élelmiszerbiztonság és -minőség szakterületén az ismeretanyag alkalmazására és a megszerzett tudás birtokában a szakterület speciális feladatainak biztonságos megoldására,

– az élelmiszer-mikrobiológia és -higiénia, a műszeres analitika, az élelmiszer toxikológia és a táplálkozás-élettan területeken megszerzett tudásuk alkalmazására,

– az élelmiszerminőségi és biztonsági rendszerek működtetésére,

– megfelelő minőségű növényi és állati eredetű élelmiszeripari alapanyagok és termékek biztonságos előállítására,

– az élelmiszerbiztonságot veszélyeztető fizikai, kémiai és biológiai tényezők gyors felismerésére és azok menedzselésére,

– az élelmiszerbiztonság területén vezetői munkakörök betöltésére, szakértői és szaktanácsadási feladatok ellátására hazai és nemzetközi szervezetekben vállalati, kutató-intézeti és szakigazgatási szinten;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– önálló munkavégzésre való alkalmasság,
– szakmai véleményalkotási képesség,
– kutatási, tervezési és menedzselési képesség,
– kreativitás,
– hatékony problémamegoldó készség,
– információfelhasználási és -elemző készség,
– jó szervező és koordináló készség,
– képesség és készség a tudomány eszköztárával problémák felismerésére és megoldására,

– motiváltság az ismeretanyag folyamatos bővítésére, az új ismeretek alkalmazására, az élelmiszerbiztonsági szemlélet fejlesztése érdekében,

– alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátása.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozi ismeretkörök 22–26 kredit:

méréselméleti és kísérlettervezési alapismeretek, műszeres analitikai módszerek (spektroszkópia, elválasztás-technika), táplálkozási ismeretek, minőség és biztonság élelmiszertechnológiai vonatkozásai, gazdálkodástudományi ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 22–28 kredit:

alapanyagok és élelmiszerek toxikológiája, élelmiszerminőség és -biztonság mikrobiológia vonatkozásai, minő-

ségirányítás, minőségmenedzsment, minőségbiztosítási rendszerek, élelmiszerminőség és -biztonság jogi szabályozása, az élelmiszerekkel szembeni fogyasztói elvárások és fogyasztóvédelem, innovációs menedzsment.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 30–40 kredit:

differentiált szakmai ismeretek:

minőségügyi rendszerek auditálása, mérések minőségbiztosítása, élelmiszerbiztonsági kockázatelemzés, nyomonkövetés az élelmiszerláncban, analitikai gyorsmódszerek, kapcsolt analitikai rendszerek, molekuláris biológia, mikrobiológiai gyorsmódszerek, a géntechnológia és új élelmiszerek kockázatai, etikai és jogi kérdéseik, élelmiszer-logisztika és környezeti biztonság, a diplomamunka elkészítéséhez és megvédéséhez szükséges szakspecifikus tárgykörök;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: természettudomány, gazdaság- és társadalomtudomány tárgykörök (15–25 kredit) matematika, informatika, biometria, fizika, elektrotechnika, kémiai és biokémia, általános mikrobiológia, közgazdaságtan; szakmai törzsanyag tárgykörök (45–65 kredit): mérés-technika, automatizálás, mérnöki műveletek, analitika, élelmiszerkémia, alkalmazott mikrobiológia, higiénia, élelmiszer technológiák, alapanyag-ismeret, jogi ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzze meg.

3. ÉLELMISZERMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: élelmiszer-mérnök

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles élelmiszer-mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Food Science and Technology

3. Képzési terület: agrár

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe:

- agrár képzési területről: az élelmiszer-mérnöki alapképzési szak;
- műszaki képzési területről: a biomérnöki és a vegyészmérnöki alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok:

- agrár képzési területről: a mezőgazdasági mérnöki, a környezetgazdálkodási az agrármérnöki, a növénytermesztő mérnöki, az állattenyésztő mérnöki, a kertészmérnöki, a mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki alapképzési szakok;
- műszaki képzési területről: a környezetmérnöki alapképzési szak;
- természettudományi képzési területről: a biológia, a fizika, a kémia alapképzési szakok;
- orvos- és egészségtudományi képzési területről: ápolás és betegellátás alapképzési szak dietetikus szakiránya.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összetevése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 16–24 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 22–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 34–42 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi terv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan okleveles élelmiszer-mérnökök képzése, akik ismerik és alkalmazzák a szakterület legújabb tudományos eredményeit, tájékozottak a természet-tudományi és műszaki tudományi területeken. A végzettek képesek megszerzett szakmai tudásuk alkotó alkalmazására a különböző élelmiszeripari ágazatokban. A mesterszakon elsajátított ismeretek birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- élelmiszeripari nyersanyagokban és az élelmiszerekben lejátszódó változások,
- élelmiszeripari folyamatok tervezése és irányítás-technikája,
- élelmiszeripari nyersanyagismeret,
- élelmiszer-feldolgozási, -tárolási és -csomagolási ismeretek,
- fermentációs és biokonverziós ismeretek,
- erjedézipari technológiai ismeretek,
- táplálkozástudományi és az élelmiszerfejlesztési ismeretek,
- logisztikai, árukezelési és áruforgalmazási ismeretek,
- élelmiszertechnológiai, élelmiszerbiztonsági és minőségügyi ismeretek,
- élelmiszer-etikai ismeretek,
- informatikai, valamint tudományos kutatási és fejlesztési ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- tervező-fejlesztő mérnöki, kutatói munkakörök betöltésére,
- kutatási és fejlesztési programok, projektek kidolgozására és menedzselésére,
- élelmiszeripari folyamatok koordinációjára,
- az élelmiszeripari vertikumban és a kapcsolódó területeken vezetési feladatok ellátására,
- az ismeretek átadására az oktatás és a szaktanácsadás területén;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- képesség és készség a tudomány eszköztárával problémák felismerésére és megoldására,
- a szakterülethez kapcsolódó fejlesztési munkák kritikus értékelése,

- fejlesztői és tervezői szemlélet,
- koordinációs képesség,
- motiváltság az ismeretanyag bővítésére, az új ismeretek alkalmazására, – az élelmiszerbiztonsági és -minőségi szemlélet fejlesztése érdekében – munkaterv és program készítésének és végrehajtásának képessége,
- önálló munkavégzésre való alkalmasság,
- kreativitás,
- szakmai véleményalkotás és annak hatékony kommunikálása,
- információfelhasználási és -elemző képesség,
- környezettudatos magatartás,
- a környezetvédelmi előírások betartatása,
- szakmai felelősségtudat,
- alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozó ismeretkörök 16–24 kredit:

fizikai-kémia, élelmiszer enzimológia, táplálkozástudomány, méréselmélet és kísérlettervezés, élelmiszeripari transzportfolyamatok, minőségirányítás.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 22–30 kredit:

élelmiszerbiztonsági kockázatelemzés, élelmiszertechnológia és termékfejlesztés, üzemtelepítés, műszeres analízis, folyamatirányítás, környezetgazdálkodás, táplálkozás-tudományi ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 34–42 kredit:

differentiált szakma ismeretek:

biotechnológiai ismeretek, biomérnöki ismeretek, alkoholos erjedési folyamatok elmélete és gyakorlata, környezetvédelmi és membrán műveletek, informatika és folyamatszabályozás, áruismeret, árukezelés, tárolás, beszerzési logisztika, növényi és állati alapanyagok feldolgozási technológiái, tartósítási technológiák, alapanyagok transzformációi, feldolgozás-technológiák tervezése, kertészeti és mezőgazdasági termékek speciális feldolgozása, élelmiszeradalékok funkciói és alkalmazásuk, pályázatírási technológiák, technológiai innováció, a diplomamunka elkészítéséhez és megvédéséhez szükséges szakspecifikus tárgykörök;

diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal

egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: természet-, gazdaság- és társadalomtudományi modul (20–35 kredit): matematikai és informatikai ismeretek, fizikai ismeretek, kémiai ismeretek, mikrobiológiai ismeretek, gazdaságtani ismeretek; szakmai törzsmódul (40–60 kredit): élelmiszerekémia, analitika, minőség és biztonság, műszaki ismeretek, élelmiszertechnológiai ismeretek, alapanyag-ismeret.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzze meg.

4. KERTÉSZMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* kertészmérnöki

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: okleveles kertészmérnök

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Horticulture

3. *Képzési terület:* agrár

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a kertészmérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: az élelmiszermérnöki, a környezetgazdálkodási, az agrármérnöki, a mezőgazdasági mérnöki, a növénytermesztő mérnöki, a tájrendező és kertépítő mérnöki, az erdőmérnöki, a biológia, az informatikus és szakigazgatási mérnöki, a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, természetvédelmi mérnöki alapképzési szakok.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mes-

terfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20–26 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40–56 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 10–16 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan okleveles kertészmérnökök képzése, akik ismerik, és készség szintjén használják a tudomány és a kertészeti gyakorlat legújabb eredményeit, tájékozottak a szakma műveléséhez szükséges alap- és társadalomtudományokban, a kertészeti ágazatban és az ahhoz kapcsolódó társágzatokban. A mesterszakon megszerezhető ismeretek elsajátításának további célja, hogy a képzés Európában széles körben felhasználható tudást adjon e speciális mezőgazdasági szakterület művelőinek. A végzettek alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- növényföldrajzi, ökológiai és természetvédelmi,
- ökonómbotanikai,
- növényélettani és molekuláris genetikai,
- szaporodás és szaporításbiológiai,
- kertészet- és agrártörténeti,
- kertészeti üzemtani,
- jogi és közgazdasági,
- gyógynövénytani,
- faiskolai,
- gyümölcsészeti,
- szőlészeti-borászati,
- zöldségtermesztési,
- dísznövény és dendrológiai,
- növényvédelmi ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

– a kertészettudomány szakterületén a korszerű gyakorlati módszerek és megoldások, valamint a fontosabb kutatási irányok és metodikák alkalmazására, irányítói munkakör betöltésére, valamint önálló kutatás-fejlesztési feladatok megoldására,

– a kertészeti növényekkel kapcsolatos interdiszciplináris komplex ismeretek kreatív alkalmazására hazai, illetve európai uniós környezetben a termesztés és a fenntartható környezetrendszerek és a természetvédelem területén,

– kutatási és fejlesztési programok, projektek kidolgozására és menedzselésére,

– az ismeretek átadására az oktatás és a szaktanácsadás területén,

– a kertészeti termelés, a kutatásfejlesztés és a szaktanácsadás koordinációjára,

– a kertészeti vertikumban és a kapcsolódó szakterületeken vezetési feladatok ellátására a kertészettudományi, környezet- és természetvédelmi, technológiai és gazdasági szempontok együttes figyelembevételével,

– önálló kutatás végzésére a kertészettudomány és az agrártudomány területén;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– képesség és készség a tudomány eszköztárával megoldható problémák felismerésére, a problémák megoldási módjának meghatározására,

– a szakterülethez kapcsolódó tudományos munkák kritikus értékelése,

– magas szintű információfeldolgozási és vitakészség,

– fejlesztői és tervezői szemlélet,

– koordinációs képesség,

– motiváltság az ismeretanyag folyamatos bővítésére, az új ismeretek alkalmazására, az ökológiai szemlélet fejlesztésére,

– munkaterv és program készítésének és végrehajtásának képessége,

– önálló munkavégzésre való alkalmasság,

– kreativitás,

– szakmai véleményalkotás és annak hatékony kommunikálása,

– információfelhasználási és -elemző képesség,

– környezettudatos magatartás,

– a környezetvédelmi előírások betartatása,

– természet- és élőhelyvédelem iránti fogékonyság,

– szakmai felelősségtudat,

– alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozó ismeretkörök 20–25 kredit:

természeti erőforrások, növényföldrajz-ökológia és természetvédelem, informatikai rendszerek, növényélettani és molekuláris genetikai ismeretek, a kertészeti növényvédelem biológiai alapjai, szaporításbiológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 40–56 kredit:

a kertészet kultúrtörténete, a kertészet üzemgazdaságtani és agrárjogi vonatkozásai, gyógynövények kémiai diverzitása, a szőlőtermesztés biológiai és fitotechnikai ismeretei, borászati szakismeretek, gyümölcsfajták komplex értékelése és használata, talajnélküli zöldségtermesztés, dísnövények növekedésszabályozása, szaktanácsadás, műszaki szakismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 8–16 kredit:

gyümölcsök és zöldségek táplálkozásbiológiai szerepe, speciális szőlészeti és borászati témakörök, ökonómbotánika, különleges kertészeti fajok termesztése, kísérletelemzési és értékelési módszerek, speciális minőségbiztosítási ismeretek, a diplomamunka elkészítéséhez és megvédéséhez szükséges szakspecifikus tárgykörök;

diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: természettudományi ismeretek (20–30 kredit), természeti erőforrások alapképzési ismeretek (8–14 kredit), mezőgazdasági ismeretek (20–30 kredit), gazdasági és gazdálkodási ismeretek (12–20 kredit).

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzék meg.

5. MEZŐGAZDASÁGI BIOTECHNOLÓGUS MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* mezőgazdasági biotechnológus

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: mezőgazdasági biotechnológus (megjelölve a szakirányt)

– választható szakirányok: növényi biotechnológia, állati biotechnológia

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Agricultural Biotechnology (specialized in Agricultural Plant Biotechnology, in Agricultural Animal Biotechnology)

3. *Képzési terület:* agrár

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak;

– növényi biotechnológia szakiránynál: a kertészmérnöki és a növénytermesztő mérnöki alapképzési szakok;

– állati biotechnológia szakiránynál: az állattenyésztő mérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok:

– agrár képzési területről: az erdőmérnöki, a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a vadgazda mérnöki, a kertészmérnöki és a növénytermesztő mérnöki (állati biotechnológia szakirány választása esetén), az állattenyésztő mérnöki alapképzési szakok (növényi biotechnológia szakirány választása esetén);

– műszaki képzési területről: a környezetmérnöki alapképzési szak;

– természettudományi képzési területről: a biológia alapképzési szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20–24 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20–30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 32–42 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan okleveles mezőgazdasági biotechnológus mérnökök képzése, akik felkészültek a biokémia, mikrobiológia, élettan, a klasszikus és molekuláris genetika és transzgénikus nemesítés, a szaporodásbiológia és szaporításbiológia területén, valamint ismerik és alkalmazzák ezek laboratóriumi gyakorlatát. Elméleti tudásuk, vezetési-szervezési és kommunikációs ismereteik birtokában alkalmasak tervező-fejlesztő mérnöki, kutatói, illetve vezetői munkakörök betöltésére, tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

– a biotechnológia, genomika és géntechnológia különböző területeinek elméleti és speciális gyakorlati ismeretei,

– a mezőgazdaság biológiai alapjait jelentő termesztett növény és tenyésztett állatfajokkal kapcsolatos genomikai, molekuláris biológiai, genetikai, biotechnológiai, szaporodásbiológiai, géntechnológiai, molekuláris nemesítési ismeretek,

– az in vitro és in vivo reprodukciós technikák ismerete,

– a mezőgazdasági biotechnológia és géntechnológia molekuláris módszereinek ismerete,

– a mezőgazdasági biotechnológiához és géntechnológiához kapcsolódó jogi és közgazdasági ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

– korszerű biotechnológiai eljárások alkalmazására, génmanipuláció elvégzésére, illetve fejlesztőmérnöki és felelős szakmai feladatok ellátására,

– biotechnológiai kutatások elvégzésére, ismereteik továbbfejlesztésére, a legújabb biotechnológiai módszerek növénytermesztési, kertészeti és állattenyésztési alkalmazására és a gyakorlati bevezetés irányítására,

– az államigazgatásban, különböző nemzetközi szervezetekben, agrárkamarában, mezőgazdasági szövetkezetekben stb. biotechnológus szakértői és szaktanácsadói munkakörök ellátására,

– a szakterület problémáinak felismerésére, érdemi és használható megoldások kidolgozására, tervezési-fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére,

– mérnöki készséget megkövetelő kutatási és fejlesztési programok, projektek és pályázatok összeállítására, kivitelezésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– önálló munkavégzésre való alkalmasság,

– kreativitás,

– szakmai véleményalkotás, tervezési fejlesztési és menedzselési alkalmasság,

– hatékony problémamegoldó képesség,

– információfelhasználási és -elemző képesség,

– környezettel szembeni érzékenység,

– a környezetvédelmi és természetvédelmi előírások betartása,

– szakmai felelősségtudat,

– alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozó ismeretkörök 20–24 kredit:

szerves kémia, biokémia, elválasztástechnika, klasszikus genetika, molekuláris genetika, genomika, anyagcsere-élettan, sejtnövekedés és fejlődésélettan, szaporodás- és szaporításbiológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 20–30 kredit:

molekuláris markerezési technikák, strukturális és funkcionális genomikai módszerek elmélete, gyakorlata és mezőgazdasági alkalmazása, génizolálás, klónozás, vektorépítés, molekuláris transzformáció, géntranszfer, ökológiai és gazdasági rizikótényezők, koegzisztencia, GMO politika, a biotechnológia törvényi szabályozása, biotechnológiai termékek marketingje.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differenciált szakmai ismeretek: 32–40 kredit

növényi biotechnológia: növényi molekuláris biológia és molekuláris nemesítés, sejt- és szövettenyésztés, mikroszaporítás, géntechnológia és transzgénikus növények, növényfajták előállítása, a növényi biotechnológia gyakorlati alkalmazása és rizikótényezői,

állati biotechnológia: molekuláris sejtbiológia és -genetika alapjai, molekuláris állatnemesítés, géntechnológia és transzgénikus állatok és állatfajták előállítása, alkalmazott állati biotechnológiák, asszisztált reprodukció technológiák gyakorlati alkalmazás etikai és jogi ismeretei,

a diplomamunka elkészítéséhez és megvédéséhez szükséges szakspecifikus tárgykörök;

diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalmá van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: természettudományi ismeretek modul 30–50 kredit, mezőgazdasági ismeretek modul 24–34 kredit, gazdasági és társadalomtudományi ismeretek modul 6–12 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzék meg.

6. NÖVÉNYORVOSI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* növényorvosi

2. *A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles növényorvos
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Plant Protection

3. *Képzési terület:* agrár

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a mezőgazdasági mérnök, a növénytermesztő mérnök, a kertészmérnök, az erdőmérnök, valamint a környezetgazdálkodási agrármérnök alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a biológia, a kémia, a vegyészmérnök, az infor-

matikus és szakigazgatási agrármérnök, a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök, az állattenyésztő mérnök, a természetvédelmi mérnök szakok.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapoó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 14–18 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 36–44 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: minimálisan 22 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan okleveles növényorvosok képzése, akik ismerik a növények termesztésével és védelmével, az egészséges élelmiszerek és takarmányok előállításával és minőségük biztosításával kapcsolatos rendszabályokat, folyamatokat; továbbá a növények termesztésének kockázatait, károsítóit, a védelemhez használt növényvédő szerek, vegyületeinek hatásmechanizmusát, munka- és élelmiszerhigiénés, valamint munkavédelmi előírásait, azok környezeti és humán vonatkozású összefüggéseit. Képesek az agrártudomány területén, a képzés során elsajátított mezőgazdasági, növényvédelmi, természettudományi, műszaki, társadalomtudományi és gazdasági alapismeretek szintetizáló alkalmazására. A mesterszakon elsajátított ismeretek birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

a) *A mesterképzési szakon szerorzhető ismeretek:*

- növénytani, kémiai, ökológiai, molekuláris biológiai, agro-zoológiai, növénykórtani, herbológiai és növénytermesztési ismeretek,
- a szakma gyakorlásához szükséges természettudományi, gazdálkodási, kereskedelmi, tájvédelmi és vidékfejlesztési, vállalkozási, szakigazgatási és menedzsment ismeretek,

- növényvédelmi géptani, ökonómiai ismeretek,
- műszaki, technológiai ismeretek,
- növény-biotechnológiai, rezisztenciabiológiai, diagnosztikai ismeretek,
- szaktanácsadás és döntéstámogató rendszerek működésének ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- növényi kártevők, illetve kórokozók diagnosztizálására, az ellenük való hatékony védekezés megtervezésére, kivitelezésére, vezetésére,
- az államigazgatásban és a gyakorlatban hatósági, növényvédelmi karantén védekezés irányító feladatainak ellátására,
- üzemi szintű növényvédelmi irányítói feladatok ellátására,
- járványok és gradációk előrejelzésére a kártétel létrejöttének megelőzésére, a növényt károsító szervezetek időbeli felismerésére,
- növény-egészségügyi feladatok ellátására, hatások elemzésére,
- zárlati károsítók elleni karantén védekezés lefolytatására,
- környezetkímélő növényvédelmi eljárások kidolgozására és megvalósítására,
- új növényvédelmi módszerek adaptálására és továbbfejlesztésére,
- a környezet peszticid terhelését csökkentő növényvédelmi eljárások alkalmazására,
- ökológiai védekezésre,
- integrált növényvédelem megvalósítására,
- az agrártudományok területén folyó tudományos munkába való bekapcsolódásra,
- pályázati tevékenység menedzselésére,
- termelési folyamatok végrehajtására, ellenőrzésére, valamint kutatási feladatok megvalósítására,
- környezetvédelmi előírások betartására és érvényesítésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- problémafelismerő és -megoldó képesség, kreativitás,
- környezettel szembeni érzékenység,
- a környezetvédelmi előírások betartása,
- mérnöki és vezetői feladatok ellátásához szükséges kommunikációs ismeretek és készségek,
- szakmai felelősségtudat,
- szakmai továbbképzés iránti igény,
- alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapoó ismeretkörök (14–18 kredit):

természettudományos alapismeretek: kémiai, molekuláris biológiai és biokémiai, környezetvédelmi és toxikológiai, ökológiai ismeretek,

közgazdasági és társadalomtudományi alapismeretek: gazdálkodási és kereskedelmi, vidékfejlesztési és vállalkozási menedzsment ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 36–44 kredit:

természettudományi és műszaki ismeretek: növénykörtani, növényvédelmi entomológiai, herbológia és gyomszabályozás, alkalmazott növény-biotechnológiai és rezisztenciabiológiai, szaktanácsadás és döntéstámogató rendszerek, műszaki, informatikai ismeretek,

növényvédelemtani ismeretek: diagnosztikai, növényvédelmi előrejelzés, járványtan, integrált (ökológiai, biológiai) növényvédelmi, erdészeti növényvédelmi, növényvédelmi jogi és szakigazgatási ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 22–34 kredit:

differenciált szakmai ismeretek:

növénykörtani ismeretek, növényvédelmi állattani, herbológiai, üzemi növényvédelem, interdiszciplináris modul;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: növénytermesztés, kertészeti termesztés, növényvédelem, állattenyésztés, gazdasági ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzék meg.

7. TÁJÉPÍTÉS MÉRŐKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: tájépítész mérőki

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles tájépítész mérőki
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Landscape Architect

3. Képzési terület: agrár

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a tájrendező és kertépítő mérőki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok:

- agrár képzési területről: a kertészmérőki, a földmérő és földrendező mérőki, az erdőmérőki alapképzési szakok;
- műszaki képzési területről: az építésmérőki, az építőmérőki (településüzemeltető szakirány) alapképzési szakok;
- természettudományi képzési területről: a földrajz alapképzési szak;
- 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai, illetve egyetemi szintű kertészmérőki, erdőmérőki, építésmérőki, építőmérőki szakok.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–28 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 18–24 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 34–40 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan okleveles tájépítész mérőkiok képzése, akik a szakterület hagyományával és az európai tájépítészeti iskolák követelményeivel összhangban biztos elméleti tudással, elemző és szintetizáló készséggel rendelkeznek. A mesterszakon végzett tájépítész mérőkiok megfelelő ökológiai alapokkal, építészeti, műszaki, valamint társadalom- és gazdaságtudományi ismeretekkel rendelkeznek ahhoz, hogy a település és a táj, a régió és a kistérség fejlesztése során a fenntarthatóság elvét képviseljék. A mesterszakon elsajátított ismeretek birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- tájökölógiai, növényföldrajzi,
- dendrológiai,
- művészettörténeti és környezetesztétikai,
- kert- és szabadter-építészeti,
- táj- és természetvédelmi,
- tájrendezési, táj- és településtervezési, területfejlesztési,

– tervezésgrafikai és vizuális prezentációs,

– gazdasági és közigazgatási ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- különböző szintű és jellegű tájépítészeti tervek, települési és területrendezési tervek, tájvédelmi és természetvédelmi tervek, kert- és szabadter-építészeti tervek önálló elkészítésére,
- nemzetközi környezetben való munkavégzésre, idegen nyelven szakmai tárgyaláson való részvételre,
- munkaterv és program készítésére és végrehajtására, tervezői, fejlesztői feladatok ellátására,
- a tájépítészeti tervezés, szakirányítás, állami és önkormányzati igazgatás területén – megfelelő gyakorlati idő után – vezetői, irányítói munkakörök betöltésére,
- a komplex természeti és kulturális rendszerek megértésére, a rész és egész viszonyának értelmezésére,
- tájöldrajzi, növényntani, növényalkalmazási és ökológiai ismeretek alkalmazására,
- tájértékelési, zöldfelület-értékelési módszerek fejlesztésére,
- a tájépítészet kulturális jelentőségének ismerete alapján történeti elemzések, vizsgálatok és értékelések készítésére,
- a kert- és szabadtertervezés társadalmi, ökológia, műszaki aspektusainak ismerete birtokában azok kreatív módon való alkalmazására;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- integrált és holisztikus gondolkodásra való készség, rendszerszemlélet,
- kreativitás, tervezői, fejlesztői képesség,
- magas szintű vizuális látásmód és kifejezőkészség, szabadkézi és digitális (CAD, GIS) rajzi képesség,
- jó megfigyelőkészség esztétikai, térbeli és időbeli szempontok alapján,
- tárgyalóképesség (idegen nyelven is),
- motiváltság az ismeretanyag folyamatos bővítésére, az új műszaki ismeretek alkalmazására, az ökológiai szemlélet fejlesztésére,
- környezettudatos magatartás,
- alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozó ismeretkörök 22–28 kredit:

tájökológiai, növényföldrajzi, dendrológiai és informatikai, kortárs építészeti, közigazgatási és jogi, művésztörténeti és környezetsztétikai, környezet-gazdaságtani és szociológiai ismeretek.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 18–24 kredit:

kert- és szabadtér-építészeti ismeretek, tájrendezési, természetvédelmi, területfejlesztési, tervezésgrafikai, erdészeti, kommunikáció és prezentációs technikai ismeretek.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 34–40 kredit:

- differenciált szakmai ismeretek:
- a választott témának megfelelő szakmai törzsanyag egyes részeinek bővebb elsajátítása érdekében meghirdetett tantárgyak;
- diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – össze-

vetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: természettudományi, gazdaság- és társadalomtudományi tárgykörök (20–35 kredit): természetföldrajzi és földtani ismeretek, növénytani és ökológiai ismeretek, műszaki alapismeretek, ábrázoló geometriai ismeretek, geodéziai és földnyilvántartási ismeretek, általános és természetvédelmi jogi és igazgatási ismeretek, közgazdasági ismeretek; szakmai tárgykörök (40–60 kredit): építészeti ismeretek, kertépítési ismeretek, út- és közműépítési ismeretek, műszaki és szabadkézi rajzi ismeretek, dendrológiai ismeretek, táj- és vidékfejlesztési ismeretek, környezetvédelmi ismeretek, kertészeti és erdészeti ismeretek, vízgazdálkodási ismeretek, gazdálkodás védett területeken, növény-, állat- és élőhely-védelem, természetvédelmi biológia.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzze meg.

8. TERMÉSZETVÉDELMI MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* természetvédelmi mérnöki

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)
- szakképzettség: okleveles természetvédelmi mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Nature Conservation

3. *Képzési terület:* agrár

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a természetvédelmi mérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok:

- agrár képzési területről: a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a növénytermesztő mérnöki, az állattenyésztő mérnöki, a kertészmérnöki, a tájrendező- és kertépítő mérnöki, a mezőgazdasági mérnöki, a vadgazda mérnöki, az erdőmérnöki alapképzési szakok;
- műszaki képzési területről: a környezetmérnöki alapképzési szak;

– természettudományi képzési területről: a biológia, a földrajz, a földtudományi, a környezettan alapképzési szakok, továbbá biológiatanár, biológus, földrajztanár, geográfus, geológus, környezettan-tanár, környezettudományi, környezetvédelem-tanár főiskolai, illetve egyetemi szintű szakok.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15–22 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30–42 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja okleveles természetvédelmi mérnökök képzése, akik képesek a természetvédelem általános és sajátos feladatainak megtervezésére, szervezésére és irányítására. Megszerzett elméleti tudásuk alkalmazása során hatékonyan érvényesítik a természetvédelmi elveket és előírásokat. A mesterszakon elsajátított ismeretek birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

– természetvédelmi és ökológiai,
– biodiverzitási és genetikai,
– tájtörténeti,
– környezetpolitikai és jogi ismeretek,
– természeti állapot felmérési, monitorozási és hatásismeretek,

– a globális környezeti rendszerek ismerete;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

– természetvédelmi és ökológiai hatástanulmányok elkészítésére,

– természetvédelmi nevelésre,

– az ökológiai alapokon nyugvó természetvédelmi turizmus megszervezésére,

– a természetvédelem hatósági és közigazgatási feladatainak ellátására,

– állat- és növénykertek, vadasparkok, múzeumok és más bemutató intézményekben vezetői feladatok ellátására,

– ex situ génmegőrzési feladatok ellátására,

– természetvédelmi, vad- és halgazdálkodási, vadászati, halászati és horgászati szakigazgatási szervek és szakhatóságok szakirányú képzettséget igénylő munkaköreinek betöltésére,

– a természetvédelem jogszabályi előírásainak megfelelő tervezésére, irányítására, valamint természetvédelmi szaktanácsadásra,

– a természetvédelem területén tevékenykedő mezőgazdasági és erdőgazdasági vállalkozások, valamint hazai és nemzetközi, nem kormányzati szerveknél szakirányú képzettséget igénylő vezetői feladatok ellátására;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– önálló munkavégzésre való alkalmasság,
– konfliktuskezelés a vadgazdálkodás és egyéb más mezőgazdasági, valamint természetvédelmi ágazatok között felmerülő problémák esetén,

– szakmai konzultációra való képesség a természetvédelmet érintő kérdésekben,

– kreativitás,

– szakmai véleményalkotás és annak hatékony kommunikálása,

– tervezési-fejlesztési és menedzselési alkalmasság,

– információfelhasználási és -elemző képesség,

– környezettudatos magatartás,

– a környezetvédelmi, természetvédelmi előírások betartatása,

– természet- és élőhelyvédelem iránti fogékonyság,

– szakmai felelősségtudat,

– alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapozó ismeretkörök 15–22 kredit:

biodiverzitás-monitorozás, monitoring távérzékeléssel, természetvédelmi genetika, táj- és vegetációtörténet, bioetika, információkeresés és szaknyelv.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 30–42 kredit:

Magyarország és Európa védett természeti területei, természetvédelmi politika, környezetpolitika, nemzetközi és hazai természetvédelmi jog, a természetvédelem nemzetközi és hazai helyzete és története, természetvédelmi va-

gyongazdálkodás, természetvédelmi kezelési tervek készítése, természeti állapotfelmérés és hatásvizsgálat, környezeti nevelés, globális környezeti rendszerek működése.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 30–40 kredit:

 differenciált szakmai ismeretek:

 a választott speciális területek megfelelő szakmai törzsanyag egyes részeinek bővebb elsajátítása érdekében meghirdetett tantárgyak;

 diplomamunka: 30 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: természettudományi, gazdaság- és társadalomtudomány tárgykörök (15–25 kredit); szakmai törzsanyag tárgykörök (45–65 kredit); természetvédelmi állattan és növénytan, biogeográfiai és ökológiai ismeretek, gazdálkodás védett területeken, növény-, állat- és élőhelyvédelem, természetvédelmi alapismeretek, természetvédelmi biológia.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzék meg.

9. VADGAZDA MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* vadgazda mérnök

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: okleveles vadgazda mérnök

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Wildlife Conservation and Management

3. *Képzési terület:* agrár

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a vadgazda mérnöki alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: az állattenyésztő mérnöki, a környezetgazdálkodási agrár-mérnöki, a mezőgazdasági mérnöki, az erdőmérnöki, a természetvédelmi mérnöki alapképzési szakok, valamint az állatorvos osztatlan, egységes szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15–22 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 32–39 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 30 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan okleveles vadgazda mérnökök képzése, akik szakterületük gyakorlati műveléséhez és irányításához, illetve annak ellenőrzéséhez szükséges szakmai, természettudományi, valamint – szakterületük gyakorlásához megfelelő – műszaki és gazdasági ismeretekkel rendelkeznek. A mesterszakon megszerzett ismeretek birtokában alkalmasak a doktori képzésben való részvétellel.

a) *A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:*

– a vadgazdálkodás elméleti és gyakorlati ismeretei,

– ökológiai, genetikai és vadegészségügyi ismeretek,

– a vadbiológia elméleti és tudományos területein szerzett ismeretek,

- térinformatikai, monitoring-módszertani ismeretek,
- piaci és gazdálkodási ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

– térinformatikai módszerek alkalmazására a vadgazdálkodás tervezésében,

– monitoring rendszer megtervezésére, üzemeltetésére és az eredmények kiértékelésére, valamint a vadállomány és élőhelye állapotának folyamatos feltérképezésére,

– környezeti hatásvizsgálatok elvégzésére, a vadállomány tartásával járó környezeti terhelések becslésére,

– a vadállomány kezelési módjainak értékelésére, annak a génkészletre gyakorolt esetleges hatásának értékelésére,

– a vadbetegségek felismerésére és tevékeny részvételle azok leküzdésében,

– a vadgazdálkodásból származó termékek piacra vite-lére,

– képesek szakmai konzultációra a vadgazdálkodást érintő kérdésekben,

– a vadgazdálkodási ágazatot a hazai jogszabályoknak, az európai uniós és egyéb nemzetközi normáknak megfelelően tudják irányítani,

– pályázati tevékenység folytatására a vadállomány védelmével és annak a nagyközönség számára történő bemutatására;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- önálló munkavégzésre való alkalmasság,
- konfliktuskezelés a vadgazdálkodás és egyéb más mezőgazdasági, valamint természetvédelmi ágazatok között felmerülő problémák esetén,
- kreativitás,
- szakmai véleményalkotás, tervezési-fejlesztési és menedzselési alkalmasság,
- hatékony problémamegoldó képesség,
- információfelhasználási és -elemző képesség,
- környezettudatos magatartás,
- a környezetvédelmi és természetvédelmi előírások betartása,
- természet- és élőhelyvédelem iránti fogékonyság,
- szakmai felelősségtudat,
- alkalmasság az együttműködésre, kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapo-zó ismeretkörök 15–22 kredit:

matematikai ismeretek; kommunikációs és vezetési ismeretek; vadbiológiai, populáció- és viselkedésokológiai ismeretek; európai uniós és nemzetközi szakmai ismeretek, nemzetközi és hazai természetvédelmi jog.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 32–39 kredit:

vadbiológiai kutatások; monitoring és környezeti hatásvizsgálatok módszertana; ágazati értékbecslés és kárbecslés módszertana; alkalmazott genetikai ismeretek; integrált apróvad-, nagyvad- és élőhely-gazdálkodás; természetvédelmi ismeretek; szakmapolitikai és nemzetközi vadgazdálkodási kérdések; alkalmazott geodéziai, földnyilvántartási és térinformatikai ismeretek; megelőzés, higiénia és gyógykezelés a vadtartásban; vadfeldolgozás; vadászati turizmus, vendéglátás és marketing; pályázati technikák és projekt-menedzsment; szakmai kultúra, etika és szakmatörténet.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 30–40 kredit:

differentiált szakmai ismeretek:

a választott speciális területnek megfelelően a szakmai törzsanyag egyes részterületeinek bővebb elsajátítása speciális kurzusok, egyéni feladatok és gyakorlatok, valamint tanulmányutak formájában;

diplomamunka: 30 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60–84 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: ökológiai és genetikai alapismeretek, vadászati állattan, vadállományok tervezése és szabályozása, élőhelyfejlesztés, vadászati alapismeretek, kinológia, fegyvertan, zárttéri vadgazdálkodás, vadászati módok, üzemgazdaságtan, trófeabírálat, vadbetegségek, műszaki alapismeretek, termőhely-ismerettan, vadállományok tervezése és szabályozása, élőhelyfejlesztés, erdészeti, állattenyésztési, növénytermesztési, vízgazdálkodási alapismeretek, halászati, jogi ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 60 kredittel rendelkezzen a hallgató. A legalább 60 kredit elismerése esetén az intézmény előírhatja, hogy a legfeljebb további 24 kreditet – a felsorolt ismeretkörökben – a hallgató a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan (a felső-

oktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint) szerezzék meg.

V. JOGI ÉS IGAZGATÁSI KÉPZÉSI TERÜLET

1. RENDÉSZETI VEZETŐ MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: rendészeti vezető

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles rendészeti vezető
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Policing Manager

3. Képzési terület: jogi és igazgatási

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a büntetés-végrehajtási, a bűnügyi, a gazdaságvédelmi, a határrendészeti, a katasztrófavédelmi, a közlekedésrendészeti, a közrendvédelmi, a pénzügynyomozói és a vámigazgatási, közbiztonsági, állambiztonsági, vámnymozói főiskolai szintű szakok, valamint a bűnügyi igazgatási és a rendészeti igazgatási alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: igazgatásszervezői, igazságügyi igazgatási, munkaügyi és társadalombiztosítási igazgatási, nemzetközi igazgatási, határrendészeti és védelmi vezetői.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe; továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10–15 kredit

6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 55–65 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 18–28 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: legalább 40%

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan rendészeti szakemberek képzése, akik a tanulmányaik során elsajátított szakmai ismereteik birtokában képesek közép- és felsővezetői munkakörök ellátására az igazságügyi, az önkormányzati és pénzügyi ágazat; a büntetés-végrehajtás, a határőrség, a rendőrség, a katasztrófavédelem; valamint a vám- és pénzügyőrség, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok és a civil biztonság területén. A végzettek alkalmasak a rendészeti vezetői feladatok hatékony megoldására nemzetközi együttműködési keretben is, továbbá tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- biztonságpolitikai, rendészeti és rendészeti igazgatási, nemzetbiztonsági, nemzetközi rendészeti együttműködési, rendészeti technikai ismeretek,
- vezetési és szervezéstudományi, pszichológiai és pedagógiai, humán erőforrás-gazdálkodási, minőségbiztosítási ismeretek,
- gazdálkodási és logisztikai ismeretek,
- rendészettudományi, nemzetközi összehasonlító rendészeti és kriminalisztika ismeretek,
- integrált társadalomtudományi, kommunikációs, statisztikai, tudományos kutatás-módszertani, problémamegoldó technikai és szaknyelvi ismeretek,
- munkajogi, közigazgatási jogi, pénzügyi jogi, a nemzetközi bűnügyi és rendészeti szervek együttműködésére vonatkozó jogi ismeretek,
- a rendészet szervezeti feladat- és hatásköri rendszere, jogi szabályozása, állami-közigazgatási kontextusa, társadalmi beágyazottsága, a rendészeti tevékenység kontrollmechanizmusa, a rendészet közösségi modellje,
- alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- döntéshozó és döntés-előkészítő feladatok ellátására,
- informatikai és elektronikus kommunikációs rendszerek alkalmazására,
- nemzetközi vonatkozású ügyek intézésére,
- döntési javaslatok kidolgozásához szükséges problémaelemzésre és megoldáselemzésre,
- konfliktushelyzetek kezelésére, eredményes tárgyalási technikák alkalmazására,
- irányítói és végrehajtói feladatkörök ellátására,
- a belügyi, a pénzügyi és az igazságügyi ágazat, valamint az ezekhez tartozó rendészeti testületek, továbbá polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a civil biztonsági szféra körében rendészeti beosztásokban közép- és felső szintű vezetői feladatok ellátására,

– a rendészet területén a szakmai követelményeknek leginkább megfelelő menedzser szemléletű vezetési és irányítási eszközök használatára, ideértve a korszerű vezetési technikákat és szervezési megoldásokat,

– a rendészet területén érvényesülő nemzetközi tendenciák ismeretében rendészeti együttműködésre;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás, rugalmasság,
- jó kommunikációs és együttműködési attitűd,
- problémafelismerő és -megoldó készség, határozottság,
- intuíció és módszeresség,
- információfeldolgozási képesség,
- környezettel szembeni érzékenység,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 10–15 kredit

informatikai, logisztikai, rendészettudományi alapismeretek,

általános informatika, logisztika, bevezetés a rendészettudományba, nemzetközi összehasonlító rendészet, kriminalisztika.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 55–65 kredit

biztonságpolitikai, rendészeti és rendészeti igazgatási, nemzetbiztonsági, rendészeti technikai ismeretek, munkajog, közigazgatási jog, pénzügyi jog, nemzetközi bünyügyi együttműködés, a rendészeti szervek működésének jogi alapjai, vezetés- és szervezélmélet, rendészeti tevékenységek vezetése, rendészeti pszichológiai és pedagógiai ismeretek, minőségbiztosítás.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai ismeretek: 18–28 kredit

a rendészeti szervek gazdálkodása, humán erőforrás-gazdálkodás, nemzetközi rendészeti együttműködési, rendvédelmi szervek időszéri feladatai,

vezetői készségfejlesztés, integrált társadalomtudományi ismeretek, kommunikáció, statisztikai ismeretek, tudományos kutatómódszertan, szaknyelvi ismeretek;

diplomamunka: 20 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:*

Négy hetes szakmai gyakorlat követelményeinek teljesítése.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol nyelvből.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben: társadalomtudományi ismeretek, jogtudományi ismeretek, általános igazgatási ismeretek, szakigazgatási ismeretek, pénzügyi-közigazgatási ismeretek, közszolgálati és munkajogi ismeretek, közgazdasági menedzsment ismeretek, EU ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 50 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

VI. ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

1. EGÉSZSÉGÜGYI SZOCIÁLIS MUNKA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* egészségügyi szociális munka

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: okleveles egészségügyi szociális munkás

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Social Health Worker

3. *Képzési terület:* orvos- és egészségtudomány

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a szociális munka és a szociálpedagógia alapképzési szakok.

4.2. A bementhez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: ápolás és betegellátás, egészségügyi gondozás és prevenció, egészségügyi szervező, társadalmi tanulmányok, szociológia, politológia, pszichológia, pedagógia.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 15–20 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 50–60 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 20–30 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 5 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az egészség- és társadalomtudományok területén megszerzett elméleti és módszertani ismereteik birtokában képesek az egészségügyi és szociális problémák kezelésére a szakmai, a társadalmi és az ágazatközi együttműködés során. A végzettek aktív résztvevőivé válnak a preventív tevékenységeknek és az akut problémák megoldására irányuló tevékenységi formáknak, illetve az utógondozásnak. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- az egészségi állapotot meghatározó egyéni, társadalmi, epidemiológiai és jogi feltételrendszerek összefüggéseinek, kutatásának és elemzésének komplex ismerete,
- szolgáltatástervezési és evaluációs ismeretek,
- egészségtudományi ismeretek,
- alkalmazott magatartástudományi, mentálhigiénés és lélektani ismeretek,

- rehabilitációs ismeretek,
- a szociális munka ismeretei,
- az egészségügyi menedzsment ismeretei;
- b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:
 - az integrált szakmai ismeretek felhasználására és gyakorlati alkalmazására,
 - az egészségügyi és szociális problémák egyéni és társadalmi összefüggéseinek feltárására és elemzésére, fejlesztési programok kidolgozására,
 - önálló segítő folyamatok kidolgozására és kivitelezésére,
 - az egészségügyi és szociális problémák komplex kezelésére,
 - szociális diagnosztika és terápia kidolgozására és alkalmazására,
 - az egészségügyi és a szociális szolgáltatók, valamint a mikrokörnyezet között a hatékony problémamegoldás érdekében egyéni és környezeti erőforrások feltárására, mozgósítására és együttműködés kialakítására,
 - szociális segítő feladatok ellátására speciális egészségügyi és mentális problémákkal küzdő csoportok esetében,
 - a rehabilitáció részeként szociális fejlesztő programok kidolgozására és alkalmazására a speciális rehabilitációt igénylő betegségek és csoportok esetében,
 - team-munkában való részvételle;
- c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
 - jó kommunikációs készség,
 - kreativitás, rugalmasság,
 - problémafelismerő, -elemző és -megoldó készség,
 - információfeldolgozási képesség,
 - intuíció és módszeresség,
 - tanulási készség,
 - környezettel szembeni érzékenység,
 - elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
 - igény a szakmai továbbképzésben való részvételre,
 - kezdeményezőképeség,
 - személyes felelősségvállalás,
 - döntéshozatali képesség,
 - rendszerszemléletű gondolkodásmód,
 - alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 15–20 kredit

az egészségi állapot társadalmi összetevői és a jóléti ellátások: a társadalmi státusz, az egészségi állapot és az életmód összefüggései, epidemiológiai, demográfiai alapismeretek, egészségpolitika és gazdaságtan, az egészségügyi jogi szabályozása, betegjogok, egészségpszichológiai,

egészségpszichológiai ismeretek, jóléti politikák, biztosítási és finanszírozási rendszerek,

szociális munka ismeretei: az egészségügyi szociális munka alkalmazott módszerei és beavatkozási technikái, a szociális munka gyakorlata,

egészségtudományi ismeretek: környezet-egészségügyi, valamint munka- és élelmézésügyi ismeretek, humán ökológia, egészségfejlesztés, egészségpedagógia, egészségmegőrzés.

8.2. A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 50–60 kredit

szociális munka ismeretei: szociális munka idősekkel, szociális munka egészségkárosodottakkal, szociális munka szenvedélybetegekkel, krízisintervenció, szociális és egészségügyi prevenció, egészségügyi szociális munka, a szociális segítség etikája és gazdaságtana,

alkalmazott magatartástudományi, mentálhigiénés és lélektani ismeretek: szociálpszichológia és szociálpszichiátria, a deviancia lélektana, a családlélektan alapjai, a betegség lélektana, ápoláslélektan, veszteségpszichológia, pszichiátria, mentálhigiénés, pszichiátriai és pszichoterápiás ismeretek,

rehabilitáció és társadalmi integráció: rehabilitációs ismeretek, speciális csoportok rehabilitációja,

menedzsment ismeretek: egészségügyi menedzsment, projektmenedzsment, kutatás-módszertani ismeretek, szolgáltatások tervezése és evaluációja,

egészségtudományi ismeretek: speciális csoportok egészségügyi és szociális jellemzői, egészségügyi és szociális szolgáltatások.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 40–50 kredit

differenciált szakmai ismeretek ismeretkörei: 20–30 kredit

öregedéstudomány: az öregedés biológiai és élettani jellemzői, az idősödő társadalom társadalompolitikai vonatkozásai, az öregedés lélektana, az egészséges öregedés esélyei, ökológiai gerontológia, pszichiátriai betegségek időskorban, a környezet, a munka, a táplálkozás és a társadalom szerepe az öregedés folyamatában, időskori egészségmegőrzés, a szociális munka speciális feladatai az idősgondozásban,

fogyatékoságtan: fogyatékkal élők helyzete és életminősége, esélyegyenlőség és társadalmi befogadás, befogadást segítő programok, fogyatékosok rehabilitációja,

mentális és szenvedélybetegségek: mentális és szenvedélybetegségek egészségügyi és társadalmi jellemzői, egyéni, családi, közösségi hatásai, kulturális összetevői, megelőzés és kezelés, terápiás és mentálhigiénés módszerek, rehabilitáció,

szociális munka tartós, illetve krónikus betegekkel: krónikus fertőző, illetve nem fertőző betegségekkel küzdők helyzete, veszélyeztetett csoportok, a megelőzés, a célzott hatékony segítségnyújtás és a rehabilitáció eszközrendszere, haldoklás és gyászfeldolgozás;

diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A képzéshez intenzív terepgyakorlat kapcsolódik, legalább 15 kredit értékben, 400–450 óra időtartamban. Az intenzív terepgyakorlat megosztható a szakmai törzsanyag és a differenciált szakmai anyag ismeretkörei között.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga letétele vagy azal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

11.1. Az ápolás és betegellátás, az egészségügyi gondozás és prevenció, az egészségügyi szervező alapképzési szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 45 kredit a szociális munka és a szociálpolitika alapismereteiből.

A hiányzó, legfeljebb 20 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

11.2. A politológia, szociológia, társadalmi tanulmányok, pedagógia és pszichológia alapképzési szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 45 kredit a szociális munka és az egészségügy alapismereteiből, amelyből legalább 25 kredit a szociális munka legalább 20 kredit az egészségügy témaköréből legyen elismerhető.

A hiányzó, legfeljebb 20 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

11.3. A pedagógusképzési terület alapképzési szakjain szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 40 kredit a szociális munka és a szociálpolitika, valamint 20 kredit az egészségügy alapismereteiből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felso-
rolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató, a hiányzó további 30 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

2. NÉPEGÉSZSÉGÜGYI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* népegészségügyi

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

– szakképzettség: okleveles népegészségügyi szakember (megjelölve a szakirányt)

– választható szakirányok: (népegészségügyi felügyelő, epidemiológia, környezet- és foglalkozás-egészségügyi, egészségfejlesztés)

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MSc in Public Health (specialized in Public Health, Epidemiology, Environmental and Occupational Health, Health Promotion)

3. *Képzési terület:* orvos- és egészségtudomány

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: az egészségügyi gondozás és prevenció alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű közegészségügyi járványügyi felügyelő és védőnő szakok.

4.2. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 3 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 90 kredit

6.1. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30–34 kredit

6.2. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40–45 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma: 5 kredit

6.4. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 12 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 40%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan népegészségügyi szakemberek képzése, akik a népegészségügyi tevékenység tudományos alapját jelentő és az ahhoz kapcsolódó módszertani és gyakorlati ismeretek birtokában képesek a lakosság egészségi állapotának javítására, a betegségek megelőzésére a szakmai, az állami és az ágazatközi együttműködés során. A végzettek felkészültségük alapján alkalmasak tanulmányaik doktori képzés formájában történő folytatására.

a) *A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:*

– egészségügyi és népegészségügyi ismeretek,
– vezetési és szervezelméleti ismeretek,
– menedzsment és kommunikációs ismeretek,
– ökológiai, környezet-egészségtani és környezetvédelmi ismeretek,

– biostatistikai és epidemiológiai ismeretek,

– táplálkozás-egészségügyi ismeretek,

– munkabiztonsági ismeretek,

– kémiai biztonsági ismeretek;

b) *a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:*

népegészségügyi felügyelő szakirányon:

– a lakosság népegészségügyi szükségleteinek és igényeinek feltárására, azok rangsorolására és kezelésére,

– népegészségügyi hatósági feladatok ellátására vezetői és végrehajtói szinten,

– szervezetfejlesztésre, népegészségügyi programok, akciók tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére,

– egészségterv készítésére;

epidemiológia szakirányon:

– a lakosság egészségi állapotának és az azt befolyásoló tényezőknek, valamint a betegségek megelőzési és kezelési lehetőségeinek biostatistikai/epidemiológiai elemzésére, jellemzésére és monitorozására,

– statisztikai programcsomag alkalmazására adatkezelés és -elemzés céljából,

– statisztikai elemzések elvégzésére,

– etiológiai, intervenciós, diagnosztikus és prognosztikus epidemiológiai kutatások megvalósítására,

– meta-análízis készítésére,

– döntéselemzési problémák megoldására,

– mintavételi eljárások elvégzésére;

környezet- és foglalkozás-egészségügyi szakirányon:

– a környezet állapota (külső, belső, valamint munkahelyi) és az egészségi állapot közötti összefüggések feltárására, elemzésére és jellemzésére,

– az egészséget károsító környezeti tényezők azonosítására, ezek hatásainak csökkentésére, kiküszöbölésére,

– környezeti monitorozás elvégzésére,

– kémiai biztonsági felügyelet ellátására,

– sugár-egészségügyi felügyelet ellátására,

– környezeti kockázatbecslés és -elemzés elkészítésére,

– munkabiztonsági és élelmiszer-biztonsági felügyelet ellátására;

egészségfejlesztés szakirányon:

– a népegészségügyi szükségletek kielégítését célzó egészségfejlesztési és betegségmegelőzési programok tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és értékelésére,

– célcsoportok egészségi, kulturális és társadalmi-gazdasági szempontú jellemzésére,

– kapcsolatépítésre egyénnel, csoportokkal és intézményekkel,

– egészségfejlesztési programok tervezésére, lebonyolítására és értékelésére,

– egészségterv készítésére;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– jó kommunikációs és együttműködési készségek,

– önálló véleményalkotás,

– vezetői képességek,

– környezettel szembeni érzékenység,

– hatékony konfliktuskezelés.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 30–34 kredit

kutatási módszerek, elemzések és értékelések a népegészségügyi gyakorlatban; egészségügyi rendszerek és egészségpolitika; egészség-gazdaságtan; kommunikáció a népegészségügyi gyakorlatban; népegészségügyi projekttervezés és megvalósítás.

8.2. Szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai ismeretek: 40–45 kredit

népegészségügyi felügyelő szakirányon: az egészséget meghatározó környezeti és társadalmi tényezők felmérése és kezelése; egészségterv készítése és megvalósítása; környezeti kockázatbecslés, -kezelés és kommunikáció; a népegészségügyi felügyelet európai kitekintésben; államigazgatási szakismeretek,

epidemiológia szakirányon: modern biostatistikai módszerek; egészségfelmérések; klinikai és genetikai epidemiológia; epidemiológiai vizsgálatok tervezése, lebonyolítása és elemzése; az eredmények értelmezése a népegészségügyi és a klinikai gyakorlatban,

környezet- és foglalkozás-egészségügyi szakirányon: a természeti, az épített és a munkahelyi környezet, valamint a táplálkozás és élelmiszer hatása az egészségre; környezetmonitorozás; környezeti kockázatbecslés, -kezelés és kommunikáció; környezet-egészségügyi rendszerek és szabályozások,

egészségfejlesztés szakirányon: különböző társadalmi csoportok (kiemelten a hátrányos helyzetűek) népegészségügyi problémáinak azonosítása és kezelése; környezeti kockázatbecslés, -kezelés és kommunikáció; egészségfejlesztési projektek tervezése, lebonyolítása és értékelése;

diplomamunka: 12 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján korábbi tanulmányai alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit az alábbi ismeretkörökből: biostatistika és az epidemiológia alapjai, népegészségügyi medicina, környezet-egészségügyi, munka-, foglalkozás- és táplálkozás-egészségügyi alapismeretek, egészségfejlesztési alapismeretek, számítástechnika és egészségügyi informatika, egészségügyi államigazgatás.

A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

VII. TÁRSADALOMTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

1. SZOCIOLÓGIA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* szociológia

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

– szakképzettség: okleveles szociológus

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Sociology

3. *Képzési terület:* társadalomtudomány

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok: történelem, nemzetközi tanulmányok, politológia, szociális munka, szociálpedagógia, informatikus könyvtáros, kommunikáció- és médiatudomány, kulturális antropológia, alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés, közszolgálati, gazdálkodási és menedzsment, kereskedelem és marketing, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás, pénzügy és számvitel, turizmus-vendéglátás, üzleti szakoktató alapképzési szakok, jogász egységes, osztatlan szak.

4.3. A 11. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe: továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 20–24 kredit

6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 20–24 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a diplomamunkával együtt: 65–75 kredit

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 5 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 25 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi terv szerint legalább 20%

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan társadalomtudományi felkészültséggel rendelkező szakemberek képzése, akik a társadalmi élet különböző területein (politika, kutatás, oktatás, kultúra, média, gazdasági élet, egészségügy, környezetvédelem, településgazdálkodás, társadalomtervezés és -irányítás stb.) önállóan vagy teamben végzendő döntéshozói, irányítási, tervezési, szervezési, szakértői, kutatási és oktatási feladatok felelősségteljes elvégzésére képesek. A végzettségűek megfelelő elméleti és gyakorlati tudással, interdiszciplináris ismeretekkel és nemzetközi kitekintéssel rendelkeznek. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- a magyar társadalom átfogó ismerete,
- a társadalomtudományi, szociológiai ismeretek,

- a térség, a régió, a földrész társadalmi problémáinak, jellegzetességeinek, fejlődési paradigmáinak részletes ismerete,

- az Európai Unió társadalmi, intézményi rendszerének ismerete,

- a globális társadalmi folyamatok és problémák ismerete,

- társadalomelméleti, szociológiai és kutatás-módszer-tani ismeretek,

- a társadalmi folyamatok és jelenségek egymásra hatásának megértését segítő interdiszciplináris ismeretek,

- vezetői ismeretek,

- alkalmazói szintű ismeretek a számítógépes kommunikációban és elemzésben,

- a környezetvédelem, a szakmában releváns jogi szabályozás és a szakmai etika alapvető ismerete,

- a kutatáshoz és a tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismerete,

- a globális gazdasági folyamatok és ezek társadalmi hatásainak ismerete,

- a szakmai-etikai normák ismerete és alkalmazása;

b) a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az elméleti ismeretek professzionális szintű alkalmazására,

- a társadalmi valóság fogalmi rendezésére és értelmezésére,

- a társadalommal kapcsolatos kutatások tervezésére, irányítására és szervezésére,

- önálló és a csoport keretek közt történő kutatómunka végzésére,

- a tanult kvalitatív és kvantitatív kutatási technikák gyakorlatban történő problémamegoldó alkalmazására,

- a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére,

- szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére,

- elméleti és gyakorlati kutatómunkára, valamint innovatív fejlesztési feladatok elvégzésére,

- új problémák, új jelenségek feldolgozására,

- integrált ismeretek széles körű alkalmazására a társadalomtudományok területén;

c) szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- önálló szakmai álláspont kialakításának képessége,

- kritikai attitűd,

- nyitottság az új társadalomtudományi eredmények, illetve a társadalom új jelenségei iránt,

- idegennyelv-tudás, jó kommunikációs képességek,

- kreativitás, nyitottság, rugalmasság, empátia,

- intuíció és módszeresség,

- tanulási készség és jó memória,

- széles műveltség, önképzés,

- információfeldolgozási képesség,

- környezettel szembeni érzékenység,

- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,

- problémacentrikus látásmód, problémamegoldó gondolkodás,
- a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményezés, személyes felelősségvállalás és gyakorlás, döntéshozatal,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására.

8. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

társadalomtudományos alapismeretek: 20–24 kredit
szociológiaelmélet, szociológiatörténet, társadalomelmélet, szociálpszichológia,
értelmiségképző tárgyak, általános ismeretek: 5–7 kredit
episztemológia, filozófia, pszichoanalízis, identitás-szociológia.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 20–24 kredit

kutatásmódszertan, kvantitatív és kvalitatív elemzési eljárások, diszkurzuselemzés, szakszöveg elemzése és fordítása.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 65–75 kredit

differentiált szakmai ismeretek: 40–50 kredit
a szociológia szakterületei: migráció, kisebbség-szociológia, művészetszociológia, tudásszociológia, oktatás, iskolarendszer, deviancia, szervezetek működése, csoportdinamika, a társadalmi-nem (gender) problémák, vallásszociológia, kommunikáció- és médiaszociológia;
diplomamunka: 25 kredit.

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez kettő államilag elismert legalább C típusú nyelvvizsga, amelyekből az egyik angol, francia vagy német.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

11.1. A hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 60 kredit a korábbi tanulmányai szerint az alábbi ismeretkörökben:

- társadalomtudományi alapismeretek: szociológia, pszichológia, filozófia, történelemtudomány, antropológia, politológia;
- gazdasági és jogi ismeretek: közgazdaságtan, vállalat-gazdaságtan, környezetvédelem, jogtudomány;
- kommunikációs, kulturális, piac- és közvélemény-kutatási ismeretek;
- szakmai ismeretek: szociológiai, társadalomtudományi kutatás módszertan.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben legalább 30 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

11.2. A 4.2. pontban meghatározott szakokon szerzett szakképzettség alapján a hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen 20 kredit a szociológia és társadalomtudományi ismeretkörökből.

VIII. MŰVÉSZET KÉPZÉSI TERÜLET

1. FILMDRAMATURG MESTERKÉPZÉSI SZAK OSZTATLAN, EGYSÉGES KÉPZÉS

1. *Az osztatlan képzési szak megnevezése:* filmdramaturg

2. *Az osztatlan képzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles filmdramaturg
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Film Studies

3. *Képzési terület:* művészeti képzési terület, film- és videóművészet

4. *A képzési idő félévekben:* 10 félév

5. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 300 kredit

5.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–30 kredit

5.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 95–125 kredit

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a filmszakmai gyakorlattal együtt: 125–135 kredit

5.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 15 kredit

5.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 16 kredit

5.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%

6. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan filmdramaturg szakemberek képzése, akik filmművészeti és filmdramaturgiai ismereteik birtokában alkalmasak a magyar filmes szakma hazai és külföldi művelésére és képviselésére. A végzetek megfelelő filmes műveltséggel, filmművészeti ismeretekkel és elmélyült dramaturgiai tudással rendelkeznek szakmájuk alkotó szellemű művelésére. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- filmtörténeti ismeretek,
- filmdramaturgiai ismeretanyag,
- forgatókönyves ismeretek,
- vizuális művészeti és művészettörténeti ismeretek,
- produceri ismeretek,
- PR ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- elkészíteni egy játékfilm eredeti vagy adaptált forgatókönyvét,
- előkészíteni a forgatókönyvet a hazai és nemzetközi pályázatokon való eredményes részvételre,
- az ötlettől a bemutatóig alkotó módon részt venni egy játékfilm elkészítésében,
- televíziós miniszéria, filmsorozat megírására,
- filmelemzésre, filmkritika írására, filmes témájú kötet szerkesztésére,
- elkészíteni egy film reklámanyagát,
- itthon és külföldön képviselni a produkciót,
- a filmes kultúra bármely szegmensével összefüggő forgatókönyvíró, dramaturg, kreatív – producer munkakör betöltésére,
- filmszakmai irányító, művészeti vezető feladatok el látására;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- kreativitás,
- felelősségtudat,
- elemzőképesség,
- fejlett íráskészség,
- jó kommunikációs és együttműködési képességek.

7. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

7.1. Alapozó ismeretek: 22–30 kredit

történetmesélés és (film)dramaturgiatörténet; drámatörténet; társművészetek (zene, művészettörténet, színház, média).

7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 95–125 kredit

filmdramaturgia; kreatív írás; dramaturgia gyakorlat (írás-technikák, stilisztika, szöveggondozás); forgatókönyv-olvasás, -elemzés; filmelemzés; a filmkészítés folyamata, a filmkészítés elemei (rendezés, vágás, látvány); magyar és egyetemes filmtörténet, korképes történelem; kommunikáció.

7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differenciált szakmai anyag: 125–135 kredit

filmíró szakirányon: forgatókönyv-írási elméletek, technikák; játékfilm forgatókönyv-írás; televíziós miniszéria és sorozat dramaturgia; filmes szakírás, kritikairás; filmszakmai gyakorlat,

kreatív producer szakirányon: produceri ismeretek; hazai és nemzetközi pályázati ismeretek; szerzői jog; angol szakmai nyelv; filmszakmai gyakorlat;

diplomamunka: 16 kredit.

8. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A filmdramaturgiai szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű értségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol nyelvből.

2. SZÍNHÁZI DRAMATURG MESTERKÉPZÉSI SZAK OSZTATLAN, EGYSÉGES KÉPZÉS

1. *Az osztatlan képzési szak megnevezése:* színházi dramaturg

2. *Az osztatlan képzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles színházi dramaturg
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Theatre Studies

3. *Képzési terület:* művészeti képzési terület, színház-művészet

4. *A képzési idő félévekben:* 10 félév

5. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 300 kredit

5.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 24–32 kredit

5.2. A szakmai törzssanyaghoz rendelhető kreditek száma: 80–100 kredit

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a színházi gyakorlattal együtt: 135–155 kredit

5.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 15 kredit

5.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

5.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%

6. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan színházi dramaturg szakemberek képzése, akik ismerik a kultúra írott, megőrzött és íratlan, csak áttételesen dokumentált történetét. Tevékeny módon vesznek részt a színházi és az audiovizuális művészi alkotófolyamatban. Elsajátított ismereteik birtokában adminisztratív és menedzseri tevékenység kifejtésével is tudják támogatni a létrejövő produkciót. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon szerezhető ismeretek:

- dráma- és színháztörténeti ismeretek,
- dramaturgiai ismeretek,
- fordítási ismeretek,
- színpadi ismeretek,
- színházi filológiai ismeretek,
- könyvtárismeret,
- PR, menedzsment és jogi ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- egy szöveg filológiai háttéranyagának, szöveg- és fordításelemzésének elvégzésére,
- drámakötet szerkesztésére,
- egy előadás színháztörténeti háttérének rekonstruálására,
- egy színház műsorpolitikájának kialakítására,
- a színházi próbafolyamatot előkészítő szakmailag precíz és művészileg érvényes szöveggondozás elvégzésére,
- a rendező alkotó partnereként történő részvételre a próbafolyamatban,

– egy előadás szakmai információs és reklámanyagának összeállítására,

- az elektronikus médiában a produkció képviselőjére,
- a társulat tagjaival történő közös munkára,
- egy prózai szöveg dramatizálására, dráma fordítására, alkalmanként drámaírássra,
- a színházi kultúra bármely szegmensével összefüggő munkakör betöltésére,
- a színház művészi és üzemszerű működéséhez kapcsolódó irányító feladatok ellátására;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- vezetői képességek,
- jó kommunikációs képességek,
- kreativitás,
- elemző és interpretációs képességek,
- érzékenység,
- fegyelem,
- önállóság,
- felelősségtudat.

7. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

7.1. Alapozó ismeretek: 24–32 kredit

szöveg- és színháztörténet, színházismeret, a színházi működéstan, drámaolvasás-technikák, szövegismeret, társművészetek (zene, művészettörténet, média, film).

7.2. A szakmai törzssanyag kötelező ismeretkörei: 80–100 kredit

a színházi alkotófolyamat elemei; bevezetés a színházi filológiába; előadásszöveg, dramaturgiai szöveg az elméletben, a gyakorlatban; magyar és egyetemes dráma- és színháztörténet; dramaturgia-gyakorlat (darabválasztás, szöveggondozás, komparatiztika), írásgyakorlat (szinopszis, műsorfüzet, jelenet, egyfelvonásos); fordításgyakorlat (fordításelemzés, fordításkritika, dráma-, tanulmány- és filmfordítás); előadáskritika-gyakorlat (ismertető, ajánló, esszé, tanulmány); scenográfia, mozgás- és látványelemzés, színházi üzem és jog, menedzsment.

7.3. A szakmai törzssanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differenciált szakmai anyag: 135–155 kredit

színműíró/műfordító szakirányon: műfordítás; színműírás; televíziós, rádiós dramaturgia, zenés-, báb-, táncdramaturgia; szakirányú szakmai gyakorlat,

színháztörténet/szakíró szakirányon: a színházi szakírás; színházi filológia; a színház dokumentálása (történet és gyakorlat); a digitális adatmentés, adatrögzítés technikája, az új (internetes) könyvtár; a színházelmélet hatásmechanizmusai; szakirányú szakmai gyakorlat;

diplomamunka: 20 kredit.

8. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A színházi dramaturg szakmai gyakorlatának időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél, továbbá még egy C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

3. SZÍNHÁZRENDEZŐ MESTERKÉPZÉSI SZAK OSZTATLAN, EGYSEGES KÉPZÉS

1. *Az osztatlan képzési szak megnevezése:* színházrendező

2. *Az osztatlan képzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles színházrendező
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Stage Director

3. *Képzési terület:* művészeti képzési terület, színház-művészeti

4. *A képzési idő félévekben:* 10 félév

5. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 300 kredit

5.1. *Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma:* 25–35 kredit

5.2. *A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma:* 120–140 kredit

5.3. *A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a színházi gyakorlattal együtt:* 95–115 kredit

5.4. *A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke:* 15 kredit

5.5. *A diplomamunkához rendelt kreditérték:* 18 kredit

5.6. *A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 65%*

6. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan színházrendezők képzése, akik ismerik a világ történeti és kortárs színházi irányzatait, és képesek egyéni koncepciójuk színpadon történő megjeleltetésére. Megszerzett elméleti és gyakorlati ismereteik birtokában alkalmasak a személyes fogalmazásmódra, és egy alkotócsoporthoz, vagy társulat irányítására és érvényes mondanó kifejezésére a színház különféle műfajaiban. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

a) *A mesterképzési szakon szerorzhető ismeretek:*

- vizuális művészeti ismeretek,
- dramaturgiai ismeretek,
- rendezési és színházi ismeretek,
- menedzsment ismeretek;

b) *a mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:*

- a színészek munkájának vezetésére,
 - a közreműködő művészek és műszaki szakemberek munkájának megszervezésére, összehangolására, irányítására,
 - kortárs vagy klasszikus dramatikus szöveg színpadra állítására,
 - meghatározott idő alatt, a szakmai követelményeknek megfelelő előadás megalkotására,
 - a színház üzemszerű működtetésére,
 - önálló színházi műalkotás létrehozására,
 - a színház kreatív műfajként történő értelmezésére,
 - új színpadi szövegek létrejöttének inspirálására,
 - közös gondolkodás és ízlés kialakítására, társulat vezetésére,
 - repertoár, műsorrend kidolgozására,
 - a társulatra jellemző, érvényes művészi mondani-valót felmutató arculat megteremtésére,
 - alkotóként a színházi gondolat kifejezéséhez szükséges formanyelv gazdagítására;
- c) *a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:*
- a próbafolyamatért és a létrejött előadásért felelősség vállalása,
 - vezetői képességek,
 - kreativitás,
 - nyitottság,
 - befogadóképesség,
 - térérzék.

7. *A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

7.1. *Alapozó ismeretek:* 25–35 kredit

színház és dráma, történet és elemzés, a vizuális művészetek története (esztétikai, filozófiai, pszichológiai közéletben); zeneértés, zenés színpadi műfajok története (operaformák).

7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 120–140 kredit

szöveg és színpad viszonya (történetmesélés, drámaelemzés); írás és elemzés (novella- és jelenetírás, dialógus technika); dramatizálás (prózai szöveg: népmese, novella); rendezési gyakorlat; zenés színházi elemek; színházi tér, színpadtechnika; korstílusok – gyakorlati feladatok (jelenettől a felvonásig); egyfelvonásos – Ódry Színpad; teljes előadás rendezése; szakmai gyakorlat (hospitálás, asszisztencia).

7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai anyag: 95–115 kredit

színházrendező szakirányon: színházi műelemzés; az előadás részleteiben és folyamatában; színészi játék; a prózai színházi struktúra működése (évadtervezés, társulat-szervezés); színészszerkesztés; a színházi üzem és jog; színházi menedzsment; színházi szakmai gyakorlat,

zenés színház rendező szakirányon: zenés műelemzés; kottaolvasási gyakorlat, partitúraolvasás; zenés színészi játék; zenés műfajtörténet; színészszerkesztés a zenés színházban; a színházi üzem és jog; zenés színházi menedzsment; zenés színházi szakmai gyakorlat;

diplomamunka: 18 kredit.

8. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A színházrendező szakmai színházi gyakorlatának időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

4. SZÍNŰVÉSZ MESTERKÉPZÉSI SZAK OSZTATLAN, EGYSEGES KÉPZÉS

1. *Az osztatlan képzési szak megnevezése:* színművész

2. *Az osztatlan képzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles színművész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Actor/Actress

3. *Képzési terület:* művészeti képzési terület, színművészet

4. *A képzési idő félévekben:* 10 félév

5. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 300 kredit

5.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 22–28 kredit

5.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 155–190 kredit

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a színházi gyakorlattal együtt: 60–70 kredit

5.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 15 kredit

5.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

5.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 70%

6. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan színművészek képzése, akik a képzés során elsajátított elméleti ismeretek és komplex gyakorlati készségek birtokában alkalmasak a hazai színházi műhelyekben, a filmes és televíziós produkciókban, a rádiós előadóművészetekben, illetve filmszinkronizálási munkákban magas szintű színművészeti tevékenység folytatására. Felkészültségük alapján kellő mélységű elméleti ismerettel és gyakorlati készséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon szerzhető ismeretek:

- vizuális művészeti ismeretek,
- irodalomtörténeti ismeretek,
- beszédtechnikai ismeretek,
- mozgáskultúrához kapcsolódó ismeretanyag,
- zenei ismeretek;

b) a mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:

- egyénileg szerep értelmezésére, a rendező vezetésével a színpadi figura kialakítására,
- társulatban együtt alkotni, játszani, az improvizációs technikákat alkalmazni,
- mozgás- és énekkultúra folyamatos továbbfejlesztésére,
- gyorsan és kreatívan jelen lenni a filmes és televíziós műfajokban,
- az esténként ismétlődő fizikai és pszichikai igénybevételre,
- a művészi teljesítmény magas színvonalon történő megismétlésére,
- egy darab többféle értelmezés szerint, a színházi formanyelv keretei közti bemutatására,
- előadókészségük teljes készletével önállóan játszani,
- színpadi, rádió- és filmszerepek, szinkronszerpek eljátszására,
- rögtönzésre, szöveg blattolására,
- az európai térség színházi kultúrájába alkotó módon belépni;

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- önállóság,
- kreativitás,
- állóképesség,
- jó memória,
- érzékenység,
- csoportmunkában történő jó együttműködési képesség,
- felelősségvállalás,
- döntési képesség,
- nyitottság.

7. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

7.1. Alapozó ismeretek: 22–28 kredit

a vizuális művészetek története (művészettörténet, filmtörténet, szcenikátörténet); ritmus és forma (zeneelmélet, költészet); egyén és közösség (pszichológia, szociológia, kulturális antropológia).

7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 155–190 kredit

műelemzés (színházi szövegolvasás, dráma- és előadás-elemzés); magyar és egyetemes dráma- és színháztörténet; színházi stílusok, rendezők, irányzatok; általános színészi gyakorlat; zenés színészi játék; hangképzés, korrepetíció; művészi beszéd, beszédtechnika, mozgás, tánc, akrobatika, vívás.

7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai anyag: 60–70 kredit

zenés színész szakirányon: zeneértés, kottaolvasás; zenei előadóművészeti ismeretek (magán- és társasének, éneklési stílusok); zenedramaturgia; zenei formák (színpadi zene, hangszeres zene); szakmai gyakorlat (zenés színházban),

bábszínész szakirányon: bábtörténet (stílusok, korszakok, magyar és egyetemes bábtörténet); meseelemzés, bábjáték-dramaturgia; bábszínházak, bábkészítés (elmélet, gyakorlat, történet); bábszínész gyakorlat, szakmai gyakorlat (bábszínházban);

diplomamunka: 20 kredit.

8. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A színművész szakmai színházi gyakorlatának időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.”

A pénzügyminiszter, valamint az önkormányzati és területfejlesztési miniszter

31/2006. (XII. 13.) PM–ÖTM együttes rendelete

**a helyi önkormányzatokat 2005. évben megillető
normatív állami hozzájárulásokról, normatív,
kötött felhasználású támogatásokról, személyi
jövedelemadóról, a bérkiadások kiegészítő
támogatásáról, a települési önkormányzatok
jövedelemdifferentiálódását mérséklő
kiegészítésről, illetve beszámításról,
valamint az államháztartási tartalékról szóló
4/2005. (I. 28.) PM–BM együttes rendelet
végrehajtásáról***

A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2006. évi XCIX. törvény 7. § (1)–(2), (4), (6), (7)–(10) bekezdéseiben kapott felhatalmazás alapján, valamint figyelemmel a (11), (17) és (18) bekezdésekre, a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontja szerint, és az önkormányzati és területfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 168/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában meghatározottak szerint a következőket rendeljük el:

1. §

A helyi önkormányzatokat 2005. évben megillető normatív állami hozzájárulásokról, normatív, kötött felhasználású támogatásokról, személyi jövedelemadóról, a bérkiadások kiegészítő támogatásáról, a települési önkormányzatok jövedelemdifferentiálódását mérséklő kiegészítésről, illetve beszámításról, valamint az államháztartási tartalékról szóló 4/2005. (I. 28.) PM–BM együttes rendelet 1. és 2. számú melléklete alapján a helyi önkormányzatok feladatainak ellátásához nyújtott normatív állami hozzájárulások, a normatív, kötött felhasználású támogatások önkormányzatunként és jogcímenként részletezett elszámolását az 1. számú melléklet tartalmazza.

2. §

A normatív állami hozzájárulások, a normatív kötött felhasználású támogatások elszámolása alapján megállapított jogtalanul igénybe vett összeg, valamint a jövedelemdifferentiálódást mérséklő kiegészítés törvényben meghatározott mértékét meghaladó támogatás után teljesítendő önkormányzati kamatfizetési kötelezettségeket a 2. és 3. számú melléklet tartalmazza.

* A rendelet mellékletekkel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2006. évi 153. számának II. kötete CD-n tartalmazza, melyet az érintett előfizetők (helyi önkormányzatok, minisztériumok stb.) kérés nélkül megkapnak, más előfizetőknek – kérés esetén – megküldjük (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

3. §

Az Állami Számvevőszék által feltárt, a helyi önkormányzatok részéről a 2004. évben jogosulatlanul igénybe vett, valamint az őket többletként megillető normatív állami hozzájárulások és normatív, kötött felhasználású támogatások önkormányzatokként részletezett összegeit a 4. és 5. számú melléklet tartalmazza.

4. §

A központosított előirányzatok, az egyes jövedelepótló támogatások kiegészítése és az önkormányzatok által szervezett közcélú foglalkoztatás támogatásának, valamint a színházi támogatások önkormányzatokénti elszámolását – figyelemmel az Állami Számvevőszék megállapításaira – a 6. és 7. számú melléklet tartalmazza.

5. §

A jövedelemkülönbség mérséklés számítása során valorizált iparüzési adóbevételüket csökkentő önkormányzatok teljes körű elszámolását az Állami Számvevőszék vizsgálata alapján a 8. számú melléklet tartalmazza.

6. §

Az önkormányzatok jövedelem differenciálódás mérséklés elszámolásában – a beruházások után visszaigényelhető összegekre vonatkozóan – az Állami Számvevőszék által megállapított visszafizetési kötelezettségeket a 9. számú melléklet tartalmazza.

7. §

A megyei önkormányzatok által fenntartott intézményekben ellátottak után járó személyi jövedelemadó kiegészítés elszámolásában az Állami Számvevőszék által feltárt eltéréseket a 10. számú melléklet tartalmazza.

8. §

A 2004. december 31-én feladattal terhelt normatív, kötött felhasználású támogatások és a központosított előirányzatok fel nem használt összegeinek elszámolását – figyelemmel az Állami Számvevőszék megállapításaira – a 11., 12. és 13. számú melléklet tartalmazza.

9. §

A 2005. évi beszámoló alapján az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő helyi önkormányzatok támogatásának elszámolását a 14. számú melléklet tartalmazza.

10. §

Az Állami Számvevőszék által 2005. évben feltárt, a helyi önkormányzatok részéről jogtalanul igénybe vett címzett és céltámogatások visszafizetési kötelezettségeinek önkormányzatok szerinti részletezését a 15. és 16. számú melléklet tartalmazza.

11. §

Az Állami Számvevőszék által 2005. évben feltárt, a helyi önkormányzatok részéről jogtalanul lekötött címzett és céltámogatási előirányzatok lemondási kötelezettségeinek önkormányzatok szerinti részletezését a 17. és 18. számú melléklet tartalmazza.

12. §

Az Állami Számvevőszék által 2005. évben feltárt, a helyi önkormányzatok részéről jogtalanul lekötött területi kiegyenlítést szolgáló támogatási előirányzat lemondási kötelezettségének önkormányzat szerinti részletezését a 19. számú melléklet tartalmazza.

13. §

A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2006. évi XCIX. törvény 7. § (17) bekezdése alapján a települési önkormányzatokat megillető összegekről készült táblázatot a 20. számú melléklet tartalmazza.

14. §

Az Állami Számvevőszék vizsgálata alapján megállapított út- és szennyvízcsatorna beruházásokhoz 2002–2005. években jogtalanul igénybe vett közműfejlesztési támogatás önkormányzatok szerinti részletezését a 21. számú melléklet tartalmazza.

15. §

Az 1000 forinton aluli összegek nem képezik visszafizetési kötelezettség tárgyát.

16. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
önkormányzati és területfejlesztési
miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 70/2006. (XII. 13.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály és jogegységi határozat alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok, továbbá alkotmányjogi panaszok, illetve mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány alapján – *dr. Bihari Mihály, dr. Harmathy Attila, dr. Kiss László és dr. Kovács Péter* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló 4/2003. PJE határozat alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat és alkotmányjogi panaszokat elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság azt az indítványt, amely mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását azért kezdeményezte, mert az Országgyűlés nem szabályozta a jogegységi határozatok törvénnyel való elentéte esetén követendő eljárást, elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 103. § (5) bekezdése, 105. § (4) bekezdése, 130. § (1) bekezdés *h)* pontja, 157. § *a)* pontja, illetve – a korábban hatályban volt – 330. § (1) és (4) bekezdése, továbbá a már hatályon kívül helyezett, az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény 72. § (1) bekezdése, valamint a menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény 39. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz több indítvány érkezett a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló 4/2003. Polgári jogegységi határozat (a továbbiakban: 4/2003. PJE határozat) alkotmányossági vizsgálatára az alábbiak szerint:

1. Az egyik indítványozó utólagos absztrakt normakontroll hatáskörben kérte vizsgálni a 4/2003. PJE határozatot, mert álláspontja szerint annak tartalma sérti a jogorvoslathoz való jogot. A jogegységi határozat a keresetlevél benyújtására megállapított határidő számítására vonatkozóan előírja, hogy amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik, e határidő anyagi jogi természetű, azaz – többek között – a keresetlevél bírósághoz való beérkezése és nem a postára adás időpontja az irányadó. A jogegységi határozat kimondta, hogy a keresetlevél benyújtására nyitvaálló határidő számításánál ezért nem irányadó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. § (4) bekezdése, amelynek értelmében: „A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.”

Az indítványozó kifejtette, hogy az Alkotmány szerint a jogorvoslati jogot törvény, s nem jogegységi határozat korlátozhatja, márpedig a keresetlevél benyújtására a jogszabályokban megállapított határidő számítására vonatkozó 4/2003. Polgári jogegységi határozat – különösen a közigazgatási perek esetén – a törvényi rendelkezésektől eltérő, ezáltal a jogorvoslat igénybevételét lerövidítő szabályokat állapított meg. Az indítványozó szerint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bsz.) sem ad felhatalmazást a Legfelsőbb Bíróság részére, hogy a keresetindítási jogot jogegységi határozatban korlátozza. Az indítványozó a 4/2003. PJE határozat visszamenőleges hatályú megsemmisítését kezdeményezte.

2. Másik indítványozó alkotmányjogi panasz keretében kérte vizsgálni a 4/2003. PJE határozatot. Az indítványozó szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 8. §-át, 47. § (2) bekezdését, 50. § (3) bekezdését és 57. § (1) és (5) bekezdéseit sérti a keresetlevél benyújtására nyitva álló határidő számításának a Legfelsőbb Bíróság által meghatározott volta. Az indítványozó előadta, hogy a panasz alapjául szolgáló ügyben – a vizsgálni kért jogegységi határozatra hivatkozva – elkesettség miatt a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. A 4/2003. Polgári jogegységi határozat szerint ugyanis érdektelen, hogy a fél a keresetlevelet ajánlott küldeményként mikor adta postára. A jogegységi határozat ezért – vélte az indítványozó – a jogérvényesítést korlátozza. Az indítványozó

alkotmányjogi panaszának alapjául a Zala Megyei Bíróság 2.K.20.136/2005/2. számú és a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.28.168/2005/2. számú végzéseit jelölte meg.

Az indítványozó másik kérelme mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányult, mert álláspontja szerint „a törvényalkotó elmulasztotta szabályozni a jogegységi határozatok és az azok alapját képező törvényi előírások egymással szembeni ellentmondásossága esetén ennek az ellentmondásnak a feloldását.”

3. A Pp. 105. § (4) bekezdése, 130. § (1) bekezdés h) pontja, 157. § a) pontja, 330. § (1) és (4) bekezdése, valamint az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény 72. § (1) bekezdése, továbbá a menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény 39. § (2) bekezdése ellen – a jogorvoslathoz való jog sérelmére hivatkozva – benyújtott alkotmányjogi panasz is lényegében 4/2003. PJE határozat ellen irányult, annak megsemmisítését kezdeményezve. Az indítványozó egyedi ügyével összefüggésben előadta, hogy ügyfele a hatóság által elutasított menedékjogi kérelme bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte, ám a Fővárosi Bíróság a 6.K.32.430/2004/2. számú végzésével – a 4/2003. PJE. határozatra hivatkozva – a pert megszüntette, tekintettel arra, hogy a keresetindítási határidő utolsó napján, a munkaidő végéig, a keresetlevél nem érkezett meg az elsőfokú közigazgatási szervhez. A Fővárosi Ítéltábla a 4.Kf.28.072/2005/2. számú végzésével helybenhagyta a permegszüntető végzést. Az indítványozó szerint a 4/2003. PJE határozat nem alkalmazható közigazgatási eljárásokban, mivel itt – véleménye szerint – a bírósági felülvizsgálatra nyitva álló határidő eljárásjogi és nem anyagi jogi természetű. Sérül, illetve kiüresedik az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való jog menedékjogi közigazgatási ügyekben, mivel ezekben az esetekben az érintettek legtöbbször nem beszélnek a magyar nyelvet, személyi szabadságuk korlátozott. Az indítványozó szerint ezért e körben a fogdaszemélyzetnek való átadás időpontjával teljesítettnek kellene tekinteni a határidő megtartását.

4. Alkotmányjogi panaszában egy másik indítványozó a 4/2003. PJE határozat alkotmányossági vizsgálatát és visszamenőleges hatályú megsemmisítését kezdeményezte. Előadta, hogy a panasz alapjául szolgáló – a Veszprém Megyei Bíróság 5.K.21.427/2004. számú, valamint a Fővárosi Bíróság 4.Kf.28.227/2005/2. számú, illetve 4.Kpkf.54.143/2005/2. számú – ügyekben a keresetindítási határidők számítása során a bíróságok a 4/2003. PJE határozatot alkalmazták. Ezért került sor ügyükben a per megszüntetésére. Az Alkotmányba foglalt jogorvoslathoz való jogot sérti az indítványozó szerint az, hogy közigazgatási ügyekben a keresetindítás törvényben meghatározott határideje a vizsgálni kért jogegységi határozat alapján megrövidül. Ilyen tartalmú jogegységi határozat meghozatalára a Bsz. sem ad felhatalmazást. Mindezek miatt az indítványozó a 4/2003. PJE határozat visszamenőleges

megsemmisítését és a jelölt ügyekben való alkalmazási tilalom kimondását kezdeményezte.

5. Újabb indítványozó a Pest Megyei Bíróság 2.K.26.879/2004/5. számú, illetve a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.28.131/2005/4. számú végzéseivel kapcsolatban terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerinti jogállamisággal, illetve az 57. § (5) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való joggal ellentétes a Pp. 103. § (5) bekezdése, 105. § (4) bekezdése, valamint ezen törvényi rendelkezéseknek a 4/2003. PJE határozatban foglalt értelmezése. Beadványában előadta, hogy közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetét a kézbesítést követő 28-adik napon postára adta, de az nem érkezett meg 30 napon belül a bírósághoz. Igazolási kérelmet azért nem terjesztett elő, mert úgy vélte, határidőn belül nyújtotta be keresetlevelét, a bíróság viszont a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. Erre tekintettel alkotmányjogi panaszában kérte a Pp. 103. § (5) bekezdése, 105. § (4) bekezdése, illetve a 4/2003. PJE határozat megsemmisítését. [Az indítványozó a fentiekben túlmenően kérelmet terjesztett elő a Bsz. III. fejezetében szabályozott jogegységi eljárás egészének alkotmányossági vizsgálatára is, amely indítványi elemet az Alkotmánybíróság elkülönítette.]

6. További indítványozó is alkotmányjogi panaszt nyújtott be „a Legfelsőbb Bíróság 4/2003. PJE számú jogegységi határozatának, illetve a Fővárosi Bíróság 15.K.31.497/04/3. ügyszámon hozott elutasító végzésének, valamint a Fővárosi ítéltábla 2.Kf.28.903/2004/2. számú elutasító végzésének megsemmisítésére”. Kifejtette, hogy a Pp. szerint határidőben fordult a Fővárosi Bírósághoz közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kérve, de a bíróság a 4/2003. PJE határozatra hivatkozva keresetlevelét tárgyalás nélkül elutasította, a Fővárosi Ítéltábla pedig ezt jóváhagyta. Az indítványozó álláspontja, hogy az alkalmazott jogegységi határozat ellentétes a Pp. vonatkozó rendelkezéseivel (véleménye szerint ezáltal a jogforrási hierarchia elvét sérti), a jogbiztonság alkotmányos követelményével, a jogorvoslathoz való joggal és a bíróság előtti egyenlőség elvével.

7. Újabb indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § b) pontjában foglalt utólagos absztrakt normakontroll hatáskörben terjesztett elő kérelmet. Kifejtette, hogy a 4/2003. PJE határozat ellentétben áll a Pp.-vel és az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével. Az indítványozó véleménye szerint a Pp. szabályai alapján [kiemelve a Pp. 103. §-át és 105. § (4) bekezdését] egyértelmű, hogy a perindítási határidő eljárási jellegű, ezzel szemben a vizsgálni kért jogegységi határozat anyagi jogi határidőként definiálja (áthárítva ezzel a félre a Magyar Posta mulasztását). Az indítványozó szerint a jogegységi határozat „alacsonyabb rendű jogforrás” mint a törvény, ezért az a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvénnyel is

ellentétes. Az indítványozó a 4/2003. PJE határozat alkotmányellenességének megállapítását kezdeményezte.

8. Másik indítványozó szintén utólagos normakontroll hatáskörben kérte a 4/2003. PJE határozat megsemmisítését. Álláspontja szerint a 4/2003. PJE határozat alkotmányosértő, sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonságot, az 57. § (5) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való jogot, és a 47. § (2) bekezdésében a jogegységi határozatokra vonatkozó szabályt. Az indítványozó álláspontja szerint a 4/2003. PJE határozat „a közigazgatási határozatok elleni keresetek benyújtásának gyakorlatát alakította át drasztikusan”, oly módon, hogy lényegében új szabályt alkotott a Pp.-hez és az Áe.-hez képest. Az indítványozó szerint a keresetindítási határidő és az előterjesztés módjának meghatározása jogalkotói kompetencia (amit a törvényhozás meg is tett), jogegységi határozat e tárgyban nem rendelkezhet. A hatályos jog szerint – szemben a vizsgálni kért jogegységi határozattal – a határidő utolsó napján postára adott beadvány határidőben előterjesztettnek minősül. A 4/2003. PJE határozat kihirdetése óta legalább egy héttel korábban postára kell adni a keresetlevelet, ami a jogbiztonságot sérti, a jogorvoslatra – mint alapjoggal való élésre – nyitva álló határidőt lerövidíti. Végül kifejtette az indítványozó, hogy a 4/2003. PJE határozat – az Alkotmánnyal ellentétben – nem a bíróságokra, hanem közvetlenül a felekre vonatkozóan tartalmaz szabályokat, s ez okból is alkotmányosértő [sérti az Alkotmány 47. § (2) bekezdését]. Az indítványozó a vizsgálni kért jogegységi határozat visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérte.

9. Végül – tartalma szerint alkotmányjogi panaszt benyújtó – indítványozó szintén a 4/2003. PJE határozat alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte, mert álláspontja szerint az ellentétben áll a Pp. 330. §-ában foglaltakkal (a keresetlevél benyújtására megállapított harminc napos határidővel), s ezáltal az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével. Az indítványozó előadta, hogy törvényt csak törvénnyel lehet módosítani, jogegységi határozattal nem, a vizsgálni kért jogegységi határozat azonban – álláspontja szerint – a Pp. módosításáról rendelkezett. A 4/2003. PJE határozat alapvető jog lényeges tartalmát is korlátozza – vélte az indítványozó. Az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Bíróság 11.K.32.134/2005/5. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2. Kpkf. 54.257/2005/2. számú és 2. Kpkf. 54.257/2005/3. számú végzéseivel kapcsolatban terjesztette elő.

10. Az Alkotmánybíróság az indítványokat egyesítette és egy eljárásban bírálta el. Az Alkotmánybíróság jelen eljárásban három utólagos absztrakt normakontroll kérelmet és hat alkotmányjogi panaszt bíralt el. Valamennyi alkotmányjogi panasz megfelelt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 48. §-ában foglalt feltételeknek, azaz az indítványozók az egyedi ügyükben alkalmazott

norma alkotmányellenességét kifogásolták [48. § (1) bekezdés] és az alkotmányjogi panasz kérelmüket a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül nyújtották be [48. § (2) bekezdés].

Az Alkotmánybíróság eljárása során megkereste a Legfelsőbb Bíróság elnökét, hogy fejtsse ki az ügygel kapcsolatos álláspontját.

II.

1. Az Alkotmány felhívott rendelkezései szerint:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteltetben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„32/A. § (1) Az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) Az Alkotmánybíróság alkotmányellenesség megállapítása esetén megsemmisíti a törvényeket és más jogszabályokat.

(3) Az Alkotmánybíróság eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti.”

„47. § (1) A Legfelsőbb Bíróság a Magyar Köztársaság legfőbb bírósági szerve.

(2) A Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek.

(3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet nem folytathatnak.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(...)

(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot – a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

2. A 4/2003. PJE határozat rendelkező része szerint:

„A keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására – amennyiben jogszabály más-

ként nem rendelkezik – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. § (4) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók.

A keresetlevél késedelmes benyújtása esetén, ha a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő – jogszabály kifejezett rendelkezése folytán – jogvesztő, vagy a mulasztás kimentésére előírt igazolással (Pp. 107–110. §) a fél nem él, illetőleg az alaptalan, a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül hivatalból el kell utasítani [Pp. 130. § (1) bekezdés *h*) pont], ennek elmaradása esetén a pert meg kell szüntetni [Pp. 157. § *a*) pont].

Ha a keresetlevél késedelmes benyújtása nem vezet jogvesztésre, és a jogszabály a mulasztás orvoslására nem ír elő igazolást, a mulasztás jogkövetkezményéről az ellenérdekű fél elévülési kifogása alapján az ügy érdemében hozott ítéletben kell dönten.

A kifejtettek irányadóak a bírósági nemperes eljárás megindítására előterjesztett kérelemre is.

A Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú polgári kollégiumi állásfoglalásának III. pontja e jogegységi határozat közzétételétől nem alkalmazható.”

3. A Pp. hatályos rendelkezései szerint:

„103. § (5) A határidő az utolsó nap végével jár le, a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére és a bíróság előtt teljesítendő cselekményre megállapított határidő azonban már a hivatali idő végével lejár.”

„105. § (4) A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.”

„130. § (1) A bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül [125. § (1) bek.] elutasítja, ha megállapítható, hogy

h) külön jogszabály a keresetindításra határidőt állapít meg, ezt a felperes elmulasztja, és igazolási kérelmet sem terjeszt elő, vagy azt a bíróság elutasítja;”

„157. § A bíróság a pert megszünteti:

a) ha a keresetlevelet már a 130. § (1) bekezdésének *a)–h*) pontja alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani;”

„A közigazgatási perek

Keresetindítás

330. § (1) A keresetlevélnek a 121. §-ban meghatározottakon túl – ide nem értve a 121. § (1) bekezdésének *f*) pontjában foglaltakat – tartalmaznia kell:

a) a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat számát,

b) a határozatról való tudomás szerzés módját és idejét, valamint

c) ha a közigazgatási eljárásban a jogi képviselő olyan meghatalmazást csatolt, mely a per vitelére is vonatkozik, az erre való utalást.

(...)

(4) Ha a Ket. szerint – az ügyfél szerződésszegése folytán – a hatósági szerződés hatósági határozatnak minősül, a keresetlevél benyújtására nyitva álló határidőt e határo-

zat végrehajtásának elrendeléséről szóló végzés kézhezvételétől kell számítani.”

4. A Pp.-nek a közigazgatási perekre vonatkozó, a 4/2003. PJE határozat meghozatalakor hatályban volt rendelkezése szerint:

„A közigazgatási perek

Keresetindítás

330. § (1) A keresetlevelet az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervnél vagy az illetékes bíróságnál a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani. Az elsőfokú közigazgatási szerv a keresetlevelet – az ügy irataival együtt – nyolc napon belül köteles a bírósághoz továbbítani.

(...)

(4) Ha a fél a keresetlevél benyújtására megállapított határidőt elmulasztotta, igazolással élhet (106–110. §). A közigazgatási szerv a hozzá elkésetten benyújtott keresetlevelet nem utasíthatja el, hanem köteles azt a bírósághoz továbbítani abban az esetben is, ha a fél igazolási kérelmet nem terjesztett elő.”

5. A már nem hatályos Áe.-nek a 4/2003. PJE határozat meghozatalakor hatályban volt rendelkezése alapján:

„72. § (1) Az ügyfél, illetőleg a törvényes érdekeiben sérelmet szenvedett fél jogszabálysértésre hivatkozva – ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik –, az államigazgatási ügy érdemében hozott határozat felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított harminc napon belül keresettel kérheti a bíróságtól.”

6. A menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény értelmében:

„39. § (1) A határozat ellen államigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye.

(2) A határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetet a határozat közlésétől számított 15 napon belül a menekültügyi hatóságnál kell benyújtani. A hatóság a keresetet az ügy irataival és ellenkérelmével együtt haladéktalanul megküldi a bíróságnak.

(...)

III.

Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdéséből vezette le, hogy utólagos normakontroll hatáskörében vizsgálat tárgyává teheti a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát. Az Alkotmánybíróság határozatában leszögezte: „az Alkotmánybíróságnak – alkotmányos jogállásából eredő – azon gyakorlatából, hogy utólagos normakontroll hatáskörébe tartozik valamennyi norma alkotmányossági vizsgálata, az következik, hogy hatáskörébe tartozik a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálata-

ta, s ha az – a törvény egyéb lehetséges értelmezési tartományától eltérően – alkotmánysejtő, akkor annak megállapítása.” [42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 514.; (a továbbiakban: Abh.).] Az Alkotmánybíróság e döntésében megállapította a 3/2004. BJE határozat alkotmányellenességét és határozatának kihirdetése napjával megsemmisítette.

Jelen ügyben a 4/2003. PJE határozat alkotmányossági vizsgálatát utólagos absztrakt normakontroll és alkotmányjogi panasz hatáskörökben egyaránt kezdeményezték. Az Alkotmánybíróságnak ezért elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy vizsgálhatja-e a jogegységi határozat alkotmányosságát alkotmányjogi panasz alapján.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-a sorolja fel részletesen az Alkotmánybíróság hatásköreit. Ennek keretében szól az Abtv. 1. § d) pontja az Alkotmányban biztosított jogok megsértése miatt benyújtott alkotmányjogi panasz elbírálásáról. Az Alkotmánybíróság már több döntésében – többek között az Abh.-ban – kifejtette, hogy hatásköreit alkotmányos jogállásával összhangban kell értelmezni (ABH 2005, 504, 511.). Az Abh. ezt az értelmezést – a jogegységi határozat tekintetében – az Abtv. 1. § b) pontjába foglalt hatáskörében eljárva végezte el (ABH 2005, 504.), de nem szólt a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálatára irányuló egyéb alkotmánybírósági hatáskörökről. Az Abtv. 1. § b) pontjába foglalt alkotmányellenesség utólagos vizsgálatát az Abtv. 37–43. §-aiban foglaltak részletezik. Ennek keretében az Abtv. nemcsak az absztrakt, hanem a konkrét normakontroll – a bírói kezdeményezés – esetkörét is említi. Az Abtv. 38. § (1) bekezdése szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során olyan jogszabályt vagy állami irányítás egyéb jogi eszközét kell alkalmazni, amelynek alkotmányellenességét észleli. A bírói kezdeményezés mellett a konkrét normakontroll másik formája az Abtv. 1. § d) pontjában és 48. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz.

Az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdéséből – a normák absztrakt és konkrét alkotmányossági felülvizsgálatát egyaránt biztosító hatáskörből – az Abtv. idézett szabályaiból, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatában alkalmazott elvből, miszerint az Alkotmánybíróság hatásköreit alkotmányos jogállásával összhangban kell értelmezni, következik, hogy az Alkotmánybíróságnak a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálatára az Abtv. 1. § b) és d) pontjában meghatározott normakontroll eseteiben (utólagos absztrakt normakontroll, illetve a konkrét normakontroll mindkét formája: a bírói kezdeményezés és az alkotmányjogi panasz alapján is) lehetősége van. Minderre tekintettel jelen ügyben az Alkotmánybíróság a 4/2003. PJE határozatot alkotmányjogi panasz alapján vizsgálni kérő indítványokat is érdemben bírálta el.

IV.

Az indítványok nem megalapozottak.

Az indítványok – így az alkotmányjogi panaszok is – elsősorban a 4/2003. PJE határozat alkotmányellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérték. E jogegységi határozatra tekintettel nyújtottak be kérelmet egyes törvényi rendelkezések alkotmányossági vizsgálatára is.

1. A 4/2003. PJE határozat azt a kérdést döntötte el, hogy a jogszabályokban a keresetindításra meghatározott határidők anyagi jogi vagy eljárás jogi határidők-e. Ebből ered aztán minden további, a keresetindításra nyitva álló határidő számításával összefüggő megállapítás. A Legfelsőbb Bíróság a jogegységi határozatban kimondta: „A jogszabályban megállapított keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, hanem, mint az érvényesíthetőség létszakába jutott igény idővetülete, az alanyi (anyagi) joghoz, jogviszonyhoz kötődik, és mint ilyen, szükségképpen anyagi jogi természetű. E határidő jellege nem függ attól, hogy a határidőt milyen típusú (anyagi jogi vagy eljárásjogi) jogszabály rendeli, illetőleg hogy annak elmulasztásához milyen jogkövetkezményt fűz. A keresetindítási anyagi jogi határidők jogi természete nem különbözik a más típusú (pl. teljesítési stb.) anyagi jogi határidőktől. Erre mutat számítási módjuk azonossága is.

A keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása nem perbeli cselekmény.”

A 4/2003. PJE határozat – a fentiekén túl – ugyanakkor leszögezte a következőket is: „A jogvesztés súlyos következménye csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be. Erre a Legfelsőbb Bíróság több határozatban is rámutatott (pl. Pfv.I.22.629/1993/4.), létezik azonban olyan bírói felfogás is, amely szerint az anyagi jogi határidő elmulasztása – ellenkező rendelkezés hiányában – jogvesztéssel jár. A jogegységi tanács ez utóbbi állásponttal nem ért egyet.”

1.1. A 4/2003. PJE határozat ismerteti a meghozatalkor hatályos azon jogszabályokat, amelyek a keresetindításra megadott határidők számítási módjáról rendelkeznek. E törvényi szabályok szerint kialakult (eltérő) gyakorlat alapján jutott a Legfelsőbb Bíróság arra a következtetésre, hogy e kérdést egységesen kell rendezni.

Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt leszögezi: nem feladata annak eldöntése, hogy a Legfelsőbb Bíróság a jogegységi határozat meghozatala során helyesen mérlegelt-e a különböző jogértelmezések között. Jelen ügy szempontjából ez azt jelenti, hogy nem feladata annak végérvényes eldöntése, hogy a Pp. alkalmazása során anyagi jogi vagy eljárási jogi határidő-e a keresetlevél benyújtására a különböző jogszabályokban megállapított határidő, továbbá nem feladata az arról való állásfoglalás, hogy a keresetindítási határidő része-e a bírósági eljárásnak vagy sem. A Legfelsőbb Bíróság Alkotmány 47. §

(2) bekezdéséből eredő feladata, hogy az eltérő törvényi értelmezéseket egységesítse, a bírói jogalkalmazásban kötelező értelmezési tartalmat meghatározza. Az alkotmánybíróági ellenőrzés kizárólag azon alapulhat, hogy a jogegységi határozat sérti-e az Alkotmány valamely rendelkezését. Az Alkotmánybíróóság ezért esetről esetre vizsgálja, hogy az alkotmányellenesség a normából vagy a normát értelmező jogegységi határozatból ered-e, s e szerint állapítja meg a jogkövetkezményt. Az Alkotmánybíróóság már az Abh.-ban rámutatott: esetenként kell eldönteni, hogy az alkotmányellenesség a vizsgált jogi szabályozásból fakad (s a jogegységi határozat csupán e szerint „értelmezett”), vagy alapvetően nem a jogszabályból, hanem a jogegységi határozat tartalmából (ABH 2005, 504, 514.). Jelen ügyben az indítványok elsősorban a jogszabályok jogegységi határozat általi értelmezésének az alkotmányellenességét állították, így az Alkotmánybíróóság – mint hatáskörébe tartozó kérelmet – elsőként az indítványozóknak a jogegységi határozattal kapcsolatban felvetett alkotmányossági kifogásai tárgyában döntött.

A jelen ügyben vizsgált 4/2003. PJE határozat rendelkező része a következőket tartalmazza: „A keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. § (4) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók.” A 4/2003. PJE határozatban megállapított határidő-számítás tehát mögöttes jellegű: a jogegységi határozat rendelkező része szól akként, hogy „amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik”. A jogegységi határozat így eleve elismeri a határozatban foglalt határidő-számítástól eltérő (a keresetindításra is kiterjedő) jogszabályi rendelkezések elsőbbségét. Megalapozatlan ezért az indítványozók azon érve, hogy a jogegységi határozat azért sérti az Alkotmány 47. § (2) bekezdését, mert törvénnyel ellentétes szabályok megfogalmazása útján – a Legfelsőbb Bíróság – túlterjeszkedett a jogalkalmazás egységességét biztosító feladatán. Eltérő törvényi rendelkezés esetén ugyanis a jogegységi határozatban foglaltak nem alkalmazhatók. A jogegységi határozat tehát nem zárja ki, hogy a törvényhozó szabadon határozza meg a keresetindításra nyitva álló különböző határidők jellegét. Mindezek miatt a 4/2003. PJE határozat nem okoz az Alkotmány 2. § (1) bekezdését sértő jogbizonytalanságot a tekintetben, hogy kiszámíthatatlanná (törvénnyel ellentétessé) válik a határidő-számítás.

Az indítványozók alapjogi sérelmet is felvetettek, a jogorvoslathoz való jog és a bírósághoz fordulás joga tekintetében is vizsgálni kérték a 4/2003. PJE határozatot. Az alkotmánybíróági gyakorlat szerint a keresetindítási jog – a bírósághoz fordulás jogával összefüggésben – alapjog. A 2218/B/1991. AB határozat megállapította: „a keresetindítási jog a személynek az a joga, hogy a megsértett alanyi jogának orvoslása végett a bírósághoz forduljon” (ABH 1993, 580, 583.). A 467/B/1997. AB határozat pedig rámutatott: „Az Alkotmánybíróóság gyakorlata szerint az

Alkotmány 57. § (1) bekezdése által deklarált bírósághoz fordulás joga olyan alapvető jog, amely – hasonlóan az egyéb alapvető jogokhoz – szükséges és arányos korlátozás tárgya lehet” (ABH 2001, 907, 908.). Az alapjogi korlátozásra irányadó mérce szerint az Alkotmánybíróóság több esetben vizsgálta a keresetindításra előírt határidők alkotmányosságát. A jelen ügy tárgyát is képező határidővel kapcsolatban – az Alkotmány 50. § (2) bekezdése szempontjából – az Alkotmánybíróóság rámutatott: „A közigazgatási határozat bíróági felülvizsgálata iránti kereset benyújtását tehát a jogállamhoz [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] tartozó jogbiztonság érvényesülése végett szükséges határidőhöz kötni. Ez nem sérti, illetve nem csorbítja a keresetindítási jog lényeges tartalmát. A harmincnapos határidő alatt [elmulasztása esetén igazolással (Pp. 105–110. §) még hat hónapig] indítható kereset; és az elérni kívánt célhoz képest az időbeli korlátozás arányos is.” [2218/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 580, 585.] Az Alkotmánybíróóság e korábbi megállapítását a jelen ügyben vizsgált 4/2003. PJE határozat nem érintette (mint fentebb idézésre került, a jogegységi tanács nem osztotta azt az álláspontot, hogy a határidő elmulasztása jogvesztéssel jár). Az Alkotmánybíróóság ugyanakkor nem lát indokot arra sem, hogy az Alkotmány 50. § (2) bekezdése alapján megfogalmazott álláspontjától az Alkotmány 57. § (1) bekezdésébe foglalt bírósághoz fordulás joga tekintetében eltérjen. Ez következik az Alkotmánybíróóság gyakorlatából:

– a 935/B/1997. AB határozat „a bírósághoz való fordulás joga tekintetében is arra a végeredményre jutott, hogy van olyan ellensúlyozó érdek, amely indokoltá teszi a keresetindítási jog időbeli korlátozását, amiért is ez utóbbi nem sérti az Alkotmány 57. § (1) és 8. § (2) bekezdését” (ABH 1998, 765, 773.);

– az 1018/B/1998. AB határozat megállapította: „Ismert és gyakran alkalmazott megoldás a jogrendszeren belül az, hogy ha (az anyagi jogi) törvény valamely igény érvényesítésére, keresetindításra határidőt szab meg, a határidő elmulasztása azzal a következménnyel jár, hogy az elmulasztott cselekmény a későbbiekben már nem pótolható, nincs helye igazolási kérelem benyújtásának ...” (ABH 2002, 887, 892.);

– a 3/2006. (II. 8.) AB határozat értelmében pedig: „Általában nem sérti a bírósághoz való jogot az, ha a bírósághoz fordulást jogvesztő határidővel korlátozzák. Ismert és gyakran alkalmazott megoldás a jogrendszeren belül az, hogy ha (az anyagi jogi) törvény valamely igény érvényesítésére, keresetindításra határidőt szab meg, a határidő elmulasztása azzal a következménnyel jár, hogy az elmulasztott cselekmény a későbbiekben már nem pótolható.” (ABK 2006. február, 51, 65.).

Az Alkotmánybíróóság megítélése szerint a 4/2003. PJE határozat nem csorbítja a keresetindítási jog lényeges tartalmát. Mint a fenti határozatok utalnak rá, a keresetindítási jog határidőhöz kötése szükséges korlátozása a bírósághoz fordulás jogának (a jogállamiságból erdő jogbiztonság

is ezt követeli meg), az arányossági kritérium pedig a határidő hosszához mérten határozható meg: ahogy az Alkotmánybíróság fentebb kimondta „az elérni kívánt célhoz képest az időbeni korlátozás arányos”. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem változtat az arányossági kritérium alkotmányossági megítélésén önmagában a 4/2003. PJE határozat azzal, hogy megállapítja: a jogszabályokban megállapított keresetindítási határidő anyagi jogi természetű. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint 4/2003. PJE határozat ezért az alapjog, a bírósághoz fordulás joga lényeges tartalmára nem hat ki, így az Alkotmány 8. § (2) bekezdését sértő korlátozás nem állapítható meg.

1.2. Az egyik indítványozó az Alkotmány 47. § (2) bekezdésének sérelmét állítja a tekintetben is, hogy nemcsak a bíróságokra, hanem a felekre kötelező jogegységi határozatot hozott a Legfelsőbb Bíróság. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság álláspontja a következő:

Az Alkotmánybíróság a 12/2001. (V. 14.) AB határozatában vizsgálta azt a kérdést, hogy az Alkotmány alapján a jogegységi határozatok „bíróságokra kötelezőek”, ezzel szemben (a gyakorlatban) a jogegységi határozatok szükségképpen érintik az állampolgárokat is. E határozat kitért a következőkre: „Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai a bíróságokra általános érvénnyel kötelezőek. Az Alkotmány e rendelkezéséből következően a jogegységi határozat hatálya a felekre a bírói jogalkalmazás útján – a kötelezően előírt jogértelmezésen alapuló ítélet közvetítésével – szükségképpen kihat. A jogegységi határozatnak ez, az Alkotmány 47. § (2) bekezdéséből következő általános – a bíróságokra kötelező – érvénye, a meghozatalát követően érvényesülhet. Ettől különböznek az eljárási törvényekbe foglalt azon esetek, amikor a jogegységi határozat közvetlenül érinti (érinthesi) az alapul fekvő ügyet (ügyeket) is.” (ABH 2001, 163, 171.) E döntésre építve a 42/2004. (XI. 9.) AB határozat is vizsgálta – a Pp. 270. § (2) bekezdés a) pontja kapcsán – a jogegységi határozatok felekre kiható jellegét. Megállapította: „A Pp. 270. § (2) bekezdés a) pontja alapján a jogegységi határozat felekre történő kihatása nyilvánvaló (amely hatás az Alkotmánybíróság fenti határozata szerint önmagában nem alkotmányosértő). (ABH 2004, 551, 576.)” E határozat arra hívta fel a figyelmet, hogy a felekre történő kihatás szempontjából alkotmányossági aggályt az vetne fel, ha maga a jogegységi határozat döntené el az alapjául szolgáló egyedi ügyeket. (ABH 2004, 551, 575–576.)

A jelen eljárásban vizsgált 4/2003. PJE határozat egyedi ügyet nem döntött el, az indítványozók sem ezt, hanem azt kifogásolták, hogy megállapításai – kihirdetését követően – kihatnak a felekre is. Az Alkotmánybíróság azonban – a fent ismertetett döntéseiből következően – nem állapít meg alkotmányosértést pusztán amiatt, mert a jogegységi határozat nemcsak a bíróságokra kötelező, hanem a felek eljárási cselekményeire is. Ezért az Alkotmánybíróság elutasította azt az indítványt, amely az Alkotmány

47. § (2) bekezdésének sérelmét a 4/2003. PJE határozat felekre kiható jellege miatt állította.

1.3. Az egyik alkotmányjogi panasz a 4/2003. PJE határozat alkotmányossági vizsgálatát azért is kezdeményezte, mert álláspontja szerint ellentétben áll az Alkotmány 50. § (3) bekezdésével.

Az Alkotmány 50. § (3) bekezdése a bírói függetlenség tételét és garanciát (törvény alá rendelés, politikai tevékenység folytatásának tilalma) fogalmazza meg. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló jogegységi határozat, és a bírói függetlenséget szabályozó alkotmányi tétel között nincs alkotmányjogi értékkelhető összefüggés, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványt is elutasította.

1.4. Az Alkotmánybíróság a fentiekben a 4/2003. PJE határozat vizsgálatát kérő alkotmányjogi panaszokat bírálta el. A 4/2003. PJE határozat, az azt sérelmező alkotmányjogi panaszok alapján, az annak alapjául szolgáló jogerős döntéskor hatályban volt jogszabályok szerint alkalmazandó. Ugyanakkor jelen eljárásában az Alkotmánybíróság utólagos absztrakt normakontroll kérelmek tekintetében is vizsgálatot folytat. E kérelmek mögött – az alkotmányjogi panaszokkal ellentétben – a mindenkor hatályos jogszabályokat kell figyelembe venni. Ezek vonatkozásában az Alkotmánybíróság a következőket jegyzi meg: egyes indítványozók a 4/2003. PJE határozat alkotmányossági vizsgálatát azért kezdeményezték, mert az – álláspontjuk szerint – az Áe. és a Pp. (közigazgatási perekkel kapcsolatos) rendelkezéseivel ellentétben kiterjed a közigazgatási perekre is. A jogegységi határozat meghozatalát követően hatályba lépett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.), ami hatályon kívül helyezte az Áe.-t, illetve a Ket.-hez kapcsolódóan hatályba lépett a Pp. módosításáról rendelkező 2005. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Pp.mód.) A Pp.mód. megváltoztatta közigazgatási perekben a keresetindítás korábbi szabályait. A Pp. hatályos 330. § (2) bekezdése szerint: „A keresetlevelet az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervnél a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. ...” A Pp. 331. §-a pedig a következőképpen rendelkezik: „Ha a fél – törvény rendelkezése ellenére – a keresetlevelet a bírósághoz nyújtotta be, azt a bíróság vizsgálat (124. §) nélkül haladéktalanul megküldi az ügyben első fokon eljáró közigazgatási szervnek. A 330. § (2) bekezdése ebben az esetben is megfelelően irányadó azzal, hogy a keresetlevelet határidőben benyújtottnak kell tekinteni, ha azt a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat közlésétől számított 30 napon belül ajánlott küldeményként postára adták vagy a bírósághoz benyújtották.”

Látható tehát, hogy a 4/2003. PJE határozathoz képest a Pp. módosított szabályai a postára adást jelölik meg a keresetlevél benyújtása határidejének utolsó napjaként, ezáltal

a jogegységi határozatban foglalt azon kritérium teljesül, hogy „jogszabály másként rendelkezik”. A törvényalkotó tehát – a Ket.-tel, illetve a Pp.mód.-dal – kivonta a közigazgatási pereket a 4/2003. PJE határozat értelmezése alól. Erre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának a BH 2005. évi 9. számában közzétett véleménye a következőket tartalmazza: „E jogszabály-módosítások hatálybalépésével teljesül a 4/2003. PJE számú jogegységi határozat első mondatában foglalt feltétel, azaz a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatát megindító keresetlevél vagy kérelem benyújtására a fenti jogszabály másként rendelkezése folytán a Pp. 105. § (4) bekezdésében foglaltak, a 2005. november 1. [a Pp.mód. hatálybalépése] napja után indult ügyekben alkalmazhatók”. E jogszabályváltozásra tekintettel a 4/2003. PJE határozat közigazgatási perekben már nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság az 1.1–1.4. pontokban kifejtett indokok alapján a 4/2003. PJE határozat alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat és alkotmányjogi panaszokat egyaránt elutasította.

2. Az indítványozók felvetették, hogy a 4/2003. PJE határozat (mint ahogy egyik indítványozó fogalmaz „alacsonyabb rendű jogforrás”) törvénnyel (a Pp.-vel) ellentétes, ezért alkotmánysejtő, míg más indítványozó ugyanezt a problémát a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatának oldaláról ragadta meg, annak megállapítását kérve, hogy „a törvényalkotó elmulasztotta szabályozni a jogegységi határozatok és az azok alapját képező törvényi előírások egymással szembeni ellentmondásossága esetén ennek az ellentmondásnak a feloldását.”

Az Alkotmánybíróság Abh.-ban kifejtett álláspontja szerint a jogegységi határozat jogszabálytani besorolása nélkül is eldönthető az alkotmánybírói hatáskör fönntállta (ABH 2005, 504, 514.); az Alkotmánybíróság alkotmányos jogállásából ered a valamennyi normára kiterjedő alkotmányossági vizsgálat lehetősége (ABH 2005, 504, 511.). Ezért a jelen ügyben sincs alkotmányossági szempontból relevanciája azon indítványozói állításnak, amely a jogegységi határozat és a törvény hierarchikus viszonyát állítja. Az Alkotmány szerint a jogforrások az Alkotmány által jogalkotó hatáskörrel felhatalmazott állami szervek által kibocsátott jogszabályok. Következésképpen a jogegységi határozat nem tagozódik a pozitív jogforrási rendszerbe. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdésének sérelmét jelenti, ha a jogegységi határozat a jogszabály (jellemzően törvény) értelmezése helyett annak módosítását, kiegészítését tartalmazza.

Arra tekintettel, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította és e határozatában kiegészítette a jogegységi határozat mint sajátos jogi norma feletti – kizárólag alkotmányossági – felülvizsgálatra irányuló hatáskörét, elutasította a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló azon kérelmet is, amely a jogegységi határozatok törvénnyel való ellentéte

esetén követendő eljárási rend szabályozatlanságát kifogásolja.

3. Az indítványozók több törvényi rendelkezés alkotmányellenességének vizsgálatára is előterjesztettek alkotmányjogi panaszokat. Vizsgálni kérték a Pp. 103. § (5) bekezdését, 105. § (4) bekezdését, 130. § (1) bekezdés h) pontját, 157. § a) pontját, illetve – az alkotmányjogi panasz alapján – a Pp. közigazgatási perekre irányadó korábban hatályban volt 330. § (1) és (4) bekezdését, valamint az Áe. 72. § (1) bekezdését. Az egyik indítványozó a menedéjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mentv.) 39. § (2) bekezdését is megjelölte az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alkalmazott – s vizsgálni kért – jogszabályként. E törvényi rendelkezések közös sajátossága, hogy azok megjelennek a 4/2003. PJE határozatban (mint a jogegységi eljárásban a joggyakorlat egységesítésének alapjául szolgáló jogszabályok).

3.1. A Pp. és az Áe. már nem hatályos rendelkezései alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítványok alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt jegyzi meg, hogy állandó gyakorlata szerint „hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét nem vizsgálja, hacsak nem annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.). Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányossági vizsgálata a konkrét normakontroll két esetében, az Abtv. 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és az Abtv. 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján lehetséges.” [29/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 316, 323.] Mivel jelen ügyben alkotmányjogi panaszok érintik a Pp. és az Áe. hatályát veszített rendelkezéseit is, ezért az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálatot ezek tekintetében is lefolytatta.

3.2. Az indítványozók alapvetően a jogorvoslathoz való jog sérelmét állították a fentebb jelölt törvényi rendelkezésekkel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság már több határozatában több szempontból értelmezte az Alkotmány 57. § (5) bekezdését. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a jogorvoslathoz való jog immanens tartalma az érdemi [ügydöntő, az (elítelt) helyzetét, jogait lényegesen befolyásoló] határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.] Más döntések arra hívták fel a figyelmet, hogy a jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el (513/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 734.). Minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. [23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186.] Az Alkotmány a különböző eljárásokra vonatkozó törvényi szabályozásra bízta a jogorvoslati formák megjelölését, a jogorvoslatot elbíró fórumok megállapítását, valamint annak meghatározását, hogy hány

fokú jogorvoslati rendszer érvényesülhet. (1437/B/1990. AB határozat, ABH 1992, 453, 454.)

Az Alkotmánybíróság a 696/D/2000. AB határozatban kitért arra is, hogy az Alkotmány 57. § (5) bekezdése értelmezése alapján kialakult az az elv, amely szerint a jogorvoslat biztosítása a jogállam céljainak és feladatainak megvalósítását szolgálja. (ABH 2003, 1244, 1246.) Ezért kell az államnak olyan jogszabályokat megalkotnia, amelyek eljárási garanciák nyújtásával az alanyi jogok érvényesítési lehetőségét megteremtik. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a vizsgált törvényi rendelkezések nem korlátozzák a jogorvoslathoz való alanyi jogot, az Alkotmánybíróság által meghatározott – s fent bemutatott – követelményeknek megfelelnek. A Pp. 103. § (5) bekezdése arra ad törvényi szabályt, hogy mindenki számára előrelátható legyen: mi tekinthető a Pp. alkalmazása során a határidő utolsó napjának. Ehhez kapcsolódik a Pp. 105. § (4) bekezdése, amely a határidő elmulasztásának következményei alóli kivételt állapít meg (a határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a beadványt a határidő utolsó napján postára adták). E rendelkezés a fél számára – a jogorvoslathoz való jog érvényesítésére is kiható – kifejezetten előnyös szabály.

A Pp. 130. § (1) bekezdés *h)* pontja kimondja, hogy ha jogszabály a keresetindításra határidőt állapít meg és a felperes ezt elmulasztja (igazolási kérelem hiányában) a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának van helye. A Pp. 157. § *a)* pontja ehhez kapcsolódóan a per megszüntetéséről szól. Az Áe. 72. § (1) bekezdése a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatával kapcsolatosan kimondta, hogy a határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet azt kérni, ehhez kapcsolódóan – a Pp. korábban hatályban volt 330. § (1) és (4) bekezdése a keresetlevél benyújtásának helyét, idejét, az ehhez kapcsolódó további határidőket, az igazolási kérelem rendjét tartalmazta. Végül a Mentv. a menekültügyi határozatok bírósági felülvizsgálatának – az Áe. 72. § (1) bekezdésébe foglaltaktól rövidebb határidőket magában foglaló – eljárási szabályait tartalmazza.

A Pp. az Áe. és a Mentv. ezen szabályai – az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – a jogorvoslat alanyi jogával való élés elengedhetetlen feltételei: meghatározzák a keresetlevél benyújtásának rendjét, az ehhez kapcsolódó jogkövetkezményeket. Ezek az előírások lényegében a bírósághoz fordulás feltételeit – az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével összhangban – állapítják meg, s mint ilyenek, a jogorvoslathoz való joggal oly módon mutatnak összefüggést, hogy annak érvényesülését elősegítik (az azzal való élés szabályainak rögzítésével). Az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott: „A különféle jogviszonyok, így a polgári jogi jogviszonyok szabályozása során is a jogalkotó nagyfokú szabadsággal rendelkezik egyebek között abban a vonatkozásban is, hogy az egyes jogviszonyok belső sajátosságainak figyelembevételével az alanyi jogok bíróság előtti érvényesíthetőségének lehetőségét milyen idő-

korlátokkal biztosítja. Ha a szabályozás az Alkotmány 57. § (1) bekezdését nem sérti, vagyis a jogok bíróság előtti érvényesítésének lehetőségét garantálja, akkor annak időmeghatározásában a törvényhozó cselekvési szabadsága már meglehetősen nagy ...” [54/1992. (X.29.) AB határozat, ABH 1992, 266, 267.] Más döntés azt emelte ki, hogy jogbiztonsági szempont indokolja a bíróság előtti megtámadási határidő pontos rögzítését, alkotmányossági aggályt önmagában az sem vet fel, ha ez a határidő objektív és jogvesztő. (935/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 765, 771.) Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság jelen ügyben azt emeli ki, hogy az eljárási cselekmények elmulasztása jogkövetkezményeinek törvényi szabályozása – az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből is folyó – kiszámíthatóság követelményének az érvényesülése miatt alkotmányossági szempontból legalább annyira fontos, mint magát az eljárási cselekményt (ahogy a vizsgált rendelkezések teszik: a jogorvoslat egyik feltételét, a határidő-számítási módokat) leíró rendelkezés. Megalapozatlan ezért az indítványozó azon állítása, hogy e törvényi szabályokkal sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből eredő jogbiztonság követelménye, ellentétben áll az Alkotmány 57. § (1) bekezdésébe foglalt bírósághoz fordulás jogával, illetve az 57. § (5) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való joggal.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a Pp. 103. § (5) bekezdése, 105. § (4) bekezdése, 130. § (1) bekezdés *h)* pontja, 157. § *a)* pontja, illetve – az alkotmányjogi panasz alapján – a Pp. közigazgatási perekre irányadó korábban hatályban volt 330. § (1) és (4) bekezdése, valamint az Áe. 72. § (1) bekezdése, végül a Mentv. 39. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat és alkotmányjogi panaszokat elutasította.

3.3. Az egyik alkotmányjogi panasz a Mentv.-vel összefüggésben felvetette, hogy a menekültügyi közigazgatási ügyekben a határidők számításának olyan rendjét kellene kialakítani, amely az érintettek nézvére a jelenlegitől kedvezőbb. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem alkotmányossági, hanem célszerűségi kérdés, hogy menekültügyekben az érintettek helyzetére tekintettel – mint ahogy az indítványozó kéri – a befogadó állomás személyzetének való átadással a határidőt megtartottnak lehessen tekinteni. Az erről való döntés nem az Alkotmánybíróság, hanem a törvényhozó feladata. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy „a célszerűség hiánya a szabályozásban, illetve a rossz vagy igazságtalan jogi szabályozás önmagában nem alkotmányossági kérdés, így az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre e kérdések érdemi vizsgálatára. [26/1993. (IV. 29) AB határozat, ABH 1993, 203.] Célszerűségi vagy igazságossági problémák önmagukban a törvényalkotó politikai felelősségének kérdésköréhez tartoznak.” [37/1997. (VI. 11.) AB határozat, ABH 234, 246.] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Mentv. 39. § (2) bekezdése alkotmányellenességét e tekintetben sem állapította meg.

Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét az ügy jelenőségére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 294/B/2005.

Dr. Bihari Mihály alkotmánybíró különvéleménye

I.

1. Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének 1. pontjával, az ehhez kapcsolódó indítványi elemek – tartalmi felülvizsgálaton alapuló – elutasításával.

Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozata (a továbbiakban: Ügyrend) 29. § b) pontja értelmében a Legfelsőbb Bíróság 4/2003. PJE határozata alkotmányossági felülvizsgálatát kérő indítványokat tartalmi vizsgálat nélkül vissza kellett volna utasítania.

2. Nem értek egyet továbbá a határozat indokolásának III. és IV. részében kifejtett, az Alkotmány 47. § (2) bekezdésében, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bsz.) III. Fejezetében szabályozott jogegységi határozat Alkotmánybíróság általi alkotmányossági felülvizsgálatának hatásköri kérdéseit vizsgáló részének a megállapításaival sem. [A jogegységi határozatok Alkotmánybíróság általi általában vett felülvizsgálatát és ezen keresztül az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ában foglalt hatáskör kibővítését tartalmazó indokolási részek különösen: az indokolás III. rész első bekezdésében, valamint az indokolás IV. rész 2. pontjának második és harmadik bekezdésében találhatók.]

Álláspontom szerint az indokolás hivatkozott részei messze túlmutatnak, és így ellentétben állnak az indoko-

lásban is felhívott 42/2005. (XI. 14.) AB határozatban (ABH 2005, 504.; a továbbiakban: Abh.) kifejtett, a vizsgált hatásköri kérdésre vonatkozó alkotmánybíróági állásponttal. Az Abh. indokolásában foglalt döntéssel – a 3/2004. BJE határozat megsemmisítésével – egyetértettem és ma is egyetértek, mivel az normatív tartalmú volt és alkotmányellenes szabályozást tartalmazott.

Véleményem szerint a jelen ügyben ezen két konjunktív feltétel (ti. a jogegységi határozat normatív tartalma és a normatív tartalom alkotmányellenessége) nem áll fenn, ebből következően a Legfelsőbb Bíróság pusztán jogértelmezést tartalmazó 4/2003. PJE határozatának érdemi alkotmányossági felülvizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre. Az indítványokat emiatt kellett volna az Alkotmánybíróságnak visszautasítania.

II.

1. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése a Legfelsőbb Bíróság jogegységi eljárását és az annak során meghozott jogegységi határozatot a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító alkotmányos eljárásaként, intézményként szabályozza. A Legfelsőbb Bíróság jogegységi eljárása, és az ennek keretében meghozott jogegységi határozatok elkülönülnek a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenységétől és az ennek keretében meghozott egyedi ítéletektől. A Bsz. III. Fejezetében – valamint a Pp. és a Be. szabályozásában – foglalt formalizált eljárási szabályok betartásával meghozott jogegységi határozatok a bíróságok ítélkezési tevékenységének az egységét (az egységes bírói jogalkalmazást) hivatottak biztosítani, amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság érvényesülése szempontjából elengedhetetlenül fontos.

A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai egy konkrét jogszabályhoz kapcsolódnak, annak az értelmezését, a normatartalom kibontását tartalmazzák és olyan, a bíróságok ítélkezési gyakorlatában felmerülő jogértelmezési kérdésben foglalnak állást, amelyben az ítélkező bíróságok ítéletei, joggyakorlata nem egységes. A bíróságoknak a vitás jogkérdésben hasonló tényállások mellett meghozott eltérő ítéletei ugyanis az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság sérelméhez vezethetnek.

A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatainak jellemzői:

- a bíróságokra nézve kötelező érvényűek;
- a bíróságok rendszeresen/visszatérően alkalmazzák;
- a bíróságok ügydöntő határozatainak keresztül kihatnak a peres felekre;
- az ügydöntő határozatokkal szemben igénybe vehető rendes és rendkívüli jogorvoslatok elbírálásán keresztül kikényszeríthetők (figyelmen kívül hagyásuk szankcionálható);

– a Magyar Közlönyben történő közzététel révén széles körű nyilvánossággal rendelkeznek.

Álláspontom szerint az vet fel alkotmányossági problémát, ha a Legfelsőbb Bíróság túlterjeszkedik az Alkotmány 47. § (2) bekezdésében foglalt, a jogegységi határozat meghozatalára vonatkozó hatáskörén – a joggyakorlat egységét szolgáló és a bíróságokra kötelező érvényű jogértelmezés keretein –, azaz, ha a jogegységi határozat egy új normatív elemet hordoz és – a jogértelmezés helyett – szabályozási funkciót tölt be.

Ebben az esetben a jogegységi határozat az értelmezett norma (jogi szabályozás) meglévő tárgyi elemei közé – meghatározott tárgyban és módon – egy (vagy több) új elemet épít be, s az ilyen módon normatív tartalmúvá váló jogegységi határozat a jogértelmezés funkciójából kilépve szabályozási szerepet vesz át.

2. Az Alkotmány 32/A. §-a értelmében az Alkotmánybíróságnak a jogszabályok alkotmányossági felülvizsgálatára van hatásköre, mely hatáskört az Abtv. I. Fejezetében foglalt szabályok konkretizálnak. Az Alkotmánybíróság joggyakorlata kivételes esetben – az Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi funkciójából levezethető – „élő jog” alapján a normatív funkciót betöltő *quasi jogszabályok* tartalmi alkotmányossági felülvizsgálatát is lehetővé teszi.

A 60/1992. (XI. 17.) AB határozat a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) garanciális szabályainak mellőzésével hozott minisztériumi és egyéb központi állami szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadásának és az ezekkel való irányítási gyakorlatnak az alkotmányossági kérdéseit vizsgálva kimondta, hogy az említett informális jogértelmezések kiadása alkotmányellenes, és ahhoz joghatás nem fűződik, annak semmiféle jogi kötelező ereje nincs. (ABH 1992, 275.)

Az említett *quasi jogszabályok* közös jellemvonása, hogy normatív elemeket hordoznak, a kibocsátó és a címzett közötti hierarchikus kapcsolatból fakadóan kötelező érvényűek a címzettek, valamint *contra legem* vagy *praeter legem* szabályozást tartalmaznak.

Ha a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata nem normatív tartalmú (hiányzik az értelmezett norma tárgyi elemei közé beemelt új elem és a szabályozási funkció), akkor álláspontom szerint sem az Alkotmány 32/A. §-a, sem az Abh. alapján nem vezethető le az érdemi vizsgálatra vonatkozó alkotmánybírósági hatáskör. A jogszabálynak sem formailag, sem tartalmilag nem minősülő, a jogértelmezés keretein belül maradó (*intra legem*), az új elemet nem hordozó jogegységi határozat alkotmányossági felülvizsgálata nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése keretei között maradó, jogértelmezést tartalmazó jogegységi határozattal, az ebben foglalt jogértelmezéssel konkuráló jogértelmezést az Alkotmánybíróság nem adhat, erre nincs az Alkotmánybíróságnak hatásköre. Az Alkotmánybíróság és a Legfel-

sőbb Bíróság között az értelmezett normatartalomra vonatkozó interpretációs vita nem alakulhat ki.

3. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe akkor tartozik a jogegységi határozat érdemi és tartalmi felülvizsgálata, ha a jogegységi határozat – amely formailag nem jogforrás – tartalmilag azzá válik (normatív tartalommal szabályozási funkciót tölt be).

4. Egyetértve az Abh. indoklásában kifejtettekkel, álláspontom szerint az Alkotmány 32/A. §-ából – kifejezett alkotmányi, illetve Abtv.-beli hatásköri szabály hiányában is – az említett konjunktív feltételeknek megfelelő jogegységi határozatok tekintetében – esetről-esetre vizsgálódva – megállapítható az Alkotmánybíróság tartalmi felülvizsgálatra vonatkozó hatásköre.

5. Megítélésem szerint a jogegységi határozatok alkotmánybírósági felülvizsgálatára (ennek lehetőségére) vonatkozó hatásköri kérdés alkotmányi és törvényi szabályozása jelenleg nem kielégítő. Az alkotmányozó hatalomnak az Alkotmányban kellene szabályozni a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai alkotmányossági felülvizsgálatára vonatkozó alkotmánybírósági hatáskört, tehát e tekintetben az Abtv.-ben foglalt törvényi szintű szabályozást sem tartanám elegendőnek. Az Alkotmány módosítása során az alábbiakra kell tekintettel lenni:

– A jelenlegi szabályozás alapján (az Alkotmány 32/A. §-ából következően), ha a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata az abban foglalt *contra legem*, vagy *praeter legem* jogértelmezésen keresztül normatív tartalmú szabályozási funkciót tölt be, akkor az ilyen jogegységi határozat az Alkotmánybíróság által tartalmi felülvizsgálat alá vonható.

– A *contra legem* vagy *praeter legem* jogértelmezés tartalmilag lehet *contra constitutionem* (alkotmányellenes), de lehet alkotmányos is. Ezért abban a kérdésben is állást kell foglalni a majdani jogalkotónak, hogy az Alkotmány 47. § (2) bekezdésében foglalt jogértelmezés keretein túllépő, normatív tartalmú jogegységi határozat megsemmisítésére kizárólag akkor van-e lehetősége az Alkotmánybíróságnak, ha az egyben tartalmilag is alkotmányellenes, vagy a normativitás önmagában is alapot ad a megsemmisítésre?

– Lehetséges tehát olyan jövőbeli szabályozás, mely alapján, hogyha a normatív tartalmú – *contra legem*, illetve *praeter legem* jogértelmezést tartalmazó – jogegységi határozat tartalmilag nem alkotmányellenes, akkor az Alkotmánybíróság tartalmi vizsgálat alapján el kell, hogy utasítsa az indítványt, míg ha a normatív tartalmú jogegységi határozat tartalmilag is alkotmányellenes, akkor az Alkotmánybíróság tartalmi vizsgálat alapján – fő szabály szerint – meg kell hogy semmisítse azt.

– A másik lehetséges szabályozási alternatíva az, ha a jogegységi határozat normativitása önmagában megalapozza az alkotmányellenességet. Ennek egyik indoka lehet

az, hogy az Alkotmányban foglalt hatáskörén – hatalmi szervként – túlterjeszkedő, *quasi normát* alkotó Legfelsőbb Bíróság jogalkotása sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiságot. Azzal ugyanis, hogy más hatalmi ág hatáskörében jár el, felborítja a demokratikus jogállam egyik legfontosabb összetevőjének, a hatalmi ágak egyensúlyának kényes rendszerét.

– Ha a jogegységi határozat nem normatív tartalmú, azaz *intra legem* jogértelmezést tartalmaz, akkor az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre a jogértelmezést tartalmazó határozat alkotmányossági felülvizsgálatára, ez esetben az Ügyrend 29. § b) pontja értelmében visszautasításnak van helye.

– A majdani jogalkotónak figyelembe kell azonban azt is vennie, hogy előfordulhat olyan eset is, amikor a jogegységi határozat bár *intra legem* jogértelmezést tartalmaz, de az abban foglalt jogértelmezés *contra constitutionem* (alkotmányellenes) (pl. ellentétes az Alkotmány 70/A. §-ban foglaltakkal). Álláspontom szerint az Alkotmánybíróság általános alkotmányvédelmi funkciójából következően lehetséges olyan szabályozás is, amely a normatív tartalommal nem bíró (tehát az Alkotmányban foglalt felhatalmazás keretein túl nem lépő), ám alkotmányellenes jogértelmezést tartalmazó jogegységi határozat alkotmányossági felülvizsgálatára is lehetőséget ad az Alkotmánybíróságnak. Ezt az Alkotmánybíróság általános alkotmányvédelmi funkciója indokolhatja. Azonban ezt a hatásköri kérdést is az alkotmányozó hatalomnak kellene alkotmányi szinten szabályozni.

III.

1. A Magyar Köztársaság jogforrási rendszere a bíró alkotta jogot nem tekinti – sem tartalmi, sem formai szempontból – jogforrásnak, ugyanakkor a „bírói jogképződés” jogalkotó, jogfejlesztő szerepe vitathatatlan.

Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése értelmében a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai kötelezőek a bíróságokra, ebből következően kétségtelenül kihatnak a bíróságok ítélkezési gyakorlatára, és – a konkrét peres ügyekben meghozott ügydöntő határozatokon keresztül – a peres felekre. [Az Alkotmánybíróság a 12/2001. (V. 14.) AB határozatban (ABH 2001, 163.) és a 42/2004. (XI. 19.) AB határozatban (ABH 2004, 551.) már vizsgálta a jogegységi határozatok peres felekre való kihatását.] Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy ez a kihatás nem azonos a jogszabályoknak – mint jogi normáknak – a címzettjeikre nézve általánosan kötelező érvényű (normatív) kihatásával.

Az Alkotmány 47. § (2) bekezdésében foglalt, a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatok meghozatalára vonatkozó alkotmányi hatásköre nem jelent jogalkotói hatáskört; jogszabályalkotásra a Legfelsőbb Bíróság e hatáskör alapján sem jogosult.

A jogegységi határozatok a bíróságok deklaratív jogalkalmazói tevékenységét segítik elő, ennek szabnak egy-

séges irányt. Az ítélkező bíróságnak a jogi normákban testesített absztrakt tényállást kell a konkrét, az adott perben feltárt tényállásra alkalmazni. Ez az egyedi ítéleteken keresztül eleve magában hordozza az azonos vagy egymáshoz hasonló tényállások mellett a többféle jogértelmezés (és ebből következő jogalkalmazás) lehetőségét. Mindez eltérő, sőt sok esetben egymással ellentétes bírói ítéletekhez vezethet, amely a jogalkalmazás egységének, és ezen keresztül a jogbiztonságnak a sérelmét vetheti fel.

2. Alkotmányossági kérdést az vet fel, ha a jogegységi határozatban a Legfelsőbb Bíróság átlépi a jogértelmezés kereteit, és a jogegységi határozat normatív tartalommal (a normatív szabályozás igényével) érvényesül. Ez esetben, ha a normatív tartalommal bíró jogegységi határozat alkotmányellenes, akkor az Alkotmánybíróság – fő szabály szerint – köteles azt az Alkotmány 32/A. §-a alapján megsemmisíteni. Álláspontom szerint a hatályos Alkotmány alapján az Alkotmánybíróság kizárólag e két konjunktív feltétel együttes fennállta esetén állapíthatja meg a konkrét jogegységi határozat alkotmányellenességét és semmisítheti azt meg; vagyis akkor, ha az normatív tartalommal rendelkezik, és ellentétes az Alkotmány valamely rendelkezésével.

A többségi határozat indokolásában felhívott Abh. esetében a 3/2004. BJE határozat meghozatala során a Legfelsőbb Bíróság túlterjeszkedett a számára az Alkotmány 47. § (2) bekezdésében biztosított, a jogalkalmazás egységét szolgáló jogértelmezés alkotmányi hatáskörén és egyben alkotmányellenes „normát” is alkotott. Ezekre tekintettel, az Alkotmány 32/A. §-ban foglalt hatáskör alapján került sor az alkotmányellenes jogegységi határozat – általam is támogatott – megsemmisítésére.

3. Elkerülhetetlen annak tisztázása: mikor állapíthatja meg az Alkotmánybíróság azt, hogy a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata túllépte a jogértelmezés számára biztosított alkotmányi hatáskörét?

Álláspontom szerint ezt az alábbi esetekben kell az Alkotmánybíróságnak megállapítania:

- a jogegységi határozat bővíti a tárgyat képező jogszabály jogalanyi körét;
- a jogegységi határozat bővíti, illetve szűkíti a jogalanyok jogait és kötelezettségeit;
- a jogegységi határozat megváltoztatja a jogalanyok jogviszonyát (ennek részeként azok jogait és kötelezettségeit), vagyis a jogviszony tartalmát;
- a jogegységi határozat megváltoztatja a jogalanyok jogszabály alapján fennálló felelősségi viszonyait;
- a jogegységi határozat megváltoztatja a jogszabály személyi, területi, tárgyi, időbeli stb. hatályát;
- a jogegységi határozat *contra legem* vagy *praeter legem* jogértelmezést tartalmaz;
- a jogegységi határozat az értelmezett normához képest új elemet tartalmaz.

Ha a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata a fent említett esetek valamelyikének akár csak egy tartalmi elemét is hordozza, akkor megállapítható, hogy a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatának az egésze vagy annak egyes részei normatív tartalmat hordoznak, azaz a Legfelsőbb Bíróság a jogértelmezés funkcióján túlterjeszkedett és a normaalkotás funkcióját gyakorolta.

4. Az Abh., amely a Legfelsőbb Bíróság alkotmányellenes 3/2004. BJE határozatát semmisítette meg, egy olyan ügyben született, amelyben az alkotmányossági vizsgálat alá vont jogegységi határozat normatív tartalommal, és egyben az Alkotmányba ütköző módon szabályozott. *Praeter legem* jogértelmezést hordozott azáltal, hogy a Be. garanciális rendelkezéseinek a mellőzésével kibővítette az alkotmányosan szabályozott vádfunkció ellátására jogosult jogalanyi kört. Így alkotmányellenes szabályozást (*quasi normát*) teremtett.

5. Ha jogforrástani szempontból vizsgáljuk meg a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatait, akkor megállapítható, hogy azok nem részei a Magyar Köztársaság jogforrási rendszerének.

Az Alkotmány 7. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a jogalkotás rendjét a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazatával meghozott törvény szabályozza. Az Alkotmány által megnevezett kétharmados törvény jelenleg a Jat., amely – az Alkotmány alapján – meghatározza a jogforrások kibocsátására jogosult jogalkotó szerveket (materiális jogforrások) és az általuk kibocsátott jogi normákat (formális/alaki jogforrások). A magyar jogforrási rendszerben tehát mind a materiális, mind az alaki (formális) jogforrásokat – vagyis a jogalkotó szerveket és az általuk kibocsátott jogi normákat – törvényben kell szabályozni; jelenleg a Jat. kétharmados törvényi szabályozása határozza meg azt, hogy mely szervek rendelkeznek jogalkotó hatáskörrel, valamint, hogy milyen tartalommal és elnevezéssel, milyen szintű jogi normát (jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét) bocsáthatnak ki.

A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozataira vonatkozóan a részletes szabályozást az Alkotmány, a Bsz., a Pp. és a Be. rendelkezései tartalmazzák, ezen szabályozások alapján álláspontom szerint egyértelműen megállapítható, hogy a Legfelsőbb Bíróság nem jogalkotó szerv, az általa kiadott jogegységi határozatok nem jogforrások (sem materiális, sem formális/alaki értelemben), bár a jogrendszer alakító, fejlesztő szerepük van.

A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai – jogi természetüket illetően – több lényeges ponton is eltérnek a jogi normák jellemvonásaitól, a főbb eltérések az alábbiakban ragadhatók meg:

- a jogegységi határozatok a bíróságokra kötelezőek és nem általában, mint a jogszabályok azok címzettjeire;
- a jogegységi határozatokban foglalt rendelkezések a bíróságok ítélkező tevékenységén keresztül közvetlenül a peres felekre hatnak ki, a jogalanyok szélesebb körére

– az irányadó egységes ítélkezési gyakorlaton keresztül – csak közvetett kihatásuk van;

– a jogegységi határozatokat speciális bírósági eljárás keretében hozzák meg a Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsai, a „jogegységi ítélkezés” tehát olyan speciális jogalkalmazói tevékenység, amely alapjaiban eltérő a normaalkotástól;

– mivel a jogegységi határozatok alkotmányos funkciója az, hogy az ítélkező bíróságok jogalkalmazó tevékenységének, ezen keresztül a jogalkalmazásnak az egységét biztosítsák, a jogegységi határozatok sajátoságos periodicitást is hordoznak: az ítélkező bíróságok a jogegységi határozatokban foglaltakat – időről időre, azonos tényállások mellett – ismétlődően alkalmazzák, ami az egységes ítélkezési gyakorlat kialakulásának fontos biztosítója.

Az említett sajátosságok véleményem szerint még inkább alátámasztják azt, hogy a jogegységi határozatok sem tartalmi, sem formai szempontból nem tekinthetők jogforrásoknak.

Megítélésem szerint – ellentétben a többségi határozat indokolásában kifejtettekkel – nem mondható ki általános alkotmányos tételként az, hogy minden jogegységi határozat norma, ugyanakkor megállapítható, hogy a jogegységi határozatok normává változhatnak át, esetenként normatív tartamú szabályozást tartalmazhatnak, illetve a normatív (általánosan kötelező érvényű) szabályozás igényével léphetnek fel.

Álláspontom szerint tehát a jogegységi határozat nem jogforrás, nem jogszabály, de nem is egyedi döntés; a jogszabályok széles körű nyilvánosságához viszonyítva szűkebb körű nyilvánossággal bír. Nem egy új magatartási szabályt határoz meg, hanem az ítélkezési gyakorlat egységesítése révén az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonságot, a jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát biztosító, az egységes joggyakorlat érvényesülését szolgáló legfelsőbb bírósági eszköz.

6. A fentebb kifejtettek szerint az Alkotmánybíróság tehát csak akkor vonhatja tartalmi alkotmányossági vizsgálat alá a jogegységi határozatot, ha az normatív funkciót tölt be. Az Alkotmánybíróságnak ilyen esetben abban az alkotmányossági kérdésben kell döntenie, hogy a Legfelsőbb Bíróság túlterjeszkedett-e a konkrét esetben a jogértelmezés keretein, átlépett-e a normaalkotás jogalkotói területére. Az Alkotmánybíróság általi megsemmisítés, mint alkotmányos jogkövetkezmény alkalmazhatóságának a tartalmi vizsgálat alá vont jogegységi határozat esetében feltétele tehát egyrészt a normativitás, másrészt az Alkotmányba ütközés egyidejű teljesülése.

7. A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatai a határozat alapjául fekvő jogi norma értelmezett tartalmából kiindulva szabnak irányt az ítélkező bíróságok egységes ítél-

kezési tevékenységének, és ezen keresztül a jogegységnek.

A jogegységi határozat és az értelmezett norma kapcsolatát vizsgálva több eset is felmerülhet:

- előfordulhat, hogy maga a jogszabály alkotmányellenes és a jogegységi határozat – megmaradva a normaértelmezés keretei között – önmagában véve nem az;
- előfordulhat ugyanakkor az is, hogy a jogszabály nem alkotmányellenes, de a normatív tartalommal érvényesülő jogegységi határozat alkotmányellenes;
- és végül az is előfordulhat, hogy mind a jogszabály, mind pedig a jogegységi határozat alkotmányellenes.

Az első esetben, amikor a jogszabály már önmagában is alkotmányellenes és a jogegységi határozat nem terjeszkedik túl az alkotmányellenes jogszabály értelmezési tartományán, akkor az alkotmányellenes jogszabály megsemmisítése értelemszerűen maga után vonja az azt értelmező jogegységi határozat megsemmisítését is.

8. A kifejtettekre tekintettel nem értek egyet a többségi határozat indokolásának III. és IV. részében található, a jogegységi határozatok általában vett alkotmánybíróági tartalmi felülvizsgálatára vonatkozó indokolási résszel. Ez az indokolási rész álláspontom szerint a vizsgált hatásköri kérdés szempontjából messze túlterjeszkedik az Abh. indokolásában kifejtett, korábbi alkotmánybíróági állásponton, és így ellentétes azzal. Ez utóbbi ti. abból indult ki, hogy az Alkotmánybíróságnak nem általában véve, és minden jogegységi határozat esetében, hanem esetenként vizsgálva és kizárólag a normatív tartalmú – a jogértelmezés keretein túlmutató – jogegységi határozatok felülvizsgálatára van hatásköre.

Az Abh. indokolásából fontosnak tartom az alábbiak kiemelését:

„Az Alkotmánybíróság esetről esetre bírálja el, hogy a vizsgálni kért rendelkezés normatív tartalmú-e, s ekképpen fennáll-e az Alkotmánybíróság hatásköre annak vizsgálatára. (...) Mindezek figyelembevételével a jogegységi határozat alkotmányossági felülvizsgálhatóságának problémája az Alkotmánybíróság hatásköri kérdéseivel és általános alkotmányvédelmi feladatához kapcsolódik: azaz a jogrendszer valamennyi jogszabálya, normája tekintetében biztosított legyen az alkotmányossági kontroll. Ez pedig az Alkotmány 32/A. §-án – illetve az ezt értelmezendő, fentebb idézett alkotmánybíróági határozaton – alapuló követelmény. (...) A normakontroll ugyanis elvégezhetetlen a jogszabály tartalmi elemzése nélkül. E vizsgálat során az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldönteni, hogy az alkotmányellenesség a vizsgált jogi szabályozásból fakad (s a jogegységi határozat csupán e szerint »értelmezett«), vagy alapvetően nem a jogszabályból, hanem a jogegységi határozat tartalmából.

Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányellenességet is e szerint kell megállapítania. Az Alkotmánybíróság gyakor-

latában alkalmazott »élő jog« teóriából, illetve az Alkotmánybíróságnak – alkotmányos jogállásából eredő – azon gyakorlatából, hogy utólagos normakontroll hatáskörébe tartozik valamennyi norma alkotmányossági vizsgálata, az következik, hogy hatáskörébe tartozik a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálata, s ha az – a törvény egyéb lehetséges értelmezési tartományától eltérően – alkotmányosértő, akkor annak megállapítása. (...)»

Ezért a jogegységi határozat jogszabálytani besorolása nélkül is – az esetről-esetre történő alkotmányossági vizsgálat eredményeként – dönthető el, hogy a jogegységi határozat önálló jogszabályi tartalommal eloldódott-e az értelmezett jogszabálytól vagy sem.

A jogegységi határozat az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdése alapján válik az alkotmányossági vizsgálat tárgyává. Az Alkotmánybíróság tehát az Abtv.-ben is nevesített utólagos normakontroll hatáskörében vizsgálja felül a jogegységi határozat alkotmányosságát.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálatára fennálló utólagos normakontroll hatáskörét a bírói hatalmi ág függetlenségének sérelme nélkül gyakorolja. (...)» (ABH 2005, 504, 511, 513–514.)

A jogegységi határozatok túlnyomó többségének megalkotása során – így például a jelen ügyben vizsgált 4/2003. PJÉ határozat esetében is – a Legfelsőbb Bíróság a jogértelmezés keretein belül maradván, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében hoz a bíróságokra nézve kötelező jogegységi határozatot.

Kétségtelen, hogy a jogegységi határozatoknak – a jogi normákhoz hasonlóan – van kötelező erejük, ám – szemben a normákkal – ez a kötelező erő nem általános érvényű, hanem csak a bíróságokra nézve áll fenn. A jogi normákhoz hasonlóan a jogegységi határozatok alkalmazására sem egy esetben kerül csak sor, az ítélező bíróságok folyamatosan, visszatérően kötelesek azok alkalmazására, emellett azonban nem új magatartási szabályokat állítanak fel, hanem az ítélező bíróságok deklaratív jogalkalmazó tevékenységének (az ítékezésnek) az egységét hivatottak biztosítani, és jogalakító (jogfejlesztő) szerepüket ezen keresztül töltik be.

A jogegységi határozatoknak jogszociológiai értelemben van jogalakító szerepük, egyben a jogalkotók számára jelzésértékűek is, hiszen ráirányítják a figyelmet a jogalkotás – egymásnak ellentmondó bírói ítéletekben megnyilvánuló – fogyatékoságaira.

A jogegységi határozatok akkor töltik be az alkotmányos rendeltetésüket, ha megmaradnak a normaértelmezés tartományában, az értelmezett norma tartalmát kibontó, kiigazító, pontosító, interpretáló funkciót töltenek be.

Mindezek alapján nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének 1. pontjával, és az indokolásának hivatkozott részeivel, vagyis a jogegységi határozatok alkot-

mányossági felülvizsgálatára vonatkozó alkotmánybíró-sági hatáskör (általános) kiterjesztésével.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet a határozat 1. pontjával, valamint annak indokolásával. Nézetem szerint az indítványt vissza kellett volna utasítani. Indokaim a következők:

1. Az indítványozók a 4/2003. Polgári jogegységi határozat (a továbbiakban: PJE) alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíró-ságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ának *b)* pontjára hivatkozva.

Az Alkotmánybíró-ság feladatát az Alkotmány 32/A. §-ának (1) bekezdése határozza meg, amikor kimondja, hogy „az Alkotmánybíró-ság felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat”. Ennek alapján jelölte meg az Abtv., hogy mi tartozik az Alkotmánybíró-ság hatáskörébe.

Az Alkotmány 32/A. §-ának és az Abtv.-nek az 1989-ben történt megalkotása után, 1997-ben került sor az Alkotmánynak arra a módosítására, amely a bírói szervezetről szóló X. fejezet egyes szabályainak megváltoztatásával megállapította a 47. § (2) bekezdésének új szövegét. E szerint az új szabály szerint a Legfelsőbb Bíróságnak a feladata a jogalkalmazás egységének biztosítása, és ennek megvalósítása érdekében jogegységi határozatokat hoz, amelyek a bíróságokra kötelezőek.

Az Alkotmánynak a bírói szervezetről szóló fejezetet érintő 1997. évi módosítása nem biztosított a Legfelsőbb Bíróságnak olyan jogot, hogy jogszabályt alkosson. Nem volt ilyen joga a Legfelsőbb Bíróságnak 1997 előtt sem, amikor az Alkotmány tágabban határozta meg a Legfelsőbb Bíróság hatáskörét, a 47. §-ban elvi irányítási jogot biztosítva a Legfelsőbb Bíróságnak „az összes bíróság bírói működése és ítélkezése fölött”. Ennek az elvi irányításnak az eszközei voltak az irányelvek és az elvi döntések, amelyek a bíróságok számára kötelezőek voltak. Annak ellenére, hogy ezt a szabályt az Alkotmány már a rendszerváltozás előtt is tartalmazta, az 1989. évi alkotmány-módosítás az Alkotmánybíró-ság hatáskörét csak jogszabályokra

határozta meg, nem terjesztette ki az irányelvekre és az elvi döntésekre.

Az elmondottaknak megfelelően arra a következtetésre kell jutni, hogy az Alkotmányból nem vezethető le az, hogy az Alkotmánybíró-ság hatásköre kiterjed a jogegység biztosítását szolgáló jogegységi határozatok alkotmányosságának felülvizsgálatára; nem állapítható meg a hatáskör önmagában az Abtv. 1. §-ának *b)* pontja alapján sem. A 42/2005. (XI. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményben foglaltakat tehát fenntartom (ABH 2005, 504, 527–530.).

2. Az 57/1991. (XI. 8.) AB határozat alapján kialakult gyakorlat szerint a bírói, jogalkalmazási gyakorlat alkotmányosságának vizsgálatára az Alkotmánybíró-ságnak nincs hatásköre (ABH 1991, 272, 277.). Ezt a gyakorlatot vette alapul a 42/2005. (XI. 14.) AB határozat is, amelynek indokolása szerint azt kell eldönteni, hogy a konkrét, vizsgált esetben az alkotmányellenesség a jogszabály vagy az azt értelmező jogegységi határozat tekintetében áll fenn. Ezért esetről esetre történő alkotmányossági vizsgálat eredményeként dönthető el, hogy „a jogegységi határozat önálló jogszabályi tartalommal eloldódott-e az értelmezett jogszabálytól vagy sem” (ABH 2005, 504, 512, 514.).

3. Az Alkotmány 47. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogegységi határozatok meghozatalával csak a jogalkalmazás egységét biztosíthatja, jogszabályt nem alkothat.

Az Alkotmánybíró-ságnak a 60/1992. (XI. 17.) AB határozattal kialakított gyakorlata szerint olyan esetekben, amelyekben jogalkotásra nem jogosult szerv tartalmilag jogszabálynak tekintendő iránymutatást bocsát ki, az Alkotmánybíró-ság a kibocsátás alkotmányellenességét megállapítja (ABH 1992, 275, 278–279.).

Abban az esetben tehát, ha valamelyik jogegységi határozat tartalmilag új jogszabály megalkotásának tekintendő, nézetem szerint az Alkotmánybíró-ság a kibocsátás alkotmányellenességét állapítja meg ennek a jogegységi határozatnak a tekintetében.

4. A jelen esetben az Alkotmánybíró-ságnak a PJE alkotmányosságát vizsgáló többségi határozata az indokolásában kifejti, hogy a PJE nem terjed túl jogértelmezésen. Ezzel a megállapítással egyetértek. Ennek alapján a PJE megsemmisítésére irányuló indítványokat az Alkotmánybíró-ság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 28. §-ának *b)* pontja alapján – hatáskör hiányában – vissza kellett volna utasítani.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László alkotmánybíró különvéleménye

1. A határozat rendelkező része 2. és 3. pontjában foglalt megállapításokkal és a hozzájuk kapcsolódó indokolás tartalmával egyetérték.

2. Nem értek egyet azonban a határozat rendelkező része 1. pontjában foglalt megállapítással, amely a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló 4/2003. PJE határozat alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat és alkotmányjogi panaszokat elutasítja.

3. A többségi határozat szerint a 4/2003. PJE határozat következő szövege és tartalma nem alkotmányellenes: „A keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. § (4) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók.”

Álláspontom szerint az idézett „értelmező” szabály alkotmányellenességét az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna állapítania, s ennek megfelelően azt meg kellett volna semmisítenie.

Véleményem alátámasztása céljából idézem az Alkotmány és a Pp. következő rendelkezéseit:

Az Alkotmány rendelkezése:

„47. § (1) A Legfelsőbb Bíróság a Magyar Köztársaság legfőbb bírósági szerve.

(2) A Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek.”

A Pp. rendelkezései:

„103. § (5) A határidő az utolsó nap végével jár le, a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére és a bíróság előtt teljesítendő cselekményre megállapított határidő azonban már a hivatali idő végével lejár.”

„105. § (4) A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.”

A többségi határozat érvelése szerint azért megalapozatlan az indítványozók érvelése, mivel a jogegységi határozat eleve elismeri a határozatban foglalt határidőszámítástól eltérő (a keresetindításra is kiterjedő) jogszabályi rendelkezések elsőbbségét. A többségi határozat fő érve az, hogy eltérő törvényi rendelkezés esetén a jogegységi határozatban foglaltak nem alkalmazhatók. A határozat szerint: „A jogegységi határozat tehát nem zárja ki, hogy a törvényhozó szabadon határozza meg a keresetindításra nyitva álló különböző határidők jellegét. Mindezek miatt a 4/2003. PJE határozat nem okoz az Alkotmány 2. § (1) bekezdését sértő jogbizonytalanságot ate tekintetben, hogy ki-

számíthatatlanná (törvénnyel ellentétessé) válik a határidő-számítás.”

Magam ezt az érvelést nem tartom meggyőzőnek, mivel mindazokban az esetekben, „amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik”, a PJE határozatban foglaltakat kell figyelembevenni, ami viszont tartalmát tekintve ellentétes a Pp. 105. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezéssel. (A Pp. szerint a postára adás, a PJE határozat szerint a beadvány bírósághoz megérkezésének napja a határidőszámítás alapja.) Valójában a PJE határozat a jövőre nézve arra szorítja a törvényt (jog)alkotót, hogy mindenkor mérlegelje azt, akar-e eltérően szabályozni a PJE határozatban foglaltaktól. Ha ugyanis nem rendelkezik másként, úgy a PJE határozatban foglaltak lesznek irányadók, amelynek tartalma viszont ellentétes a Pp. idézett 105. § (4) bekezdésében foglaltakkal. Gyakorlatilag feladatot ad a törvény (jog)alkotónak azzal, hogy arra kényszeríti, ha azt akarja, hogy a Pp. hivatkozott rendelkezései érvényesüljenek, úgy mindenkor rendelkeznie kell erről. Álláspontom szerint a PJE határozat ezzel túllép az Alkotmány 47. § (1) bekezdésében biztosított hatáskörén, hiszen nem értelmező, hanem jogi normatartalommal rendelkező – és a hatályos törvény tartalmától eltérő – szabályt rögzít. Ez az előírás egyben egy eljárási határidőt anyagi jogi határidővé alakít át, amelyhez jogvesztő határidő kapcsolódik. Ez a „jogvesztés” az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében írt jogorvoslat-hoz való alkotmányos alapjog tekintetében áll be, amely egyébiránt közvetlen alkotmányos védelem alatt is áll: „... A jogorvoslati jogot – a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan – a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

A PJE határozat szerint „a keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása nem perbeli cselekmény”. Vitatom ennek az álláspontnak a helyességét is, tekintettel arra, hogy az eljárás a keresetlevél benyújtásával indul, s ilyenként nem zárható ki a perbeli cselekmények köréből.

Az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonságra tekintettel aggályosnak tartom az „amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik” formula alkalmazását is. Itt ugyanis a „jogszabály” megnevezés csak és kizárólag törvényi szintű szabályozást takarhat, figyelemmel arra, hogy a Pp. törvény, amelytől csak törvény térhet el. A PJE határozat etekintetben gyakorlatilag felhatalmazó rendelkezésként viselkedik (viselkedhet), éspedig olyan felhatalmazó rendelkezésként, amely nemcsak a törvénynek, de általában a „jogszabálynak” is megengedi a Pp. határidő-számításra vonatkozó szabályaitól való eltérést.

Mindezekre tekintettel a határozat rendelkező része 1. pontjában írt, többségi véleményt tükröző rendelkezéssel nem értek egyet.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

A Kormány határozatai

A Kormány 1122/2006. (XII. 13.) Korm. határozata

a kormányzati fejlesztéspolitika kistérségi szintű képviselőiről

A Kormány a kistérségek fejlesztéspolitikában betöltött szerepének erősítése, a fejlesztéspolitika integrációja, valamint a kormányprogramban és az Új Magyarország Fejlesztési Tervben foglaltak végrehajtása érdekében a következő határozatot hozza:

1. A Kormány egyetért a Kistérségi Fejlesztési és Program Iroda létrehozásával, amelynek feladata a Nemzeti Fejlesztési Terv Tanácsadó Hálózat, a Vidékfejlesztési Tanácsadó Hálózat és az Önkormányzati és Térségi Koordinátor Hálózat (a továbbiakban: ÖTK Hálózat) munkájának koordinációja. A koordináció tartalma az Új Magyarország Fejlesztési Terv (a továbbiakban: ÚMFT) és az Új Magyarország Vidékfejlesztési és Stratégiai Terv (a továbbiakban: ÚMVST) végrehajtásával összefüggő tevékenységek, valamint a Kormány területfejlesztési politikájának érvényesítése, és a hálózatok összehangolt működésének biztosítása.

Felelős: önkormányzati és területfejlesztési miniszter
fejlesztéspolitikáért felelős kormánybiztos
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter

Határidő: 2007. január 1.

2. A Kormány egyetért azzal, hogy

a) a 2007–2013 közötti időszakban az ÖTK Hálózat

aa) a Nemzeti Fejlesztési Tervhez (NFT I.) és az ÚMFT-hez kapcsolódó feladatainak ellátása érdekében

évente 320 millió forint az ÚMFT Technikai Segítségnyújtás terhére,

ab) az ÚMVST-hez kapcsolódó feladatainak ellátása érdekében évente 160 millió forint az ÚMVST Technikai Segítségnyújtás terhére,

az érintett irányító hatóságok és az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium közötti szerződések alapján legyen biztosítva;

b) az ÖTK Hálózat finanszírozását az önkormányzatokkal és a területfejlesztéssel összefüggő feladatainak ellátása érdekében az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium saját költségvetéséből egészíti ki.

Felelős: önkormányzati és területfejlesztési miniszter
fejlesztéspolitikáért felelős kormánybiztos
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
penzügyminiszter

Határidő: folyamatos

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2006. évi 128. számában kihirdetett, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LXXIII. törvény 18. §-ában a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (Ftv.) 125/A. §-a (3) bekezdésének szövege helyesen:

„(3) A képzési hozzájárulás tényleges összegét a felsőoktatási intézmény állapítja meg, azzal, hogy az irányadó összegnél ötven százalékkal alacsonyabb, illetve magasabb mértéket nem határozhat meg. A felsőoktatási intézmény a képzési hozzájárulás fizetésére kötelezett hallgatói legfeljebb tizenöt százalékát – a Kormány által meghatározott feltételek és szabályok szerint – mentesítheti a képzési hozzájárulás megfizetése alól. A felsőoktatási intézmény a mentességet és a tényleges képzési hozzájárulás összegét olyan módon állapítja meg, hogy a képzési hozzájárulás intézményi éves bevétele elérje vagy meghaladja a képzési hozzájárulás fizetésére kötelezettek létszámának és a (2) bekezdés szerint számított irányadó összegek szorzatának együttes összegét.”

(Kézirathiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: Gilyán György. A szerkesztésért felelős: Kovácsné dr. Szilágyi-Farkas Zsuzsanna. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2006. évi éves előfizetési díj: 90 216 Ft. Egy példány ára: 189 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +168 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközből emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

06.3962 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.